

Κλεισθένους 17 - 105 52 Αθήνα

ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Αφέρεμα στο Δήμο Ασπροποτάμου

Ραπτόπουλο, όπως φαίνεται από την Τσιούκα. (Φωτ. Γ. Αθανασιά).

26

Περίοδος Ε' • Χρόνος 7ος • ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2008

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟΝ ΗΛΙΟΥ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΔΙΑΧΙREΣΗΣ ΚΟΙΝΟΓΕΝΩΝ ΚΑΙ
ΑΛΛΩΝ ΠΟΡΩΝ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ
ΤΑΜΙΟ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΕΥΤΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕ
ΝΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ
Ε.Κ.Τ.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
«ΑΙΓΑΙΟΝ &
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ Δ.Σ.σελ. 3
ΜΙΧΑΛΗ ΣΤΑΦΥΛΑ, Οι Επισημάνσεις	4-6
ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ, Αρχαιρεσίες στην Πανευρυτανική Ένωση -	
Απολογισμός Δραστηριοτήτων	7-13
ΘΕΜΙΣ ΣΤΑΦΥΛΑ, Μέρες ραδιοφώνου	14
ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ, Συνέντευξη με το Δήμαρχο Ασπροποτάμου	
κ. Χρήστο Τριαντάφυλλο	15-17
ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ, Η ταυτότητα του Δήμου Ασπροποτάμου	18-31
ΑΠΟ ΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	
– ΣΤΑΘΗ ΖΑΧΑΡΑΚΗ , ποιήματα	32-34
– ΗΛΙΑ ΒΡΑΝΑ , «Αγάπη ως το Θάνατο» (διήγημα)	35-38
ΑΝΑΡΓΥΡΟΥ-ΓΙΑΝΝΗ ΜΑΥΡΟΜΥΤΗ , Άγραφα 1454-55 Ονοματεπώνυμα οικογενειαρχών ..	39
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΣΚΑΝΔΑΛΟΥ , Κατσαντώνης (Κονιαβίτικη παράδοση)	40-44
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΠ. ΤΣΙΩΛΗ , Ο Ζητουνίου Ιωακείμ (+1844) από τα Μεγάλα Βραγγιανά των Αγράφων	45-52
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΤΣΕΛΙΟΥ , Παρουσίαση του Βιβλίου «Η Βούλη και η Παλαιοκατούνα Ευρυτανίας»	53-57
ΠΑΥΛΟΥ ΝΤΑΛΛΗ , Απάντηση	57-58
ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΡΔΑΡΑ , «Φύλακας άγγελος στις χαράδρες της Χελιδόνας» (διήγημα)	59-61
ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΠΠΑ , Καλάβρυτα (Αγία Λαύρα Αχαΐας - Δομνίστα Ευρυτανίας)	62-63
ΑΡΧΟΝΤΟΥΛΑ ΖΩΓΡΑΦΟΠΟΥΛΟΥ-ΤΣΙΑΜΗ , Η άνοιξη και η ρόκα της (ποίημα)	64
ΑΝΑΡΓΥΡΟΥ-ΓΙΑΝΝΗ ΜΑΥΡΟΜΥΤΗ , Άγγελος Ελεφάντης (1936-2008)	65-66
ΚΩΣΤΑ ΑΝΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ , Σύγηση για πάντα ο «Λυγγοπερπατάρης» Βασιλης Λαμνάτος	66
ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ , Παρουσίαση βιβλίων	67-70
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΡΜΑΓΟΥ , Μια φωτογραφία χίλιες λέξεις	71
Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΣ	72
ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ	73-76
ΚΑΛΕΣΜΑ ΣΤΟΥΣ ΔΑΣΚΑΛΟΥΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΜΑΣ	77
ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΙΤΣΙΟΥ , Σύσκεψη για το Συνέδριο των Αγράφων	78-79
ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ , Δελτίο Τύπου	80-81
ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ	82
ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ & ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ	83

Η επιμέλεια του τεύχους αυτού έγινε από τους: Κ. Παπαδόπουλο και Ηλία Λιάσκο.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ Δ.Σ. ΤΗΣ ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Τα μέλη του νέου Διοικητικού Συμβουλίου της ιστορικής Πανευρυτανικής Ένωσης, που προήλθε από τις πρόσφατες αρχαιρεσίες της 30ης Μαρτίου 2008, με την ευκαιρία της ανάληψης των καθηκόντων μας, απευθύνουμε σε όλους τους Ευρυτάνες εγκάρδιο και θερμό πατριωτικό χαιρετισμό.

Με την επικοινωνία μας αυτή, επίσης:

- **Εκφράζουμε** τις ολόψυχες ευχαριστίες μας προς όλους εκείνους που μας τίμησαν με την ψήφο τους.

- **Τονίζουμε** την ανάγκη της αγαστής συνεργασίας και της σύσφιξης των σχέσεων με όλους τους φορείς του τόπου μας, έχοντας ως σύνθημα το: "**εν τη ενώσει η ισχύς**".

- **Διαβεβαιώνουμε** ότι θα συνεχίσουμε, με τρόπο μεθοδικό, τις προσπάθειές μας για τη διατήρηση των πολιτιστικών, παραδοσιακών και ανθρωπιστικών δεσμών με την Ιδιαίτερη πατρίδα μας και ιδιαίτερα για την ανάδειξη της ιστορικής ταυτότητας της γενέθλιας γης μας. Προς τούτο, ήδη έχουν προγραμματιστεί δύο κορυφαίες εκδηλώσεις, ήτοι ημερίδα στο Δήμο Ασπροποτάμου (2-8-2008) και τριήμερο συνέδριο στο Δήμο Αγράφων (8, 9 και 10 Αυγούστου 2008), σε συνεργασία με τους οικείους Δήμους, τους πολιτιστικούς συλλόγους και άλλους φορείς του Νομού μας.

- **Ευχόμαστε** σε όλους τους Ευρυτάνες υγεία, ευτυχία και κάθε πρόοδο!

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Το τεύχος αυτό αφιερώνεται στο Δήμο Ασπροποτάμου στα πλαίσια της ημερίδας με θέμα: «Ασπροπόταμος: Άγνωστη ιστορία και σύγχρονη ανάπτυξη» (Ραπτόπουλο 2-8-2008).

ΟΙ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΙΧΑΛΗ ΣΤΑΦΥΛΑ

ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΕΪΚΑ

Έτος Κατσαντώνη. Μονάχα το όνομα να πεις, λες τόσα πολλά. Ολόκληρη την ιστορία του Αγώνα του τόπου μας. Το βάρος αυτού του Αγώνα το σήκωσαν οι απλοί άνθρωποι του λαού - ενώ οι περισσότεροι προύχοντες τρωγόπιναν με τους δυνάστες. Γι' αυτό στις γιορτές για τα 200 χρόνια από το θάνατο του θρυλικού μας ήρωα, πρέπει όσοι μπορούν να παραβρεθούν τιμώντας και τον τόπο που τον γέννησε.

Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Ο Κων. Η. Μήτσιος, πάντα κοντά στις ευρυτανικές εκδηλώσεις. Σ' ένα κείμενό του στον "Ευρυτανικό Παλμό" λέει πολλά καλά λόγια για τις δραστηριότητες της Πανευρυτανικής Ένωσης. Θερμές ευχαριστίες.

ΤΑ ΔΑΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΜΑΣ

"Των φρονίμων τα παιδιά πριν πεινάσουν μαγειρεύουν". Το λέμε για την προστασία των δασών μας. Όλοι να καθαρίσουμε τα κοντινά μας δάση από ξερόχορτα, γιαλιά και ότι άλλο μπορεί να γίνει θρυαλλίδα για την καταστροφή του θαυμάσιου ευρυτανικού περιβάλλοντος. Μη τα περιμένουμε όλα από τις κρατικές πιστώσεις.

ΟΙ ΚΑΡΠΟΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Στη Βουλή των Εφήβων αντιπροσώπευσε την περιοχή μας η μαθήτρια του Λυκείου Γρανίτσας **Παναγιώτα Η. Κουτσοθανάσην**. Πόσο άλλαξαν όλα! Προπολεμικά και κάποια χρόνια μεταπολεμικά όλος ο Δήμος Απεραντίων (12 χωριά) πήγαιναν στο μοναδικό Γυμνάσιο Καρπενησίου μόνο τρία παιδιά! Τώρα η πολιτιστική ανάπτυξη της Ευρυτανίας αποδίδει καρπούς...

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Η ζωγράφος **Δάνηπτρα Αντωνοπούλου** κάνει πολλές προσπάθειες στο Καρπενήσι για την ευρύτερη γνωριμία των εικαστικών τεχνών - όπως και η κυρία **Δασκαλάκην** παλιότερα. Είναι βέβαιο πως όσοι νέοι έχουν ταλέντο, θα βρουν το δρόμο δημιουργίας. Πολλά συγχαρητήρια και στις εμπνευσμένες δασκάλες τους και στους ταλαντούχους μαθητές τους.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ "ΤΖΑΚΙΑ"

Ο **Ηλίας Α. Μπουμπουρής** ανακάλυψε έναν Ευρυτάνα ευπατρίδη με βαθιές ρίζες στον ελληνικό χώρο. Έναν πρέσβη της οικογένειας Ιβράκη από το Κεράσοβο. Το όνομα είναι γνωστό σε πολλούς, αλλά πέραν τουτού σκοτάδι Ιστορίας. Ίσως κάποιος ζεκινήσει τις έρευνες. Πιάσε το μολύβι Γιάννη Μαυρομύτη και προχώρα...

ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Το Ιστορικό - Λαογραφικό Μουσειακό Κέντρο "Ο ΕΥΡΥΤΟΣ" εργάζεται δραστήρια για τη συγκέντρωση κάθε ιστορικού και λαογραφικού ευρυτανικού στοιχείου. Από την έκθεση πεπραγμένων του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου Γιώργου Κ. Οικονόμου, διαπιστώνει κανείς πως όλα τα μέλη έχουν πάρει πολύ ζεστά το ρόλο εξυπηρέτησης του ευρυτανικού γίγνεσθαι.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ

Ο **Γεώργιος Λέρης**, στέλεχος της ΔΕΗ σε συνέντευξή του στη Βάσω Φεγγούλη του "Ευρυτανικού Παλμού" βρήκε [πως η λίμνη των Κρεμαστών με σωστό σχεδιασμό θα γίνει ένας τεράστιος πόλος έλξης τουριστών. Το λέμε για τον Υπουργό Τουρισμού, εκείνο το καλό παιδί, το Σπηλιωτόπουλο, που κινεί τα νήματα της τουριστικής ανάπτυξης.

ΟΧΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η Ευρυτανία έχει ανάγκη από κρατικό ενδιαφέρον για την τουριστική ανάπτυξη. Μαθαίνουμε πως γίνονται εισπγήσεις μετατροπής των φυσικών καλλονών σε βιομηχανική ζώνη. Ελπίζουμε πως θάνει πρωταριλαίτικο, γιατί δεν πιστεύουμε να υπάρχουν πολιτικοί με τόσο λίγο νιονιό.

Η ΔΙΑΣΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ

Η αναπαλαίωση του κτιρίου του Δημοτικού Σχολείου Μαράθου και η στέγαση του Λαογραφικού Μουσείου "Ο Κατσαντώνης" είναι ένα καλό βήμα πολιτιστικής ανάπτυξης. Μακάρι να υπάρξει συνέχεια κι αλλού...

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ

Ένα μπράβο στο Λύκειο Καρπενησίου. Οι μαθητικοί καλλιτεχνικοί αγώνες χορού - μουσικής φανερώνουν πως εκεί γίνεται κάτι πέρα από τα επισήμως διδασκόμενα. Είναι οι ευαισθησίες των διδασκόντων που προωθούν αυτές τις δραστηριότητες.

ΧΛΙΔΑΝΕΡΓΟΙ

Πολύ χαρακτηριστικός ο τίτλος που έβαλε ο "Ευρυτανικός Τύπος" για τους άνεργους νέους που ζουν με τα χρήματα των γονιών τους: χλιδάνεργοι. Η ένωση της χλιδής και της ανεργίας εκτός από το σατιρικό μέρος, έχει και το τραγικό...

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ

Μεγάλη δραστηριότητα - μου λένε - αναπτύσσει ο Πολιτιστικός Σύλλογος Καρπενησίου. Είναι σημαντικό το γεγονός γιατί οι τουρίστες που έρχονται θέλουν να βλέπουν και κάτι καλλιτεχνικό και όχι τον πλάτανο και το τρεχούμενο νερό. Μόνο που θα πρέπει και τα μέλη του να παρακολουθούν τις πολιτιστικές εκδηλώσεις και άλλων για να μη βρίσκονται προ κενών καθισμάτων οι ομηλητές...

ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΙΤΙΚΑ

Οι εκδηλώσεις του Δήμου Ασπροποτάμου, στις οποίες η "Πλανευρυτανική Ένωση" είναι βασικός παράγοντας, θα προβάλλουν αυτήν την περιοχή. Μαζί και τα όποια πολιτιστικά και άλλα στοιχεία της, Έτσι θα αναδείξουν τη σημαντική προσφορά της. Επιτέλους ας δει ... ήλιου πρόσωπο και το σημαντικό παρελθόν αυτού του αγνοημένου τόπου.

ΑΠΕΡΑΝΤΙΑΚΟ

Περισσότερο λυπάμαι εγώ από τον αγαπητό μου δήμαρχο Δ. Τάτση. Εξαιτίας της αρνητικής εμπλοκής του στο θέμα του Πνευματικού Κέντρου Γρανίτσας, αναγκάστηκα να καταφύγω στον ει-

σαγγελέα με μήνυση. Το να στηλώνουμε τα πόδια σε κάτι (μικρό ή μεγάλο) δεν είναι πάντα το καλύτερο.

ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Ο Σύλλογος "Καρπενήσι - Αδελφές Πόλεις" οργάνωσε εκδήλωση για την αδελφοποίηση των λαών - ένα πρόγραμμα που στηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τι συναδέλφωση θέλει η Ε.Ε; Δεν αντιδρά στις αμερικανικές βάσεις στην Πολωνία και Τσεχία, ευρωπαϊκά στρατεύματα πολεμούν και σκοτώνουν στο Ιράκ και στο Αφγανιστάν! Δημιουργήθηκε το κράτος Κόσοβο για οπλαποθήκη των Αμερικάνων! Ωραία αδελφοποίηση υπό την προστασίαν συμμάχων του αιμοσταγούς Μπους!

ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΑΚΑ

Και πάλι χωριστοί γιορτασμοί για την Εθνική Αντίσταση. Νομίζω πως το σύνδρομο του τοπικής φταίει γιατί ως τώρα δεν μπορούσαν να 'ρθουν όλοι οι εμπλεκόμενοι σε μια συμφωνία. Ας το προσπαθήσουν και πάλι τουλάχιστον για του χρόνου.

ΕΠΕΚΤΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Νέος διοικητικόχαρτης της χώρας και η Ευρυτανία θα ... εκτείνεται μέχρι Ευβοίας και Βοιωτίας. "Όλα τάχει η Μαριορή, ο φερετζές της έλειπε".

ΤΑ ΧΩΤΟΤΑΞΙΚΑ

Το φυσικό περιβάλλον της Ευρυτανίας και τα μάτια μας. Είναι χρέος όλων μας να το διαφυλάξουμε και να απορρίψουμε τα χωροταξικά σχέδια που το αλλοιώνουν.

ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

Οι "Ανεξάρτητες Αυτοδιοικητικές Κινήσεις" είναι μια σημαντική πρωτοβουλία που θα βοηθήσει Νομαρχίες και Δήμους με δημιουργικές παρεμβάσεις. Φτάνει νά 'ναι πραγματικά ανεξάρτητες.

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Προσοχή! Με αυτήν την πλημμύρα των ποδοσφαιρικών σωματείων τα παιδιά μας δεν πρέπει να ρίχνουν το βάρος του μέλλοντός των στη μπάλα.. Το λέω γιατί ένας ποδοσφαιριστάκος μου είπε: "Ο, τι και να σπουδάσω θα πάρων "τρεις κι εξήντα", ενώ αν μπω στην Α' Εθνική τα ευρώ θα τρέχουν απ' τα μπατάκια μου". Αυτές οι σκέψεις είναι όπιο των νέων. Γι' αυτό χρειάζεται προσοχή!

ΞΕΧΝΑΝΕ ΚΑΙ ΤΑ ΕΛ.ΤΑ

Παράπονο έχει και η Πανευρυτανική και μαζί της όλοι οι Ευρυτάνες από τα Ε.Λ.ΤΑ (Υπηρεσία Φιλοτελισμού). Υποσχέθηκαν, ύστερα από σχετικό αίτημα, την έκδοση γραμματοσήμων με την εικόνα του Γ. Καφαντάρη και δεν υλοποίησαν την υπόσχεσή τους μέχρι τώρα. Ποτέ όμως δεν είναι αργά. Ας το κάνουν τώρα, εκτός αν συνεχίσουν να εκδίδουν λουλούδια και κολυμβητές...

ΑΓΓΕΛΟΣ ΕΛΕΦΑΝΤΗΣ

Ο θάνατος του καταξιωμένου από τις πνευματικές και πολιτισμικές παρουσίες του στο χώρο της Αριστεράς και όχι μόνο - Άγγελου Ελεφάντη, στερεί την Ευρυτανία από έναν σημαντικό συμπατριώτη μας. Άφρησε κείμενα σχετικά με την Αντίσταση στην Ευρυτανία και πρέπει να τα φροντίσει κάποιος.

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ - ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Αθρόα ήταν η συμμετοχή των Ευρυτάνων της Αθήνας στη Γενική Συνέλευση των μελών της Ιστορικής Πανευρυτανικής Ένωσης, που πραγματοποιήθηκε σε κεντρική αίθουσα της Αθήνας, την Κυριακή 30 Μαρτίου 2008.

Αρχικά το απερχόμενο Δ.Σ. πρότεινε την τροποποίηση άρθρων του ισχύοντος Καταστατικού και συγκεκριμένα αυτών που αναφέρονται στο χρόνο θητείας του Δ.Σ. (από 2 χρόνια να γίνει 3), στη σφραγίδα και στο ύψος της συνδρομής (αναπροσαρμογή με ΕΥΡΩ) κ.α.

Ακολούθησε η ανακήρυξη του έτους 2008 ως "**Έτος Κατσαντώνη**", λόγω της συμπλήρωσης 200 χρόνων από το μαρτυρικό θάνατό του (1808) με ολιγόλεπτη εμπεριστατωμένη σχετική ομιλία του καθηγητή κ. **Ηλία Λιάσκου** και στη συνέχεια ξεκίνησαν οι εργασίες απολογισμού, προτάσεων και αρχαιρεσιών.

Η διεξαγωγή των εργασιών της παραπάνω Γενικής Συνέλευσης υπήρξε άφογη από κάθε πλευρά και το κλίμα που επικράτησε ήταν έντονα ενωτικό. Τις εργασίες της διηγήθηναν υποδειγματικά οι κ.κ. **Στέφανος Βασιλόπουλος**, **Παύλος Νταλλής** και **Πέτρος Τσέλιος**.

Ο λόγος δόθηκε αρχικά στον Πρόεδρο του απερχόμενου Δ.Σ. κ. **Κώστα Παπαδόπουλο** για την καθιερωμένη λογοδοσία, ο οποίος και έκανε τον παρακάτω απολογισμό των δραστηριοτήτων του Δ.Σ.:

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ κ. Κ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟ

Αγαπητοί συμπατριώτες,

Εκ μέρους του απερχόμενου Δ.Σ. της ιστορικής Πανευρυτανικής Ένωσης σας καλωσορίζω στη σημερινή μας Γενική Συνέλευση και εύχομαι ευόδωση των εργασιών της.

Εγώ, προσωπικά, αλλά και οι εκλεκτοί συνεργάτες μου στο απερχόμενο Δ.Σ. αισθανόμαστε ικανοποιημένοι αλλά και, πιστεύω, υπερήφανοι, για το έργο που επιτελέστηκε κατά τη διετία 2006 και 2007 και το οποίο έργο αναγνωρίστηκε από όλους και προβλήθηκε δεόντως, εντός και εκτός των ορίων της γενέθλιας γης μας.

Αγαπητοί συμπατριώτες,

Η αναφορά μου στον απολογισμό των δραστηριοτήτων μας κατά τη διετία 2006, 2007 θα είναι άκρως συνοπτική και επιγραμματική, σεβόμενος τον πολύτιμο χρόνο σας. Εξάλλου τα "πεπραγμένα" μας είναι γνωστά στους περισσότερους μέσω των δημοσιεύμάτων στον τοπικό τύπο, ύστερα από την αποστολή σχετικών Δελτίων Τύπου και, κυρίως, μέσω του περιοδικού μας "ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ".

Οι σπουδαιότερες, λοιπόν, δραστηριότητές μας, συνοπτικά, ήταν οι παρακάτω:

1.- Η ενίσχυση του ταμείου μας

Το χρηματικό υπόλοιπο που παραλάβαμε το Φεβρουάριο του 2006 ήταν 617,18 Ευρώ. Με συλλογικές ενέργειες κατορθώσαμε κατά τη διετία να φθάσουμε τα έσοδά μας στις 64.205,85 Ευρώ. Τα έξοδά μας ανήλθαν σε 36.859,46 Ευρώ και το υπόλοιπό μας στις 31-12-2007 να φθάνει στο ποσό των 27.346,39 Ευρώ. Αναλυτικότερα στοιχεία θα έχετε από τον καθ' όλα άφογο στη διαχείριση Ταμία μας κ. **Βασίλη Σιορόκο**.

2.- Έκδοση του περιοδικού "ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ"

Εκδόθηκε κανονικά το περιοδικό μας "ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ", ανά τρίμηνο, το οποίο, με καθαρά πολιτιστικό περιεχόμενο, προβάλλει ανά τρίμηνο την Ευρυτανία μας. Με ευμενέστατα σχόλια παρουσιάστηκε από αθηναϊκές και επαρχιακές εφημερίδες και περιοδικά.

Στυλοβάτης του περιοδικού μας ο πρύτανης των Ευρυτανικών Γραμμάτων **ΜΙΧΑΛΗΣ ΣΤΑΦΥΛΑΣ**, προς τον οποίον εκφράζουμε και από τη θέση αυτή τις ευγνώμονες ευχαριστίες μας.

Πρέπει επίσης να αναφέρουμε ότι δύο (2) τεύχη εκδόθηκαν με χορηγίες του καθηγητή ιατρού κ. **Νικολάου Πουρνάρα** και του **Ιδρυματος Γαζή-Τριανταφυλλοπούλου**, αντίστοιχα.

Ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι το περιοδικό μας απέκτησε νέους και εκλεκτούς συνεργάτες, ενώ οι αναγνώστες του ξεπερνούν σήμερα τους 1.200!

Τέλος θεωρώ σκόπιμο να αναφέρω ότι τα Ε.Χ. διαβάζονται παντού μέσω της ιστοσελίδας www.agratiotis.gr του κ. **Χρήστου Κίτσιου**. Πιστεύουμε πως, πολύ σύντομα, θα διαβάζονται και μέσα από τη δική μας δημιουργούμενη ιστοσελίδα.

3.- Ανακαίνιση των Γραφείων μας

Όπως είναι γνωστό το 1999 και επί προεδρίας του **Παναγιώτη Κωστοπαναγιώτη**, επίτιμου Προέδρου μας, αγοράστηκαν τα γραφεία μας επί της οδού Κλεισθένους, αριθ. 17, απέναντι από το Δημαρχείο. Τα γραφεία αυτά ανακαίνιστηκαν ριζικά και έγιναν αγνώριστα. Μία επίσκεψή σας αρκεί να διαπιστώσει του λόγου το αληθές.

4.- Οργάνωση της Βιβλιοθήκης μας

Πρώτιστο μέλημά μας ήταν και η οργάνωση της Βιβλιοθήκης, κυρίως της Βιβλιοθήκης των Ευρυτάνων Συγγραφέων. Έτσι συγκεντρώσαμε εκατοντάδες τόμους βιβλίων, τα οποία βρίσκονται στη διάθεση ερευνητών και άλλων ενδιαφερομένων. Από τη θέση αυτή εκφράζουμε θερμότατες ευχαριστίες στο **Μιχάλη Σταφυλά** (διέθεσε εκατοντάδες βιβλία του), στο **Δημήτρη Φαλλή** (που και αυτός διέθεσε πλέον των 300 τόμων), στο Δήμο Ηρακλείου Αττικής και ιδιαίτερα στον υπεύθυνο της Βιβλιοθήκης συμπατριώτη μας κ. **Δημήτρη Τσαπραζλή**, στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, στον Πανεπιστημιακό Καθηγητή κ. **Κλεομένη Κουτσούκη**, στην κ. **Αιμιλία Κουτσούκη**, στον κ. **Στάθη Ζαχαράκη**, στον κ. **Ανδρέα Κάππα**, στον Εκδοτικό Οίκο Παπύρου, στη Βουλή των Ελλήνων, στην ΕΣΗΕΑ κ.ά.

5.- Δωρεάν χορήγηση βιβλίων

Η Ένωσή μας, πιστεύοντας όπως το βιβλίο αποτελεί ένα παράθυρο στη ζωή, παράλληλα με την έκδοση, έδωσε μεγάλη σημασία και στη διάδοση των βιβλίων. Έτσι, ύστερα από σχετικό δελτίο τύπου, δώσαμε δωρεάν βιβλία σε όσους συλλόγους ανταποκριθήκαν στο κάλεσμά μας, καθώς και σε σχολεία. Έτσι το βιβλίο του **Μιχάλη Σταφυλά "Γ. Καφαντάρης, Μια ζωή στις επάλξεις της Δημοκρατίας"**, προωθήθηκε σε όλα τα σχολεία της Β/θμίας Εκπ/σης του Ν. Αιγαλίας και Ακαρνανίας καθώς και σε όλα τα σχολεία της Α/θμίας και Β/θμίας Εκπ/σης του νομού Ευρυτανίας, ύστερα από σχετικές ενέργειες της κ. **Κέλλυς Μπουρδάρα** προς την τότε Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων κ. **Άννα Ψαρούδα - Μπενάκη**, η οποία ενέκρινε προς τούτο το ποσό των 2.600,00 Ευρώ.

Στα σχολεία του νομού μας εστάλησαν, επίσης, και τα βιβλία **"ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ 1810-1820"** και **"Βούλη και Παλαιοκατούνα Ευρυτανίας"**, ενώ αποστέλλεται δωρεάν και το περιοδικό μας.

Βιβλία επίσης εδόθησαν ως δώρο και σε αριστούχους μαθητές των σχολείων της Ευρυτανίας, ως και σε υποτρόφους του "Βελουχιού" σε ειδικές εκδηλώσεις άλλων φορέων.

Στο σημείο αυτό αναφέρω ότι η δωρεάν χορήγηση βιβλίων σε συλλόγους συνεχίζεται. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να παραλάβουν σειρά ολόκληρη, ύστερα από σχετική συνεννόηση.

6.- Τουριστικός Οδηγός Νομού Ευρυτανίας

Σύντομα θα έχουμε με πρωτοβουλία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ευρυτανίας και συγκεκριμένα του Νομάρχη κ. **Κ. Κοντογεώργου** έναν νέο και πλήρη Τουριστικό Οδηγό του Νομού μας, Προς τούτο έγινε σχετική πρόταση του Γραμματέα μας κ. **Χρήστου Γιαννακόπουλου**, η οποία και υλοποιήθηκε με τη συνεργασία όλων των μεγάλων ευρυτανικών σωματείων, ήτοι της Ε.Ε.Ε., της Ο.Ε.Σ., του Μουσειακού Λαογραφικού Κέντρου Ευρυτανίας "Ο ΕΥΡΥΤΟΣ", της Ένωσης Ευρυτάνων Αμερικής "ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ" δια του εκπροσώπου της κ. **Βασιλείου Τριχιά**, του Συνδέσμου "ΕΥΓΕΝΙΟΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ".

7.- Πολιτιστικές Εκδηλώσεις

α.- Παρουσίαση του βιβλίου "ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ 1810-1820" του κ. **Γιάννη Μαυρομύτη** στις 30-1-2007, στην κατάμεστη αίθουσα της ΕΣΗΕΑ.

β.- Ημερίδα της Βούλης.

γ.- Πολιτιστικό ευρυτανικό διήμερο στην καρδιά της Αθήνας, στις 23 και 24 Νοεμβρίου 2007, κατά το οποίο, ως γνωστό, πραγματοποιήθηκε παρουσίαση τριών (3) ευρυτανικών βιβλίων καθώς και της θεατρικής παράστασης "Ο Αγαπητικός της Βοσκοπούλας", από το θεατρικό τμήμα του Πολιτιστικού Συλλόγου Καρπενησίου.

Η συμμετοχή των Ευρυτάνων της Αθήνας στις εκδηλώσεις μας αυτές υπήρξε αθρόα και πέρα από κάθε προσδοκία. Σημαντικές ήταν οι προσφορές για τις εκδηλώσεις αυτές των εκλεκτών συμπατριωτών μας κ.κ. **Κώστα Αβράμπου** και **Γεωργίου Κουτρουλιά**.

8.- Συνεργασία με πολιτιστικά σωματεία και άλλους φορείς

Σημειώνεται ότι το παραπάνω πολιτιστικό διήμερο πραγματοποιήθηκε με τη συνεργασία της Ε.Ε.Ε. και της Ο.Ε.Σ. Η μεγάλη επιτυχία των εκδηλώσεων αυτών ενισχύει τις θέσεις μας και τις απόψεις μας ότι "εν τη ενώσει η ισχύς".

Υποβλήθηκαν κοινά υπομνήματα όλων των μεγάλων ευρυτανικών σωματείων, συμπεριλαμβανομένου και του νεοσύστατου Ευρωπαϊκού Κέντρου Ευρυτανικών Σπουδών και Μελετών, προς τους αρμόδιους φορείς για την παράκαμψη του δρόμου της ανατολικής πρόσβασης της σήτραγγας στη Ράχη Τυμφρηστού, για τη βιωσιμότητα του ΤΕΙ Καρπενησίου και τη δημιουργία πανεπιστημιακού τμήματος ως και άλλου τμήματος ΤΕΙ κ.λπ., ενώ σχετική πρόταση για τον "Καποδίστρια 2" κατατέθηκε σε συνέδριο της ΤΕΔΚ στο Καρπενήσι, στις 27-12-2007.

Η Ένωσή μας συμμετείχε ενεργά με εισηγήσεις σε επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες άλλων επιστημονικών σωματείων και φορέων, καθώς και σε διάφορες εκδηλώσεις πολλών συλλόγων και σωματείων

9.- Τιμητικές διακρίσεις

Η Ένωσή μας, όπως προαναφέρθηκε, δέχθηκε ευμενέστατα σχόλια από τον ημερήσιο και περιοδικό τύπο, όπως και από όλες, σχεδόν τις ευρυτανικές εφημερίδες, ενώ τιμήθηκε με σχετικά διπλώματα από την Αδελφότητα Μικροχωριτών "Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος" με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 50 χρόνων από της ίδρυσής της στην Αθήνα, και από την Ο.Ε.Σ. για την ανελλιπή έκδοση του περιοδικού μας.

Ήδη, με την προτροπή εγκρίτων συμπατριωτών μας, συγκεντρώνονται στοιχεία για τη βράβευση της ιστορικής ένωσής μας από την Ακαδημία Αθηνών για την πενηνταπενταετή και πλέον πολιτιστική δράση της.

10.- Ανάδειξη της ιστορικής μας ταυτότητας - Έκδοση βιβλίων.

Όπως επανειλημένα έχουμε διακρίζει, στόχος μας και σύνθημά μας ήταν και είναι η ανάδειξη της ιστορικής ταυτότητας της γενέθλιας γης μας. Κοιτάζουμε μπροστά χωρίς να ξεκόβουμε από τις ρίζες μας. Έτσι βγαίνουμε κάθε φορά πιο δυνατοί αλλά και πιο κερδισμένοι. Έτσι, προς τούτο, εκδόθηκαν τα βιβλία:

- "**ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ 1810-1820**" του εκλεκτού συνεργάτη μας ιστορικού ερευνητή κ. **Γιάννη Μαυρομύτη**. Παρουσιάστηκε στις 30-1-2007 στην κατάμεστη αίθουσα της ΕΣΗΕΑ και είχε ευμενέστατες κριτικές.

- "**Βούλη και Παλαιοκατούνα Ευρυτανίας, Ιστορικά και Λαογραφικά Στοιχεία**" του κ. **Παύλου Νταλλή**, με έπαινο της Ακαδημίας των Αθηνών. Παρουσιάστηκε σε κεντρικό ζενοδοχείο της Αθήνας ενώπιον εκατοντάδων συμπατριωτών και φίλων της Ευρυτανίας και έχουν γραφεί πολυάριθμες, επίσης, ευμενέστατες κριτικές.

- "**Ευρυτανικά, Ιστορία - Ανθρωποι - Περιβάλλον**", του κ. **Μιχάλη Σταφυλά**, ο οποίος για μια ακόμα φορά πρόσφερε στην Ένωσή μας πλούσιους τους πνευματικούς καρπούς του. Τον ευχαριστούμε από ψυχής. Το βιβλίο αυτό έχει παραληφθεί από το τυπογραφείο και σύντομα θα γίνει η παρουσίασή του ενώπιον σας.

- Ήδη βρίσκεται στο τελευταίο στάδιο της έκδοσής του και το βιβλίο "**Η Βούλη στη διαδρομή της Ιστορίας**", το οποίο περιλαμβάνει τις εισηγήσεις της ημερίδας της Βούλης.

Στα πλαίσια της διερεύνησης της Ιστορίας του τόπου μας πραγματοποιήθηκε ή "υψηλού επιστημονικού επιπέδου", όπως δίκαια χαρακτηρίστηκε, η Ημερίδα στη Βούλη στις 18-8-2007, κορυφαία πολιτιστική εκδήλωση στο νομό μας και μάλιστα εκτός των τειχών του Καρπενησίου. Το τολμήσαμε και πετύχαμε. Με την ευκαιρία αυτή θα ήθελα να εκφράσω και εδώ τις ευχαριστίες του Δ.Σ. προς την **ΤΕΔΚ** του νομού Ευρυτανίας, την εκλεκτή συμπατριώτισσά μας κ. Ιουλία Αρμάγου, και τους "εκ Βούλης ορμώμενους" κ.κ. **Βασίλειο Τσίπρα, Ελευθέριο Φούκα** και **Έλλη Νιαβήν**, οι οποίοι από τη θέση που κατείχαν συντέλεσαν ώστε να χρηματοδοτηθεί η παραπάνω εκδήλωση, καθώς και η έκδοση των σχετικών βιβλίων μας.

Για την επιτυχία της ημερίδας αυτής μεγάλη ήταν η συνδρομή του Δήμου Απεραντίων, του Τοπικού Συμβουλίου, των Πολιτιστικών Συλλόγων Βούλης και Λογγιτσίου, των κ.κ. **Παύλου Νταλλή**, **Παύλου Γερονίκου**, **Ευαγγέλου Νιαβήν** καθώς και του κ. **Κώστα Φούκα**, μέλους της Ένωσής μας και της Οργανωτικής Επιτροπής. Εύσημα ανήκουν και στη νεολαία της Βούλης, για την άψογη εξυπηρέτηση των συνέδρων καθ' όλη τη διάρκεια της ημερίδας.

Στο σημείο αυτό είναι ανάγκη να αναφερθώ και στις δυο κορυφαίες φετινές δραστηριότητές μας, που θα υλοποιηθούν, φυσικά εφόσον ανανεώσετε την εμπιστούντη σας με τη σημερινή ψήφο σας, για τον ίδιο σκοπό. Πρόκειται για:

a-. Το εγκεκριμένο Σχέδιο Δράσης με τον τίτλο: "**Ασπροπόταμος, Άγνωστη Ιστορία και Σύγχρονη Ανάπτυξη**", με κορυφαία εκδήλωση την πραγματοποίηση Ημερίδας στην έδρα του Δήμου Ασπροποτάμου, το Ραπτόπουλο στις 2 Αυγούστου 2008. Το Σχέδιο αυτό έχει ήδη εγκριθεί από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, με τη συγχρηματοδότηση κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και άρχισε ήδη η υλοποίησή του. Το ποσό που εγκρίθηκε ανέρχεται σε 25.000 Ευρώ, εκ των οπίων το 1/3 θα χρησιμοποιηθεί για την απασχόληση δύο (2) ανέργων συμπατριωτών μας, που ήδη έχουν προσληφθεί για τη σχετική γραμματειακή υποστήριξη του Σχεδίου Δράσης.

Εδώ, αξίζει να σημειωθεί ότι η Πανευρυτανική Ένωση σε συνεργασία με το Γραφείο Συμβούλων Επιμόρφωσης και Ανάπτυξης το "ΠΟΛΥΤΡΟΠΟΝ" της κ. **Δήμητρας Δεληκωστοπούλου** και

του κ. **Γιώργου Σκαρβέλη**, υπέβαλε συνολικά πέντε (5) παρόμοια σχέδια δράσης για ισάριθμους δήμους του νομού μας (το ανώτατο επιτρεπτό όριο), ήταν αρχικά υπό έγκριση όλα, πλην όμως με την αλλαγή ηγεσίας στο αρμόδιο υπουργείο εγκρίθηκε τελικά μόνον ένα, αυτό του Δήμου Ασπροποτάμου.

β.- Η δεύτερη μεγάλη δρομολογημένη κορυφαία δραστηριότητα του έτους αυτού είναι το τριήμερο συνέδριο στα Άγραφα, στις 8, 9 και 10 Αυγούστου 2008 με θέμα: "**Ta χωριά του Δήμου Αγράφων στη διαδρομή της Ιστορίας**". Συνδιοργανώνεται με το Δήμο Αγράφων, ο Δήμαρχος του οποίου και εισηγήθηκε την πραγματοποίησή του, και με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ευρυτανικών Σπουδών και Μελετών, πρόεδρος του οποίου είναι ο Πανεπιστημιακός Καθηγητής κ. **Κλεομένης Κουτσούκης**.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να εκφράσω τις θερμότατες ευχαριστίες μου για τη συνεργασία και τη συμπαράστασή τους προς την Ένωσή μας, προς τους Δημάρχους του νομού μας, την ΤΕΔΚ, το Νομάρχη κ. **Κοντογεώργο**, το βουλευτή Ευρυτανίας κ. **Ηλία Καρανίκα**, ο οποίος μετά την εκλογή του παρέστη σε συνεδρίασή μας και, φυσικά, το Μητροπολίτη μας κ.κ. **Νικόλαο**, ο οποίος μας τιμάει πάντα με την παρουσία του και τον εμπνευσμένο πατρικό λόγο του. Προσωπικά, ευχαριστώ και όλα τα μέλη του απερχόμενου Δ.Σ. για την άψογη καθ' όλα συνεργασία μας, εκφράζω δε και τις ολόψυχες ευχαριστίες μου σ' όλους εσάς που ήρθατε σήμερα να μας ακούσετε, να μας κρίνετε και να μας επανακρίνετε...

Σας ευχαριστώ!

Στη συνέχεια το λόγο έλαβε ο Ταμίας της Ένωσης κ. **Βασίλειος Σιορόκος**, ο οποίος έκανε λεπτομερή ανάλυση των εσόδων και εξόδων της διετίας 2006-2007 και ακολούθως ο κ. **Βασίλειος Τριχιάς**, μέλος της Εξελεγκτικής Επιτροπής, ανέγνωσε το σχετικό πρακτικό της οικονομικής διαχείρισης, την οποία χαρακτήρισε νόμιμη και καθ' όλα άψογη, συγχάρηκε τον Ταμία κ. **Β. Σιορόκο** και ευχήθηκε ταχεία ανάρρωση στον κ. **Τάσο Κοντομέρκο**, μέλος της Ε. Ε.

Αποψη από την Γενική Συνέλευση.

Η Γενική Συνέλευση, ακολούθως, ενέκρινε παμψηφεί τα πεπραγμένα και τον οικονομικό απολογισμό, απαλλάσσοντας από κάθε ευθύνη το απερχόμενο Δ.Σ., και στη συνέχεια δόθηκε ο λόγος στα μέλη για προτάσεις. Το λόγο πήραν και έκαναν σημαντικές προτάσεις οι κ.κ. **Γεώργιος Σταυράκης** (έμφαση και στον κοινωνικό τομέα και στα σύγχρονα προβλήματα), **Γεώργιος Λάγαρης** (άνοιγμα προς τη νεολαία), **Ιωάννα Ζωγραφοπούλου** (αναφέρθηκε στο πλούσιο έργο της Ένωσης) και **Παύλος Νταλλής** (συγχάρηκε το απερχόμενο Δ.Σ. και ευχήθηκε συνέχιση των πλούσιων δραστηριοτήτων).

Τέλος, με πρόταση του Προεδρείου εκλέχθηκε η Εφορευτική Επιτροπή με Πρόεδρο την κ. **Ελευθερία Φραγκάκη** και μέλη των κ. **Παύλο Νταλλή** και **Βασιλική Καλτσούνη**. Η Εφορευτική επιτροπή με άψογο τρόπο διεξήγαγε τις αρχαιρεσίες για το νέο Δ.Σ. και την Ε.Ε. και παρέδωσε τα σχετικά πρακτικά στον πλειοψηφίσαντα σύμβουλο κ. **Κώστα Αντ. Παπαδόπουλο**, ο οποίος και κάλεσε τους νεοεκλεγέντες για τη συγκρότηση σε σώμα.

Το νέο Συμβούλιο συγκροτήθηκε σε σώμα με ομόφωνη απόφαση, όπως παρακάτω:

Πρόεδρος: **Κώστας Αντ. Παπαδόπουλος**

Αντι/βρος: **Ηλίας Γ. Λιάσκος**

Γ. Γραμματέας: **Αθανάσιος Δ. Σταμάτης**

Ταμίας: **Βασίλειος Γ. Σιορόκος**

Εφόρος: **Δημήτριος Ι. Φαλλής**

Μέλη: **Κώστας Γ. Φούκας** (Αναπληρωτής Ταμία)

Στέφανος Παπαντζίμας (Αναπληρωτής Γραμματέα)

Αγαθοκλής Λεων. Μπακογιάννης

Θεόδωρος Παν. Μπαμπαλής

ΕΚΘΕΣΗ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Στην Αθήνα και στα Γραφεία της Πανευρυτανικής Ένωσης (Κλεισθένους 17), σήμερα στις 27 Μαρτίου 2008, ημέρα της εβδομάδας Πέμπτη και ώρα 17.30', συνήλθαν σε συνεδρίαση τα μέλη της Εξελεγκτικής Επιτροπής της Πανευρυτανικής Ένωσης, ήτοι οι κ.κ. 1) **Τριχιάς Βασίλειος** και 2) **Ζούκας Ανδρέας** για τη διενέργεια οικονομικού ελέγχου της διαχειριστικής περιόδου από 5 Φεβρουαρίου 2006 έως και σήμερα.

Σημειώνεται ότι απουσίαζε, για λόγους υγείας, το τρίτο μέλος της Επιτροπής κ. **Κοντομέρης Αναστάσιος**.

Η Εξελεγκτική Επιτροπή ύστερα από λεπτομερή έλεγχο του βιβλίου ταμείου, των διπλοτύπων αποδειξεων εισπράξεων και πληρωμών, καθώς και όλων των παραστατικών στοιχείων διαπιστώνει ότι στις πλήρη νομιμότητα στις πραγματοποιηθείσες εισπράξεις και πληρωμές κατά το χρονικό διάστημα από 1-2-2006 μέχρι 31-12-2007, οι οποίες συγκεντρωτικά έχουν όπως παρακάτω:

Α' Ε Σ Ο Δ Α

Υπόλοιπο Ταμείου (Αποθεματικό) στις 5-2-2006

ΕΥΡΩ: 617,18

Επιχορηγήσεις 2006 και 2007, Χορηγίες για έκδοση
του περιοδικού "ΕΠΥΤΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ", συν-

δρομές μελών και τόκοι

ΕΥΡΩ: 63.588,67

Σ Υ Ν Ο Λ Ο Ε Σ Ο Δ Ω Ν

ΕΥΡΩ: 64.205,85

Β'. - Ε Ζ Ο Δ Α

ΕΥΡΩ: 36.859,46

ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΧΡΗΣΗ

ΕΥΡΩ: 27.346,39

**ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΟΥ ΤΑΜΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΜΕΙΟΥ (31-12-2007)**

**ΕΥΡΩ: 24.814,95
ΕΥΡΩ: 1.939,06
ΕΥΡΩ: 592,38
ΕΥΡΩ: 27.346,39**

Η Επιτροπή συγχαίρει το Δ.Σ. και ιδιαίτερα τον Ταμία κ. **Βασίλειο Σιορόκο** για την άφογη και καθ' όλα νόμιμη διαχείριση του Ταμείου της Πανευρυπανικής Ένωσης για τη διετία 2006 και 2007 και εύχεται ταχεία ανάρρωση στο μέλος της κ. **Αναστάσιο Κοντομέρκο**.

Αφού συντάχθηκε το πρακτικό αυτό για τον παραπάνω σκοπό υπογράφεται όπως παρακάτω:

**Βασίλειος Τριχιάς
Ανδρέας Ζούκας**

**ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ
ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ
ΜΟΥΣΕΙΟ
ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ
ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΕΤΕ
ΠΩΣ ΚΑΙ ΜΕ ΤΙ
ΖΟΥΣΕ Ο ΕΥΡΥΤΑΝΑΣ
ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ**

Τηλέφωνα συνεννόησης: 22370-41502 – 41245
Ημέρες – Ώρες Λειτουργίας: Παρασκευή - Σάββατο - Κυριακή και αργίες
10.30 – 15.00 από 1/10 έως 31/5 10.00 - 14.00 και 18.00 - 20.00 από 1/6 έως 30/9

ΜΕΡΕΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ

Γράφει η **Θέμις Σταϊφυλά**

(Αφιερωμένο στο Γιώργο Κάρτερ - τον πρωτεργάτη της ραδιοφωνίας)

Εβδομήντα χρόνια ραδιόφωνο. Και τι δεν μπορεί να θυμηθεί κανείς. Από τα παιδικά του χρόνια μέχρι τα γεράματα. Τότε την τηλεόραση ούτε ακουστά δεν την είχαμε ακόμη. Από πιτσιρίκα πήγαινα στους απέναντι που είχαν ραδιόφωνο και στεκόμουν με τα αυτιά τεντωμένα ν' ακούσω τη Θεία Λένα και την Ωρα του Παιδιού.

Θυμάμαι την πρώτη μέρα του πολέμου που μαζευόταν όλη η γειτονιά του συνοικισμού στην μικρή αυλή της κυρά - Κλειώς για να ακούμε τα ανακοινωθέντα και τα εμβατήρια. Κι αργότερα, μεγάλη πια, πώς με συνέπαιρναν οι γνωστές φωνές των ηθοποιών. Και πώς δούλευε η φαντασία και πώς σκηνοθετούσε ο καθένας ανάλογα με τη φωνή που άκουγε. Το Θέατρο στο μικρόφωνο. Το Θέατρο της Δευτέρας. Και άλλες και άλλες εκπομπές.

Θυμάμαι τη γεμάτη ευαισθησία φωνή της Λαμπέτη που μ' έκανε να νιώθω την αέρινη ηρωίδα που άκουγα. Την ερωτική φωνή του Δημήτρη Χορν - τη φωνή του Αλέξη Μινωτή, που σε έκανε να πιστεύεις πως ο Κρέων και ο Οιδίποους ήταν πρώτα σου ξαδέλφια. Η φωνή του καλού μας φίλου Λυκούργου Καλλέργη (καλημέρα Λυκούργο) είχε άλλη στόφα αυστηρή και λίγο αλύγιστη. Η φωνή της Ελένης Χατζηαργύρη γεμάτη ερωτισμό. Και η φωνή του Χριστόφορου Νέζερ, που ήταν φτιαγμένη να σε κάνει να γελάς. Η φωνή του Μάνου Κατράκη είχε κάτι από επανάσταση και η φωνή του Θάνου Κωτσόπουλου σου έφερνε αμέσως στο νου ηρωικά έπη. Ο Νίκος Τζόγιας ήταν το απόλυτο μυστήριο και ο Δημήτρης Μυράτ η απόλυτη σιγουριά και ηρεμία.

Και ύστερα ήρθε η τηλεόραση. Ήρθε σαν καταλύτης και τα ισοπέδωσε όλα. Έφαγε και κατασπάραξε καθετί που μπορούσε να βάλει τη φαντασία να δουλέψει και να μεγαλουργήσει. Μας έβαλε σε καινούργιους ρυθμούς βιασύνης και βίας. Με τις αθυροστομίες της, με τις χυδαιολογίες της και με τις παντός είδους ασχημίες της. Πάει πια όλο το ρεπερτόριο των κλασικών έργων. Μαζί με τις φωνές αυτών που χάθηκε όλη η μαγεία. Γιατί, το να κλείνεις τα μάτια να ακούς και να φαντάζεσαι είναι σκέτη μαγεία...

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ κ. ΧΡΗΣΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

Ερώτηση: Κύριε Δήμαρχε, ο Δήμος Ασπροποτάμου, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, αλλά και σύμφωνα με την πραγματικότητα, παραμένει ένας από τους μεγαλύτερους πληθυσμιακά Δήμους του Νομού μας. Όμως η πληθυσμιακή αποψήλωση δεν τον αφήνει κι αυτόν ανέγγιχτο. Ίσα -ίσα, μέρα με τη μέρα, οι μεγαλύτεροι αφήνουν τον κόσμο μας, οι μικρότεροι φεύγουν για αναζήτηση καλύτερων συνθηκών διαβίωσης και καλύτερης ποιότητας ζωής, με αποτέλεσμα ο πληθυσμός του να συρρικνώνεται. Ως Δήμαρχος και ως Δημοτικό Συμβούλιο, πώς... με ποιον τρόπο αντιμετωπίζετε το πρόβλημα; Τι έχετε κάνει μέχρι σήμερα και τι σκέφτεστε... τι σκοπεύετε να κάνετε μελλοντικά, προκειμένου να σταθεροποιήσετε ή να αντιστρέψετε την κατάστασή;

Απάντηση: Καταρχάς, ως Δήμαρχος Ασπροποτάμου, θέλω να σας ευχαριστήσω θερμά για την ευκαιρία και τη δυνατότητα που μου δίνεται να μιλήσω για το Δήμο μου και να φιλοξενήσετε τις σκέψεις και τις απόψεις μου στο καθ' όλα έγκυρο περιοδικό σας. Συνάμα, όμως, επιτρέψτε μου, εκ μέρους όλων των κατοίκων ετούτης της απόμερης αλλά ιδιαίτερα φιλόξενης και προικισμένης με ξεχωριστές ομορφιές περιοχή της Ευρυτανίας μας, να σας ευχαριστήσω και για το ενδιαφέρον σας, αλλά και για την ιδιαίτερα ελπιδοφόρο ημερίδα που τον προσεχή Αύγουστο θα διοργανώσετε στον τόπο μας.

Σ' ότι αφορά στην ερώτησή σας τώρα. Δυστυχώς, χωρίς να θέλουμε να απογοητεύσουμε κανέναν και χωρίς να δείχνουμε ότι έχουμε καταθέσει τα όπλα, το πρόβλημα της μετανάστευσης των κατοίκων μας, και ειδικά των νέων, θεωρείται ως μη αναστρέψιμο. Το πρόβλημα έγινε εντονότερο μετά από τα μέτρα της "Κοινής Αγροτικής πολιτικής", που αφαίρεσαν από τον τόπο μας ένα ιδιαίτερα προσδοκόφόρο επάγγελμα, αυτό της καπνοκαλλιέργειας. Το λέω αυτό, διότι στο Δήμο μας με την καλλιέργεια του καπνού ασχολούνταν περισσότερες από εξήντα (60) οικογένειες, οι οποίες ετησίως παρήγαγαν περισσότερα από εκατόν είκοσι χιλιάδες (120.000) κιλά καπνού, αξίας μεγαλύτερης αυτής των εξακοσίων χιλιάδων (600.000) ευρώ.

Ακόμη, ως Δημοτικό Συμβούλιο παροτρύνουμε τους λίγους νέους που επιμένουν να ζουν στον τόπο μας, να ενταχθούν σε διάφορα αναπτυξιακά προγράμματα και να στραφούν, εκτός από την κτηνοτροφία, και προς την μελισσοκομία, την δενδροκαλλιέργεια, την καλλιέργεια κηπευτικών, αλλά και προς την υποδομή της τουριστικής ανάπτυξης, η οποία νομίζουμε ότι, σε συνδυασμό με τα προηγούμενα, θα είναι το τελικό στάδιο ανάπτυξης της περιοχής μας, πάντα, όμως, με απόλυτο σεβασμό στο περιβάλλον, στην ιστορία και στην παράδοση της περιοχής μας.

Ερώτηση: Τι είναι εκείνο που τη νέα Δημοτική Αρχή, εσάς δηλαδή, σας διαφοροποιεί από την προηγούμενη; Και με την ευκαιρία αυτή, για πείτε μας, πώς φαντάζεστε το μέλλον του Δήμου σας;

Απάντηση: Κατά τη γνώμη μου, η κάθε Δημοτική Αρχή, προσπαθεί για το καλύτερο. Ανεξάρτητα, βέβαια, αν το πετυχαίνει πάντοτε αυτό. Άλλωστε, για την επιτυχία της ή όχι, κρίνεται καθημερινά από τους Δημότες της με κατακλείδα κρίσης το τέλος της τετραετίας, ήτοι τις εκλογές.

Τώρα, πώς φαντάζομαι το μέλλον του Δήμου μας... Δυστυχώς, η έντονη φημολογία που αφορά στην αναδιάρθρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, "Καποδίστριας 2", σύμφωνα με την οποία θα υπάρξει η συνένωση των μικρών Δήμων, δεν μας αφήνει μεγάλα περιθώρια για αισιοδοξία, για ανάπτυξη της φαντασίας μας και για πολλά όνειρα.

Ερώτηση: Προηγουμένως αναφερθήκαμε στην καλλιέργεια του καπνού και είπατε ότι στην περιοχή σας δεν υπάρχουν πια καπνοκαλλιεργητές. Άλλθεια, για πείτε μας, η καλλιέργεια του καπνού έχει αντικατασταθεί από άλλες, από τις λεγόμενες εναλλακτικές μορφές καλλιέργειας ή έχει επέλθει ο απόλυτος καλλιεργητικός μαρασμός;

Απάντηση: Δυστυχώς, όπως σας προανέφερα, η παύση της καπνοκαλλιέργειας ήταν ένα πλήγμα για τον τόπο μας. Έχουμε κάνει επανείλημμένες διαμαρτυρίες και προσπάθειες προς το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, αλλά ακόμη δεν έχουμε πάρει κάποια διαβεβαίωση για την επίλυση του προβλήματος. Εμείς πάντως, ως Δημοτική Αρχή, έχουμε συμβουλέψει, προτρέψει, κατευθύνει θα έλεγα, τους Δημότες μας και σε μη επιδοτούμενες καλλιέργειες, όπως είναι τα κηπευτικά, η δενδροκομία, οι ζωοτροφές κ.λ.π., μειώνοντας, όσο μπορούμε, το κόστος της άρδευσης και προσφέροντάς τους κάθε άλλη δυνατή βοήθεια.

Ερώτηση: Κατά καιρούς, έχουν ακουστεί πολλά για την αξιοποίηση του ποταμού Αχελώου και της λίμνης των Κρεμαστών. Εσάς, σας έχει απασχολήσει το θέμα; Κι αν ναι, ως Δήμος Ασπροποτάμου, πώς θα θέλατε ή πώς σκέφτεστε να συμμετέχετε στην εν λόγω αξιοποίηση;

Απάντηση: Πραγματικά, τόσο η λίμνη των Κρεμαστών που, κατά τη γνώμη μου, ξεπερνάει σε ομορφιά τη λίμνη του "Πλαστήρα", όσο και ο ποταμός Αχελώος είναι αναξιοποίητες πηγές. Προς στιγμήν, η μόνη αξιοποίησή τους είναι αυτή που αφορά στην παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος από τη Δ.Ε.Η. Βέβαια, η μη αξιοποίησή τους, κατά κύριο λόγο οφείλεται, στη Δ.Ε.Η. που δεν επιτρέπει την περαιτέρω αξιοποίηση και ανάπτυξη της λίμνης. Σχετικά πρόσφατα, ο τέως Βουλευτής Ευρυτανίας, ο κ. Δημοσθένης Τσιαμάκης, κατέθεσε πρόταση αξιοποίησής της στη Βουλή και ευελπιστούμε σε θετικό αποτέλεσμα.

Όμως, ας σημειωθεί, ότι η αξιοποίηση της λίμνης των Κρεμαστών δεν είναι μονάχα θέμα του Δήμου Ασπροποτάμου, αλλά όλων των παραλίμνιων Δήμων της περιοχής. Ενημερωτικά σας λέω, ότι για το θέμα αυτό έχουν γίνει δύο συσκέψεις στις οποίες συμμετείχαν όλοι οι Δήμαρχοι των εμπλεκόμενων Δήμων και θ' ακολουθήσουν κι άλλες.

Ερώτηση: Αναντίρρητα, όπως ολόκληρη η Ευρυτανία, έτσι και ο Δήμος Ασπροποτάμου, είναι από τις ομορφότερες περιοχές της Ελλάδας. Όμως εσείς, ως Δημοτική αρχή, για ποιους λόγους θα παροτρύνατε τους Έλληνες ή, γιατί όχι, και τους ξένους επισκέπτες να επιλέξουν ως τουριστικό προορισμό τους το Δήμο σας;

Απάντηση: Πολλοί είναι οι λόγοι για τους οποίους ο Δήμος Ασπροποτάμου πρέπει να γίνει ταξιδιωτικός προορισμός. Ο βασικότερος όλων, είναι η αγάπη και η φιλοξενία των κατοίκων του Δήμου μας προς τον κάθε επισκέπτη. Ο επισκέπτης, σαν έρθει εδώ, σε καμιά περίπτωση δε θα νοιώσει ξένος. Έπειτα, είναι οι ξεχωριστές ομορφιές του τόπου μας, οι οποίες ξεπηδούν μέσα από ένα πραγματικά παρθένο και αναλοίωτο περιβάλλον. Ένα περιβάλλον που το υφαίνουν τα ελατοσκεπή βουνά μας, τα φαράγγια και οι ρεματιές μας, τα πεντακάθαρα νερά μας, ο οιριοειδής Αχελώος και η ουρανόχρωμη λίμνη των Κρεμαστών. Όλα αυτά συνυπάρχουν αρμονικά εντός των διοι-

κητικών ορίων του Δήμου μας και είναι πραγματική απόλαυση για τον κάθε επισκέπτη. Κοντολογίς, ο επισκέπτης μας, μπορεί να συνδυάσει βουνίσιο περπάτημα και ορειβασία, κοπηλασία, rafting, ψάρεμα στα καταγάλανα νερά του Ασπροποτάμου και της λίμνης των Κρεμαστών, αλλά από του χρόνου και στη λίμνη που θα σχηματιστεί από το φράγμα που αυτή την εποχή κατασκευάζεται στο Νέο Αργύρι.

Βέβαια, πέρα από τα θετικά που σας προανέφερα, υπάρχει και ένα μειονέκτημα. Είναι αυτό της έλλειψης μεγάλου αριθμού καταλυμάτων, που είναι άκρως απαραίτητα για την άνετη διαμονή των επισκεπτών μας και ειδικά όταν η έλευση αφορά μαζική επίσκεψη. Σιγά -σιγά, όμως, άρχισαν να κτίζονται αρκετά κατάλληλα κτίρια, τα οποία, σε σύντομο χρονικό διάστημα, έστω και με τη μορφή ενοικιαζόμενων δωματίων, θα είναι σε θέση να φιλοξενήσουν σημαντικό αριθμό επισκεπτών μας.

Ερώτηση: Ως γνωστόν, στις 2 Αυγούστου του τρέχοντος έτους, η "ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ" διοργανώνει στο Δήμο σας Συνέδριο. Στο εν λόγω Συνέδριο, θα ακουστούν πολλά για το χθες και για το σήμερα της περιοχής σας. Συνάμα, φαντάζομαι, ότι θα γίνουν και προτάσεις που θα αφορούν στο αύριο του Δήμου σας. Όμως, εσείς, και ως Δήμαρχος Ασπροποτάμου και ως άνθρωπος που διαμένει μόνιμα στον τόπο του, τι προσδοκάτε από το Συνέδριο αυτό;

Απάντηση: Κάθε συνέδριο, κάθε ημερίδα και κάθε συνάντηση, όπου κι αν γίνεται, πραγματικά είναι ένα πολιτισμικό γεγονός. Αναντίρρητα, είναι ένα ξεχωριστό γεγονός, όπου, μέσα από τις διάφορες επιστημονικές απόψεις που κατατίθενται, πάντοτε βγαίνει κάτι καλό, διότι ανιχνεύεται το περιθών, αξιολογείται το σήμερα, στοχεύεται το μέλλον.

Εγώ, ως μόνιμος κάτοικος του Δήμου Ασπροποτάμου, αλλά και ως Δήμαρχός του, το συνέδριο του Αυγούστου το θεωρώ βάση και το εκλαμβάνω ως αφορμή για την επιστημονική έρευνα της περιοχής, συνάμα δε και εφαλτήριο για την ανάπτυξή της. Μια ανάπτυξη συνδεδεμένη άρρηκτα με την ιστορική της διαδρομή, με τους θρύλους και τις παραδόσεις της, με τις ξεχωριστές, ήμερες και άγριες, ομορφιές της, αλλά και με την παροιμιώδη φιλοξενία και καλοσύνη των κατοίκων της.

**Περιοδικό «Πνευματική Ζωή»
(Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών)
ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΕΣ**

Χατζοπούλου 49 - 17 671, Καλλιθέα
Τηλ. 210 95 88 333

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ από το 1988
Διευθυντής: Μιχάλης Σταφυλάς

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ

Γράφει ο Νεκτάριος Π. Αθανασιάς

Ο Δήμος Ασπροποτάμου βρίσκεται στο βορειοδυτικό άκρο του νομού Ευρυτανίας. Συνορεύει στα βόρεια με το Δήμο Αγράφων Ευρυτανίας, στα ανατολικά με το Δήμο Απεραντίων Ευρυτανίας, στα δυτικά με το δήμο Αχελώου Καρδίτσας και στα νότια με τον ποταμό Αχελώο και το Δήμο Ιvάχου Αιτωλοακαρνανίας.

Ο Δήμος Ασπροποτάμου συγκροτήθηκε το έτος 1998, με το σχέδιο Καποδίστριας. Ο Δήμος αποτελείται από πέντε (5) δημοτικά διαμερίσματα. Του Ραπτοπούλου που είναι η έδρα του Δήμου, των Κέδρων, των Λεπιανών, του Νέου Αργυρίου και της Πρασιάς. Σε αυτά τα διαμερίσματα υπάγονται περίπου τριάντα (30) συνοικισμοί και οικισμοί.

Η έκταση του Δήμου ανέρχεται συνολικά σε εκατόν δεκαοκτώ χιλιάδες (118.000) στρέμματα περίπου. Ένα μεγάλο μέρος του Δήμου καλύπτεται από μεγάλα και ψηλά βουνά. Η κορυφή της Κρούνας, της Τσούμας, και η κορυφή του Μαλάτου βρίσκονται κοντά στα 2000 μέτρα. Χαμηλότερα είναι το Γιδόκαστρο, ο Καναλάκης και τα Λακκώματα στα βουνά της Πρασιάς, το Όμορφο Πλάι και ο Προφήτης Ηλίας στα Κρεβάτια.

Το βουνό της Τσούκας, υψώνεται απότομα πάνω από τον ποταμό Αχελώο ή Ασπροπόταμο, ο οποίος ρέει στα νότια του Δήμου. Στο βορειοδυτικό τμήμα της Τσούκας, ακριβώς απέναντι από το Ραπτόπουλο, υπάρχει, ίσως, το καλύτερο Ελατοδάσος της Ελλάδας! Επίσης ο Δήμος διαρρέεται από τους παραποτάμους του Αχελώου Λεπιανήτη, Πρασιώτη και Πλατανόρεμα ή Πλατανιά.

Οι φυσικές ομορφιές της περιοχής είναι πλούσιες, γεμάτες βλάστηση, γεμάτες ιστορία. Μια ιστορία που η αρχή της χάνεται στους αιώνες της προχριστιανικής περιόδου, συνεχίζεται στη χριστιανική περίοδο κυρίως με τους βυζαντινούς ναούς στα χρόνια της Τουρκοκρατίας και οδηγεί στο σήμερα που είναι αλληλένδετο με το τότε!

Στη συνέχεια θα γίνει μια συνοπτική αναφορά στην ιστορία του τόπου, αλλά και για το κάθε Δημοτικό Διαμέρισμα ζεχωριστά και κυρίως για τα μνημεία που υπάρχουν στο κάθε ένα από αυτά, αλλά και για το φυσικό περιβάλλον, που υπήρχε καθοριστικός παράγοντας για ολόκληρη αυτή τη διαχρονική πορεία.

Η ονομασία του Δήμου Ασπροποτάμου προέρχεται, από τον πιο ξακουστό και ιδιαίτερα σημαντικό ελληνικό ποταμό, που είναι ο Αχελώος. Το όνομα του Αχελώου, εικάζεται ότι προέρχεται από τη σανσκριτική ρίζα {άχ} που σημαίνει νερό και το συγκριτικό επίθετο {λώος} (ασυναίρ. Λώιος), το οποίο ποιοτικά έχει την έννοια του καλύτερος και ποσοτικά του μεγαλύτερος, όπως φαίνεται από την ομηρική φράση {κρείων Αχελώιος}. Ο Όμηρος αναφέρει στο έργο του Ιλιάδα, ότι ο ποταμός που κατεβαίνει στις Εχινάδες, διασχίζοντας την Ακαρνανία και την Αιτωλία είναι ο άρχοντας όλων των ποταμών.

Η μυθολογία μας, αστείρευτη πηγή ομορφιάς και γνώσεων, έχει πολλά να μας διηγηθεί, γύρω από τον χαρακτηριστικό συμβολισμό της θεοποιημένης μορφής του Αχελώου ποταμού. Όπως είναι σε όλους μας γνωστό, οι αρχαίοι θεοποιούσαν όλα τα στοιχεία της Φύσης, επομένως και το νερό.

Πολύ γνωστή είναι η πολύπαθη και άτυχη αγάπη, του θεού Αχελώου για τη Δημήνειρα, την πανέμορφη κόρη του βασιλιά της Καλυδώνας, Οινέα. Ο Οινέας σκεφτόταν να υποκύψει και να δώσει την κόρη του στον τερατόμορφο ποταμό, που άλλοτε παρουσιαζόταν ωλόδιος ταύρος, άλλοτε σαν μεγάλο και πολύχρωμο φίδι κι' άλλοτε σαν ταυροπόρωσπος άνθρωπος, που από την πυκνή του γενειάδα τρέχανε σαν βρύσες άφθονα νερά. Έτσι τα διηγείται η Δημήνειρα με τη γραφίδα του Σοφοκλή, που ευχόταν να πεθάνει παρά να παντρευτεί τέτοιο τέρας.

Την κρίσιμη στιγμή, παρουσιάστηκε ο άλλος τρομερός αντεραστής, ο Ηρακλής, ο ανίκητος ημίθεος. Μετά από σκληρή μάχη των δύο, νικητής ήταν ο Ηρακλής, ο οποίος έσπασε ένα από τα κέρα-

τα του Αχελώου και το πήγε στον Οινέα ως τρόπαιο της νίκης του. Ο Αχελώος αντικατέστησε το σπασμένο του κέρατο, με το Κέρας της Αμάλθειας που ήταν φρημισμένο και συμβόλιζε την αφθονία.

Οι ονομασίες του ποταμού ποικίλουν, μία απλή αναφορά θα γίνει στη λαϊκότερη ονομασία του Αχελώου που είναι το όνομα Άσπρος ή Ασπροπόταμος. Οι εκδοχές αυτής της ονομασίας είναι πολλές και μοιάζουν μεταξύ τους, γι' αυτό θα αναφερθούν οι πιο σημαντικές.

Στο έργο του Ησιόδου Θεογονία, ο Αχελώος χαρακτηρίζεται ως {αργυροδίνης}, που μεταφράζεται σε ποιητικό ύφος, ως ασημοκύματος. Επυμολογικά η λέξη {άργυρος} σημαίνει μέταλλο που εκπέμπει λευκή λάμψη. Είναι γνωστή η εικόνα του ποταμού με τα πεντακάθαρα νερά του και τη λάμψη του. Άλλοι αποδίδουν το όνομα του στην αφρισμένη εικόνα που παρουσιάζει κατά την άνοιξη, που λιώνουν τα χιόνια και πολλαπλασιάζονται τα νερά του. Ορισμένοι πάλι το αποδίδουν στις μεγάλες ποσότητες λευκής λάσπης που κουβαλάει και στο λευκό χρώμα των χαλικιών του, που κάνουν τον πυθμένα του ολόλευκο.

Ανάμεσα στους τελευταίους συγκαταλέγονται ο Διονύσιος ο Περιηγητής που τον είπε αργυρόδινη, ο Πατριάρχης Γαβριήλ ο Δ' στο σιγίλιο του, που βρίσκεται στο μουσείο των Παρισίων τον αναφέρει ως Λευκοπόταμο, ο Τούρκος περιηγητής Εβλιά Τσελεμπί, που στα ταξιδιωτικά του στα 1668 τον γράφει {Άκ-Σου}, δηλαδή Ασπροπόταμος και τέλος οι αρματωλοί και οι κλέφτες, που στα χρόνια της σκλαβιάς τον τραγούδησαν ως Άσπρο και Ασπροπόταμο.

Επειδή ο Αχελώος δεν υπήρχε μόνο μυθικός ήρωας του παρελθόντος, αλλά έπαιξε και ουσιαστικό ρόλο στην εξέλιξη της ιστορίας κατά την επανάσταση εναντίον των Τούρκων, θα αναφέρουμε το πιο σημαντικό γεγονός, που έγινε το Γενάρη του 1823. Οι Τούρκοι οπισθοχωρώντας από το Μεσολόγγι, μετά την πρώτη ανεπιτυχή πολιορκία τους, προσπάθησαν να περάσουν τον ποταμό, όμως αυτός είχε πλημμυρίσει και θυμωμένος καθώς ήταν εξαιτίας των δεινών που προκαλούσαν οι Τούρκοι στους Έλληνες, αφάνισε πάνω από πεντακόσιους (500) Τούρκους, καθώς ήταν όλοι μαζί δεμένοι με τα άλογα τους για να μην τους παρασύρει το ορμητικό του ρεύμα.

Ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός, εμπνευσμένος από αυτό το γεγονός, το αναφέρει στον Ύμνο του εις την Ελευθερία. Πολλά ακόμη θα μπορούσαν αναφερθούν γι' αυτό το φημισμένο ποτάμι, όμως θα περιοριστούμε σ' αυτά τα λίγα, για να συνεχίσουμε με την αρχαία ιστορία αυτού του τόπου.

Στα πολύ μακρινά χρόνια, την εποχή της αρχαιότητας, δεν ξέρουμε ποιοί ήταν οι κάτοικοι της περιοχής και πώς ονομάζονταν. Όμως, κατά του 12ο αιώνα π. Χ. γνωρίζουμε, σύμφωνα με αυτά που αναφέρονται από τον Όμηρο, ότι η περιοχή της Ευρυτανίας, κατοικούνταν από τους Ευρυτάνες, τους Αγραίους, τους Απεραντούς, και τους Δόλοπες.

Απλώς θα αναφέρουμε, ότι, εκτός του Ομήρου, μαρτυρίες έχουμε από το Θουκυδίδη, τον Ευριπίδη και μερικούς άλλους αρχαίους συγγραφείς. Επίσης έχουν ασχοληθεί λίγο ή πολύ νεώτεροι συγγραφείς ή ερευνητές, με τα παραπάνω φύλα που κατοικούσαν προχριστιανικά στο χώρο αυτό.

Υπάρχουν αρκετά προχριστιανικά κάστρα στο Δήμο Ασπροποτάμου, όμως, μόνο πιθανολογίες μπορούμε να κάνουμε, για την πόλη στην οποία ανήκε καθένα από αυτά. Δυστυχώς καμία έρευνα επιστημονική δεν έχει γίνει σήμερα, που πολλά ιστορικά στοιχεία θα μπορούσε να φέρει στο φώς. Γι' αυτό κανείς δεν μπορεί να μιλήσει για αυτά τα θέματα με απόλυτη θετικότητα.

Η περιοχή μας, σύμφωνα με μαρτυρίες αρχαίων συγγραφέων, κατοικούνταν από τους Αγραίους. Τα όρια της Αγραΐδας όπως λέγονταν η περιοχή, δεν μπορούν να προσδιοριστούν με ακριβεία, λόγω της ασυμφωνίας των αρχαίων συγγραφέων αλλά και των νεωτέρων ερευνητών.

Όμως η ύπαρξη κάστρων στην περιοχή, αποδεικνύει, όχι την ύπαρξη μικρών οικισμών ατείχιστων, αλλά πόλεων με προστατευτικά κάστρα. Ο Κικέρωνας αναφέρει κατά τον 1ο π. Χ. αιώνα, για την ύπαρξη αξιόλογων πόλεων των Αγραίων, που τις λεηλάτησαν οι Ρωμαίοι.

Οι Αγραίοι υπήρξαν φιλοπόλεμος λαός και ήταν σκληροί και ατρόμητοι πολεμιστές. Ιδιαίτερη α-

πασχόλησή τους σε περιόδους ειρήνης ήταν το κυνήγι. Λέγεται μάλιστα, ότι στην αρχαία Αγραία, είχε ιδρυθεί ιερό προς τιμή της θεάς Αρτέμιδος της "Αγροτέρας", κοντά στο οποίο υπήρξε και ο αγνώστου τοποθεσίας οικισμός Άγραι. Από αυτόν προήλθε το εθνικό "Αγραίος", που επεκράτησε σε ολόκληρη την περιοχή τους. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι Αγραίοι με τους Δόλοπες φέρονται καταγεγραμμένοι στα μέλη του Κοινού των Αιτωλών. Επίσης η λατρεία της Αγραίας Άρτεμης συνδέεται με το πρωτοελλαδικό ρήμα {agro}, που σημαίνει θέω = τρέχω, ρέω και κυλώ προς τα κάτω. Η Άρτεμη, καταρχάς, λατρευόταν ως θεά των ποταμών και των υδάτων και αργότερα ως θεά του κυνηγιού και του δάσους.

Σύμφωνα με πληροφορίες του Θουκυδίδη και άλλων ερευνητών, η Αγραία βρισκόταν εντός των ποταμών Αχελώου και Αγραφιώτη. Αυτό μάλιστα φαίνεται και από τα κάστρα ολόκληρης της περιοχής και τα ανήκοντα στους σημερινούς γειτονικούς Δήμους. Όμως, η μεγάλη και παλαιά πόλη Εφύρα, που ήταν η αρχαία πρωτεύουσα των Αγραίων, δεν μπορεί να καθοριστεί που υπήρχε, γιατί δεν υπάρχει κανένα στοιχείο ούτε καν ενδεικτικό της τοποθεσίας της.

Τέλος, οι Αγραίοι μαζί με τους άλλους κατοίκους των παραπάνω γειτονικών φυλών υπήρχαν οι τελευταίοι των Ελλήνων που μετέχοντας στην Αιτωλική Συμπολιτεία μαζί με τους Αιτωλούς, το 146 π. Χ., ύστερα από σκληρούς αμυντικούς αγώνες, υπέκυψαν στους Ρωμαίους, οι οποίοι είχαν κατακτήσει τότε ολόκληρη την Ελλάδα, εξαιτίας των εμφυλίων πολέμων μεταξύ των Ελλήνων.

Μετά τη Ρωμαϊκή κατάκτηση η περιοχή δεν έχει να επιδείξει τίποτα το ιδιαίτερο. Χαρακτηριστικό κατά τους χρόνους αυτούς είναι η κινητικότητα των κατοίκων της περιοχής πότε προς τις πεδινές περιοχές και πότε προς τα ορεινά, λόγω της ασχολίας τους με την κτηνοτροφία αλλά και λόγω των βαρβαρικών επιδρομών.

Στη Μεταχριστιανική εποχή, όπως είναι γνωστό, οι Έλληνες και ιδιαίτερα αυτοί που ήταν Χριστιανοί, είχαν υποστεί τα πάνδεινα από τους Ρωμαίους ως το 311 μ. Χ. Δηλαδή μέχρι τη στιγμή που ο Γαλέριος, με απόφασή του, άφρισε την λατρεία της Χριστιανικής θρησκείας να ασκείται ελεύθερα.

Ο Χριστιανισμός φυσικό ήταν να φτάσει και στα μέρη του Ασπροπόταμου, ο οποίος, υπαγόταν τότε στην Επισκοπή Λιτσάς ή Λιτσάς, η οποία τότε περιελάμβανε ολόκληρη τη γύρω περιοχή. Ο χρόνος σύστασης της Επισκοπής αυτής δεν είναι εύκολο να καθοριστεί, όμως σαν πρώτο επίσκοπο της ευρύτερης περιοχής, συναντούμε τον Αιμιλιανό κατά τον 5ο μ.Χ. αιώνα.

Υπάρχουν κενά στη βυζαντινή εποχή και στους μετέπειτα αιώνες, για την ιστορική εξέλιξη της ευρύτερης περιοχής. Αναφέρεται, ότι οι κάτοικοι της περιοχής, είχαν ειδικά προνόμια, αυτονομίας, αυτοδιοίκησης και φροτολογικής απαλλαγής λόγω του άγονου του εδάφους και του ατίθασου χαρακτήρα των κατοίκων της και όλη αυτή η κατάσταση είχε ως αποτέλεσμα τη μη καταγραφή τους στους φροτολογικούς καταλόγους της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Αξίζει να αναφερθεί ότι ολόκληρη η περιοχή ονομάστηκε Άγραφα, εξαιτίας της προαναφερθείσας κατάστασης που επικρατούσε, αλλά και λόγω της άρνησης των κατοίκων να υπογράψουν και να αποδεχτούν την κατάργηση της εικονολατρίας, με εντολή του αυτοκράτορα του Βυζαντίου Κωνσταντίνου Κοπρώνυμου (741-775). Σύμφωνα με το Μιχαήλ Ψελλό, σκότωσαν ως και τους έξαρχους του αυτοκράτορα.

Η λατινοκρατία δεν άσκησε καμία επίδραση ή διαφοροποίηση στους κατοίκους των Αγράφων, φυσικά ήταν και το δυσπρόσιτο περιβάλλον της περιοχής που κράτησε ανυποχώρητη την ελληνοχριστιανική συνείδηση και οντότητα.

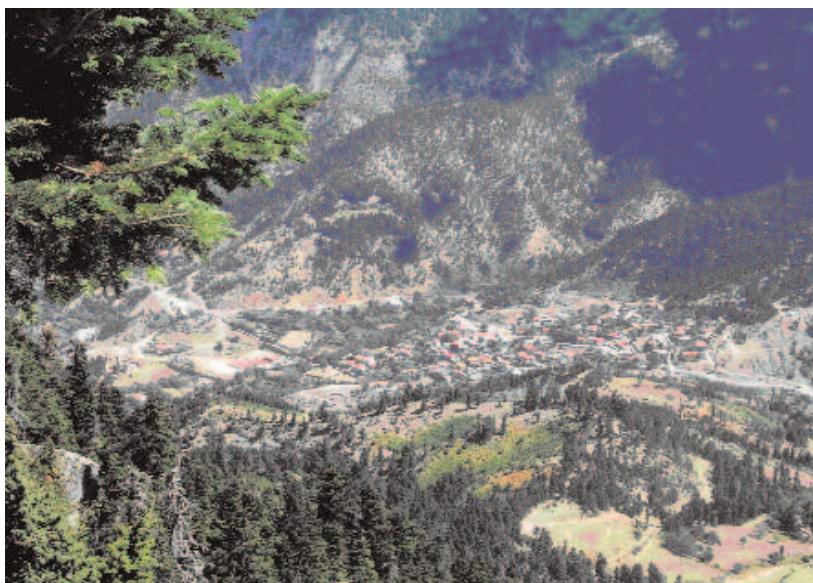
Όπως είναι γνωστό, οι Τούρκοι επεκράτησαν στα μέρη των Αγράφων και της ευρύτερης περιοχής πριν την πτώση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Όμως, επειδή οι Τούρκοι επί σουλτάνου Μουράτ του Β', δεν μπορούσαν να καταβάλουν τους ατίθασους κατοίκους των Αγράφων, αναγκάστηκαν, να τους αναγνωρίσουν προνόμια που είχαν από τους Βυζαντινούς, όπως αυτονομία, αυτοδιοίκηση, απαλλαγή από το παιδομάζωμα και μειωμένη καταβολή φόρων. Γνωστή είναι και η συνθήκη του Ταμασίου, που υπογράφτηκε το 1525 με τους Τούρκους.

Στα χρόνια που ακολουθούν, ο επαναστατικός αναβρασμός συνεχώς μεγάλωνε, τα διάφορα προεπαναστατικά κινήματα είχαν ήδη αρχίσει, έστω κι αν οι ελπίδες ήταν αμυδρές, εξαιτίας της φτώχειας, του κατατρεγμού των Τούρκων και του μικρού αριθμού κατοίκων της περιοχής. Την αριθμητική τους έλλειψη την αναπλήρωναν με κουράγιο και ψυχική δύναμη και έπαιρναν μέρος σε διάφορα κινήματα και αγώνες με ανώτερο σκοπό και ιδανικό την λευτεριά.

Στο σημείο αυτό θα συνεχίσουμε την περιήγηση μας, όχι γενικά για το Δήμο Ασπροποτάμου, αλλά για κάθε Δημοτικό Διαμέρισμα ζεχωριστά, όπου θα αναφερθούν άγνωστα, αλλά και γνωστά ιστορικά μνημεία και τοποθεσίες, περιβαλλοντικά στοιχεία και υπάρχουσες δομές του κάθε Δημοτικού Διαμερίσματος.

Δ.Δ. Ραπτοπούλου

Το Ραπτόπουλο είναι η έδρα του Δήμου και σε πληθυσμό είναι το μεγαλύτερο από όλα τα χωριά του νομού Ευρυτανίας και δεύτερο μετά την πρωτεύουσα του νομού, το Καρπενήσι. Βρίσκεται σε υψόμετρο 880 περίπου μέτρων, στους πρόποδες του βουνού Τσούκα (υψομ.1475). Αποτελείται από τους εξής συνοικισμούς: Κάτω Ραπτόπουλο, Συγκέρι, Κάμπο, Παλιοχώρι, Πουλιάνα, Τσερνόκα, Ιτέα, Κεραμαριό, Κρεβάτια και Μουτσιάρα. Επίσης στο Ραπτόπουλο ανήκει ολόκληρη η περιοχή του Δρυμώνα μέχρι την γέφυρα της Τέμπλας.

Ραπτόπουλο, όπως φαίνεται από την Τσιούκα. (Φωτ. Γ. Αθανασιά).

Ολόκληρη η περιοχή έχει πλούσια βλάστηση. Κάποτε το Ραπτόπουλο περιστοιχιζόταν από δώδεκα (12) εκκλησίες, έχει πολλούς θρύλους και πολιτισμικές παραδόσεις. Από την κορυφή της Τσούκας, η θέα είναι πανοραμική, μπορεί ο καθένας να αντικρύσει την κοιλάδα του Αχελώου, τα βουνά του Βάλτου και των Αγράφων.

Λέγεται, ότι το χωριό πήρε το όνομα του από ένα ράφτη, που λεγόταν Ραφτόπουλος και είχε έρθει απ' τους Ραφταναίους, ένα Ηπειρώτικο χωριό.

Θα αναφέρουμε για την παράδοση και μόνο, την περιοχή που λέγεται του "Γύφτου η σπηλιά", και είναι κοντά στο Ραφτόπουλο. Όσο κι αν προκαλεί εντύπωση, δεν είναι σπηλιά αλλά ένα ριζοσπήλι δίπλα σε μονοπάτι. Σύμφωνα με την παράδοση, ένας γύφτος, στην προσπάθεια του να περάσει με την οικογένεια του από εκεί χειμώνα καιρό, δεν μπορούσε να προχωρήσει άλλο λόγω της χιονοθύελλας και γι' αυτό κουλουριάστηκαν σε εκείνο το σημείο. Είπε ο γύφτος στην εξαμελή οικογένειά του "Πλακώστε με παιδιά μου, να ζήσετε εσείς κι ας πεθάνω εγώ", αποτέλεσμα ήταν, λόγω της γύφτικης πονηριάς, το πρωί να ξυπνήσει μόνο αυτός και η δύστυχη φαμελιά του να έχει πεθάνει.

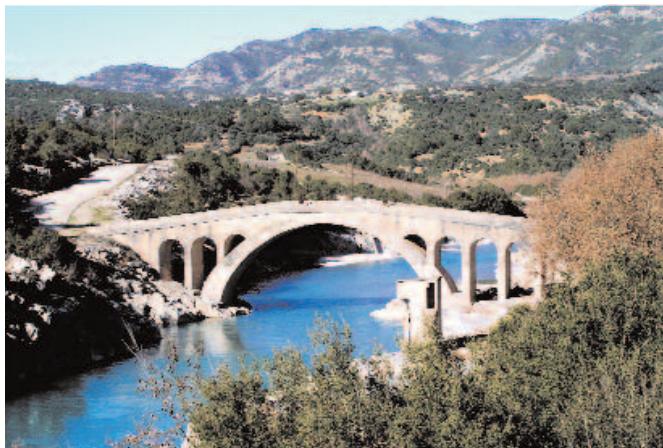
Γυφτοσπηλιά, όπως φαίνεται από τις Νάνες. (Φωτ. Γ. Αθανασιά).

Σύμφωνα με μια παλιά παράδοση, τον Ιούλιο του 1823, πιο βόρεια από αυτή την περιοχή, ο καπετάν Θανάσης Τσάκας, χτύπησε σε ενέδρα με τριάντα (30) κλέφτες, την στρατιά του Μουσταή πασά της Σκόνδρας, ο οποίος κατέστρεψε τα πάντα στο διάβα του για το Μεσολόγγι.

Λίγο πιο κάτω (νότια), βρίσκεται η περιοχή με το τοπωνύμιο "Στου Τούρκου!". Εκεί είχε τη στάνη του ένας τσέλιγκας που λεγόταν Καραβίδας. Παραπέρα λημέριαζε ο Κατσαντώνης με του άντρες του. Μια μέρα κατά τύχη ήρθε ο Βελή πασάς στη στάνη. Ο τσέλιγκας με τρόπο ειδοποίησε τους Κατσαντωναίους. Αυτοί δεν έφυγαν, αλλά σκαρφάλωσαν σε έναν φουντωτό έλατο και κρύφτηκαν στα κλαδιά του. Ο πασάς φώναζε στον τσέλιγκα, να του πει που είναι ο Κατσαντώνης. Όσο αυτός φοβήριζε και έβριζε τόσο αυτοί γελούσαν και τον κορόιδευαν μπροστά στα μάτια του. Σαν είδε πως δεν καταφέρνει τίποτα, έφυγε. Από τότε αυτός ο τόπος λέγεται "Στου Τούρκου".

Συνεχίζουμε την περιήγηση μας στο συνοικισμό της Ιτέας ("Κριτσίστα"), η οποία είναι χτισμένη δυτικά της Τσούκας. Αν και δεν βρίσκεται σε μεγάλο υψόμετρο, από το χωριό βλέπεις πανοραμικά την κοιλάδα του Αχελώου ή Άσπρου ποταμού σε μεγάλη έκταση.

Νοτιοδυτικά του χωριού, στη θέση Παλιόκαστρο όπως το λένε οι κάτοικοι του χωριού, υπάρχουν ερείπια αρχαίου κάστρου. Η περιοχή είναι γεμάτη με κεραμικά θραύσματα και μεγάλες πελεκητές πέτρες οχύρωσης, σκόρπιες εδώ και εκεί. Είναι σκόρπιες λόγω της φθοράς του χρόνου, αλλά και επειδή η περιοχή μετατράπηκε από τους κατοίκους σε χωράφια για καλλιέργεια και δύσκολα μπορεί κανείς να προσδιορίσει το μέγεθος του κάστρου. Η θέση στην οποία βρίσκεται είναι στρατηγικής σημασίας, γιατί από εδώ ελέγχεται η κίνηση στην αριστερή πλευρά του Αχελώου.

Η γέφυρα της Τέμπλας. (Φωτ. Γ. Αθανασιά).

Νότια της Ιτέας και εκεί που κάνει τη μικρή καμπή ο Αχελώος, είναι η γέφυρα της Τέμπλας. Είναι μονότοξη πέτρινη γέφυρα, η οποία είχε σχεδιαστεί από Ιταλούς Μηχανικούς το 1915. Πριν την κατασκευή της, υπήρχε ένα ξύλινο γεφυράκι "τέμπλα" όπου παρέμεινε το όνομα του και στο καινούριο. Παλιά το λέγανε και γεφύρι του Στράτου, λόγω του Νικολάου Στράτου, του δικηγόρου και βουλευτή από το Λουτρό της Αιτωλοακαρνανίας, ο οποίος μερίμνησε για τη κατασκευή του. Το αποκαλούν και γέφυρα των Βρουβιανών, χωριού της Αιτωλοακαρνανίας που βρίσκεται κοντά του. Η γέφυρα, κατά τον εμφύλιο πόλεμο, έγινε στόχος ανατίναξης και από τα δύο αντίπαλα στρατόπεδα. Φέρει δε μεγάλη ρωγμή στο ανατολικό της βάθρο, μετά από αποτυχημένη έκρηξη.

Δ.Δ. Νέου Αργυρίου

Είναι το βορειοδυτικότερο χωριό της Ευρυτανίας. Είναι αμφιθεατρικά χτισμένο στους πρόποδες της Τσούκας, πάνω από τον Αχελώο. Οι κάτοικοι του προέρχονται από το γειτονικό χωριό Αργύριο της Αργιθέας, που ανήκει στο νομό Καρδίτσας. Πριν δημιουργηθεί το χωριό, ήταν "ζεχειμαδιό" τεσλιγκάτων της Αργιθέας. Παλιότερα η περιοχή λεγόταν Τσαπίσματα, γιατί οι κάτοικοι του Αργυρίου έσκαφταν (τσάπιζαν), μέσα στο δάσος, δημιουργώντας κήπους, χωράφια και με το πέρασμα των χρόνων χτίσανε και σπίτια. Ολόκληρη η περιοχή είναι αρκετά γόνιμη, λόγω και της άντλησης νερού από τον Αχελώο ποταμό. Συνοικισμοί του Νέου Αργυρίου είναι η Δαφνούλα, η Αγία Βαρβάρα, τα Μπλανέϊκα και το Ημεροδέντρι.

Νέο Αργύριο. (Φωτ. Γ. Αθανασιά).

Το πιο σημαντικό μνημείο (κάστρο) της περιοχής, βρίσκεται στον οικισμό της Δαφνούλας, που το παλιό της όνομα ήταν Κερασοβάκι.

Το κάστρο της Δαφνούλας είναι ένα από τα πιο σημαντικά κάστρα του Δήμου Ασπροποτάμου. Βρίσκεται δυτικά του χωριού και πολύ κοντά στον Αχελώο ποταμό. Επίσημη έρευνα δυστυχώς ούτε εδώ έχει γίνει. Όμως παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον, γιατί δεν μοιάζει με τα υπόλοιπα κάστρα της περιοχής. Αν παρατηρήσει κάποιος την οχύρωση του κάστρου, θα διαπιστώσει ότι είναι χτισμένο με μεγάλους ογκόλιθους, οι οποίοι δεν είναι τοποθετημένοι απλώς σε ένας πάνω στον άλλο, αλλά είναι κομμένοι και τοποθετημένοι έτσι ώστε να ταιριάζουν οι επιφάνειες επαφής τους είτε απευθείας είτε με τη μεσολάβηση μικρών λίθων στους αρμούς, (κυκλώπειο σύστημα). Υπάρχουν πέτρες που έχουν κοπεί πολυγωνικά με ευθύγραμμες ακμές που προσαρμόζονται ακριβώς η μία στην άλλη χωρίς ενδιάμεσες σφήνες. Πιστεύεται, ότι είναι κάστρο της μυκηναϊκής περιόδου. Μπορεί να δει κάποιος στο φωτογραφικό υλικό που παραθέτουμε, τα τείχη και τον τρόπο δόμησης τους.

To Κάστρο της Δαφνούλας. (Φωτ. Γ. Τάσιου).

Δ.Δ. Κέδρων

Είναι ένα χωριό σκαρφαλωμένο σε μια γραφική βουνοπλαγιά κοντά στα βορειοδυτικά σύνορα του νομού Ευρυτανίας με τον νομό Καρδίτσας. Η παλιά του ονομασία είναι Χορίγκοβο. Είναι το μικρότερο σε έκταση Δημοτικό Διαμέρισμα και έχει εναλλαγές στο τοπίο του. Είναι περιτριγυρισμένο από βουνά, θεόρατους βράχους και μαχαλάδες και χαρακτηρίζεται από ομορφιά μοναδική. Αποτελείται από τους συνοικισμούς Κέντρο, Διάσελο, Μαχαλάς, Πάνω Σάτος, Κάτω Σάτος, Παλιοχορίγκοβο, Κερασιές και Γρίπιλο.

Κέδρα: Το Φαράγγι της Πάργας. (Φωτ. Γ. Αθανασιά).

Φημίζεται για το γευστικότατο κρασί του και για ένα σπάνιο είδος ορχιδέας που φυτρώνει στην περιοχή, το οποίο δεν έχει χαρακτηριστεί ακόμη.

Στα Κέδρα, υπάρχουν τα απομεινάρια του τούρκικου φρυλακίου, της "Κουλιας", διότι, ως γνωστόν, μέχρι το 1881 εκεί ήταν τα σύνορα της Ελλάδας με την Τουρκία. Πέρα από αυτό, στην περιοχή δεν υπάρχει κάποιο άλλο ιστορικό μνημείο που θα μπορούσαμε να αναφέρουμε. Ωστόσο είναι αξιοπρόσεκτη η γεωλογική ιδιομορφία της περιοχής με τους τεράστιους βράχους των "Άϊ -Λιάδων" και το περίφημο φαράγγι της "Πάργας" με τα πολύμορφα βράχια του. Η πορεία στο μονοπάτι του φαραγγιού της "Πάργας", είναι μια εμπειρία που μένει αξέχαστη.

Στο Πλατανόρεμα στις όχθες του ποταμού Πλατανιά, μπορεί να περπατήσει κανείς ανάμεσα στα πλατάνια και στις ιτιές, ενώ δίπλα μας τα νερά του Πλατανιά, πέφτοντας από ψηλά, σχηματίζουν μικρούς καταρράκτες. Στο δεξί μας χέρι, λίγο πιο κάτω από τη "Βατόβρυση", συναντάμε "του παπά το πήδημα".

Tου Παπά το Πήδημα. (Φωτ. Γ. Αθανασιά)

Δ.Δ. Λεπιανών

Τα Λεπιανά βρίσκονται νοτιοανατολικά του Ραπτοπούλου, χτισμένα μέσα σε μια όμορφη και ευήλια τοποθεσία. Η θέα, στην ευρύτερη περιοχή, είναι πανοραμική. Οι συνοικισμοί που υπάγονται στα Λεπιανά είναι το Κέντρο των Λεπιανών, ο Άγιος Βλάσιος, τα Βαρκά, ο Χαρβαλάς και η Σιλίστα.

Τα Λεπιανά. (Φωτ. Γ. Τάσιου).

Το Κάστρο των Λεπιανών. (Φωτ. Γ. Τάσιου).

Όλα τα παραπάνω βρίσκονται στις τοποθεσίες Αγνάντιο, Παλιόκαστρο και Ζαλομνήματα. Όλοι αυτοί οι αρχαιολογικοί χώροι παραμένουν δυστυχώς, και αυτοί, ανεξερεύνητοι και επίσημα στοιχεία φυσικά και δεν υπάρχουν.

O W. Woodhouse στην περιήγηση που έκανε το 1892 κάνει αναφορά για μια αρχαία επιγραφή, που είχε βρεθεί στο χωράφι του Β.Γ. Φαρμάκη. Η οποία ήταν τετράγωνη αρμόπετρα (πλατ. 18 ίντσες, με βαθειά χαραγμένα γράμματα ύψους 1 ίντσας) και έγραφε "ΑΝΤΙΚΡΑΤΕΙ(Α) ΑΝΤΙΔΙΚΟΥ".

Εκτός από τους αρχαιολογικούς χώρους, τα Λεπιανά έχουν και χριστιανική ιστορία και αποτέλεσαν αλλά και αποτελούν θρησκευτικό κέντρο των κατοίκων της περιοχής. Πριν μπει κάποιος στο χωριό, θα συναντήσει, ένα καινούργιο εκκλησάκι, που τιμάται στη μνήμη του Αγίου Δημητρίου. Στο χώρο αυτό υπήρχε παλιό μοναστήρι, που είχε κτιστεί το 17ο αιώνα, το οποίο πυρπολήθηκε από τον Μουσταή πασά της Σκόνδρας το 1823. Το μοναστήρι, σύμφωνα με την παράδοση, είχε αρκετή περιουσία. Οι κάτοικοι του χωριού, όταν έσκαβαν για να θεμελιώσουν τα καινούργιο εκκλησάκι, βρήκαν καμένα ξύλα οικοδομής που αποδεικνύουν, εκτός της παράδοσης, ότι εδώ ήταν το παλιό μοναστήρι.

Λεπιανά: Ο Ι. Ν. Αγίων Αναργύρων. (Φωτ. Γ. Τάσιου).

Ο καθεδρικός ναός του χωριού, τιμάται στη μνήμη των Αγίων Αναργύρων Κοσμά και Δαμιανού (των Ασιατών). Βρίσκεται στην κεντρική πλατεία του χωριού. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι τέσσερις αξιόλογες εικόνες του τέμπλου και μια λειψανοθήκη του 1874. Οι κάτοικοι της ευρύτερης περιοχής του Ασπροποτάμου και όχι μόνο, ευλαβούνται ιδιαίτερα τους Αγίους Αναργύρους με την θαυματουργή εικόνα τους.

Ένα από τα πολλά θαύματα των Αγίων που διηγούνται οι κάτοικοι, έγινε στην επιδρομή του Μουσταή πασά στο χωριό. Δύο Τουρκάκια μπήκαν στην Εκκλησία και με τα σπαθιά τους έβγαλαν τα μάτια των Αγίων Αναργύρων, συνάμα, το ένα πήρε και τα ασημένια στεφάνια που είχαν στο κεφάλι τους. Μόλις πήγε να βγει έξω κοκάλωσε! Κάποιο αόρατο χέρι το τραβούσε μέσα! Τρομοκρατημένο, φωνάζει στο σύντροφο του να βρει έναν Χριστιανό και να τον φέρει, για να παρακαλέσει τους Αγίους να

Ολόκληρη η περιοχή παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον, λόγω των αρχαίων οικισμών, των τειχών, των αρχαίων τάφων με τις μεγάλες ολόπλευρες πελεκητές πλάκες και το Κάστρο που βρίσκεται νοτιοανατολικά του χωριού. Έχουν βρεθεί, κατά διαστήματα, πολλά αρχαία αντικείμενα από τους κατοίκους.

Σύμφωνα με πληροφορίες, αλλά και από τα ερείπια του αρχαίου κάστρου, πρέπει να είχε κατασκευαστεί κατά την προχριστιανική εποχή και πιο συγκεκριμένα κατά την ακμή της Αιγαϊκής Συμπολιτείας.

το αφήσουν. Μετά από πολύ ώρα, βρήκε κάποιον γέρο, ο οποίος παρακάλεσε τους Αγίους για το Τουρκάκι και Αυτοί το άφησαν. Εκείνο, πριν φύγει, ξαναέβαλε τα στεφάνια πάλι στη θέση τους.

Υπάρχει και ένας θρύλος για τα ελάφια των Αγίων Αναργύρων. Μια ελαφίνα έφερε κάποτε στη Χάρη Τους, το άρρωστο ελαφάκι της και οι Άγιοι το θεράπευσαν! Από τότε, κάθε χρόνο στη μνήμη τους, εμφανίζονταν δύο ελάφια, τα οποία, αφού πρώτα ξεκουράζονταν, οι επίτροποι της εκκλησίας τα έσφαζαν και τα πρόσφεραν στον κόσμο! Όμως μια χρονιά τα έσφαξαν πριν προλάβουν να ξαποστάσουν κι από τότε δεν ξαναήρθαν πια! Βέβαια, ορισμένοι μολογάνε, ότι έρχονταν ένα ελάφι.

Φεύγοντας από τα Λεπιανά και λίγο πριν φτάσουμε στη γέφυρα της Τέμπλας, υπάρχει το εξωκλήσι του Αγίου Δημητρίου του Παλαιολόγου, χωρίς να γνωρίζουμε γιατί το λένε έτσι. Όμως γνωρίζουμε, ότι είναι παλιό μετόχι του ομώνυμου μοναστηρίου των Λεπιανών. Είναι το μόνο απομεινάρι της άλλοτε μεγάλης μονής του Αγίου Δημητρίου. Υπάρχει εξωτερικά του ναού επιγραφή με ημερομηνία 1960, μάλλον χρόνος ανακατασκευής του, γιατί εσωτερικά και πιο συγκεκριμένα αριστερά στο ιερό, έχει παλιές τοιχογραφίες. Δεν θα αναφέρουμε κάτι περισσότερο προς το παρόν, γιατί πρέπει να ερευνηθεί ο ναός.

Για την ιστορία και μόνο, θα αναφέρουμε, ότι το Φθινόπωρο του 1684, ο οπλαρχηγός της περιοχής Χρήστος Βαλαώρας, σκότωσε σε μάχη που έγινε στην περιοχή, τον Μουχτάρ Κιοπέ, αρχηγό τουρκικού τμήματος που λυμαίνονταν την περιοχή.

Δ.Δ. Πρασιάς

Είναι ένα από τα μεγαλύτερα σε έκταση Διαμερίσματα του Δήμου Ασπροποτάμου, αλλά και αυτό με τη μεγαλύτερη ιστορία. Βρίσκεται βόρεια του Ραπτοπούλου. Η μεγάλη ποικιλία στο ανάγλυφο του εδάφους και στη χλωρίδα, προκαλεί θαυμασμό. Αποτελείται από τους συνοικισμούς Πρασιά, Φουσιανά, Βασιλέσι, Μεταξάδες και Πρόδρομος. Επίσης, στα όρια των συνοικισμών υπάρχουν οκτώ (08) ακόμη μικροοικισμοί.

Τα Φουσιανά. (Φωτ. Γ. Αθανασιά).

Το χωριό αυτό, παλιά λεγόταν Ζελενίτσα (Zelen = πράσινη + ίτσα), ονομασία η οποία έχει σλαβική προέλευση και την οφείλει κατά το περισσότερο στα χωράφια, που είναι συνεχόμενες κλιμακωτές πεζούλες σε μορφή πρασιάς, όταν τα κοιτάζει κανείς από ψηλά.

Το Βασιλέσι. (Φωτ. Γ. Αθανασιά).

Το Κυπαρίσσι της Πρασιάς. (Φωτ. Γ. Αθανασιά).

(στο Κυπαρίσσι). Αν και στην αρχαιότητα η τοποθεσία αυτή δεν είχε τη σημερινή μορφή, λόγω κατοιλισθήσεων και διάβρωσης του εδάφους, παρ' όλα αυτά, ακόμη και σήμερα, μπορεί να διακρίνει κανείς την ύπαρξη μιας πόλης. Γι' αυτό μας πείθουν όχι μόνο οι παραδόσεις των κατοίκων της περιοχής, αλλά και τα διάφορα αρχαιολογικά ευρήματα. Υπάρχουν λείψανα οικιών και πλήρες υδρευτικό δίκτυο, ενώ ο τρόπος της δόμησής του δείχνει την τελειότητα της κατασκευής του.

Στην τοποθεσία Κάστρο υπήρχε η ακρόπολη της πόλης. Το υψηλό έξαρμα του εδάφους στη θέση αυτή και η οχύρωσή του (διακρίνονται τα θεμέλια) το έκαναν, σε δύσκολους χρόνους, ασφαλές καταφύγιο για τους κατοίκους και τελευταίο αμυντήριο. Η επιλογή της θέσης της και η καταλληλότητά της από την άποψη των αμυντικών δυνατοτήτων της, σύμφωνα με τις πολιορκητικές γνώσεις της εποχής, την καθιστούσαν την πιο οχυρή ακρόπολη από τις υπόλοιπες της γύρω περιοχής.

Όπως λέγεται, έχουν βρεθεί πολλά αντικείμενα αρχαίου οικισμού, σημαντικής αξίας, όπως φίδια, πουλιά, αγγεία διαφόρων μεγεθών, αγαλματίδιο της Αφροδίτης και άλλα πολλά.

Ο περιηγητής W. Woodhouse διέσωσε πληροφορίες από τρείς ταφικές πλάκες του αρχαίου νεκροταφείου στο Κάστρο. Οι πλάκες αυτές ήταν ακατέργαστες αμμόπετρες με κομιμά και φροντισμένα γράμματα. Η πρώτη πλάκα είχε σκαλισμένη την επιγραφή: "ΕΥΤΥΝ(ΟΜΟΣ) ΑΙΝΙΧΟΥ. ΚΛΕΟΤΑΣ ΤΕΛΕΜΟΥ". Η δεύτερη έγραφε: "ΤΕΛΕΝΙΚΟΣ ΑΓΟΡΑΙΟΥ". Είχε πλάτος 15 ίντσες και ύψος γραμμάτων 1 ίντσα. Τέλος η Τρίτη στήλη που βρέθηκε με πλάτος 18 ίντσες και ύψος γραμμάτων 1 ίντσας, ήταν μια γκρίζα αμμόπετρα προπαρασκευασμένη για σκάλισμα. Τα γράμματα της ήταν πολύ καθαρά, με πολύ ωραία κατά μήκος χρυσά σκαλίσματα και άλλες διακοσμήσεις. Έγραφε: "ΕΥΡΥΝΩΗ ΤΙΜΑΓΟΡΟΥ".

Όπως μπορεί να αντιληφθεί κάποιος, η περιοχή αυτή, από την αρχαιότητα ακόμη, ήταν πυκνοκατοικημένη και φυσικό είναι να υπήρχε και συνέχεια στους μεταχριστιανικούς χρόνους. Τον 16ο και κυρίως τον 17ο αιώνα, οι οικισμοί της περιοχής, έχοντας πολλούς κατοίκους και λόγω της ελευθερίας που τους εξασφάλιζε το ορεινό του τόπου, αποκτούν θαυμαστή εκπαιδευτική κίνηση και φθάνουν στο υψηλότερο σημείο της ακμής τους.

Αυτό αποδεικνύεται και από την ύπαρξη τριάντα μιας (31) εκκλησιών εκείνη την εποχή στην Πρασιά. Φαίνεται πως κάθε ταράφι είχε τη δική του εκκλησία. Τον 18ο αιώνα όμως, συνθήκες εσωτερικές και εξωτερικές συνετέλεσαν, ώστε αυτή η οικονομική και πνευματική άνθηση να σταματήσει και γι' αυτό έχουμε και μεγάλη αραίωση του πληθυσμού και εγκατάλειψη της περιοχής.

Στο Διαμέρισμα της Πρασιάς, υπάρχουν σήμερα πέντε (05) εκκλησίες, με λαμπρά έργα αγιογραφίας της εποχής 1600-1700 και για τα οποία θα κάνουμε στη συνέχεια μια συνοπτική αναφορά για κάθε ένα από αυτά.

Μετονομάσθηκε σε Πρασιά το έτος 1926, επί προεδρίας του Μπάρμπα-Δημητράκη Μάνη, αντί Κυπαρισσιά που ήθελαν οι κάτοικοι λόγω του περίφημου Κυπαρισσιού.

Από όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου, έχει τα περισσότερα αρχαιολογικά και μεταχριστιανικά μνημεία, αλλά, όπως και στα προηγούμενα, δεν έχει γίνει καμία επίσημη έρευνα. Έχουν γίνει ...έρευνες όμως από αρχαιοκάπηλους, οι οποίοι, πριν από χρόνια, έφεραν στην επιφάνεια πλήθος αντικειμένων και κανείς δεν γνωρίζει που έχουν καταλήξει.

Το πιο σημαντικό αρχαιολογικό μνημείο της περιοχής, είναι το Κάστρο της Πρασιάς

Ιερός Ναός Γέννησης του Χριστού

Ο ναός αυτός βρίσκεται στο υψηλότερο σημείο του συνοικισμού Κυπαρίσσι. Προκαλεί εντύπωση η αφιέρωση του στη Γέννηση του Χριστού, κάτι που πολύ σπάνια συναντάμε. Πάνω από τη δυτική είσοδο του ναού βρίσκεται μέσα σε κυκλικό πέτρινο πλαίσιο ανάγλυφη σφραγίδα με τα αρχικά IC XC NIKA και χρονολογία [Ζ]ΡΘ. Προκύπτει, δηλαδή, ότι ο ναός κτίστηκε το έτος 1600/1601.

Ενδιαφέρουσες παραστάσεις έχει το τέμπλο, ενώ πάνω από την Ωραία Πύλη υπάρχει η εξής επιγραφή: "Ανηγέρθη και ανιστορήθη ο θείος ούτος τέμπλος, αρχιερατεύοντος δε Νικηφόρου Αρχιερέως, ιερατεύοντος Ιωάννου ιερέως και οι δαπανώντες αυτού Ιωάννης ιερεύς του Δημήτρη και η μήτηρ αυτού Λάσκω και τα τέκνα αυτού Γεωργίου και Αποστόλου και πρεσβυτέρα Αγόρω. Ἐτη ζριζ'. Χείρ ευτελούς δε Ιωάννου τλήμονος του Αγραφιώτη Θωμαΐς και εις μνημόσυνον αυτού".

Η χρονολογία σημαίνει 7117 ἔτη από την Κτίση του κόσμου. Επομένως ο ναός αγιογραφήθηκε το 1609 μ. Χ. Οι τοίχοι του ναού ολόγυρα, έχουν βυζαντινές αγιογραφίες, παραστάσεις από την Παλαιά και την Καινή Διαθήκη, Αγίους και εξαιρετικό διάκοσμο.

Πιο πάνω από την προηγούμενη επιγραφή, υπήρχε άλλη με ωραία βυζαντινή γραφή, που διασωζόταν το 1987 σε καλή κατάσταση και έγραφε: "+Την δευτέραν σου, Βασιλεύ, παρουσίαν πίστει και πόθω προσδοκώ, εξίσταμαι και τρέμω. Πώς ατενίσω σοι, Κριτά; Πώς είπω σοι τας πράξεις μουπώς φύγω τας κολάσεις, απαγορεύω εμαυτόν! Προς σε, νικητά, καταφεύγω[ίνα εύρω σήν] ευσπλαχνίαν. Δέξαι δέησιν δε Ιωάννου, δούλου, του ιερέως και μη παρίδης καμοί τω γεγραφότι".

Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου

Ο ναός βρίσκεται στον κεντρικό συνοικισμό της Πρασιάς. Κτίστηκε και αυτός στις αρχές του 17ου αιώνος. Υπολείμματα επιγραφής σώζονταν το 1987, στην κόγχη της Πρόθεσης και στο κέντρο του ναού, στο ταβάνι στη θέση του Παντοκράτορα.

Ο ναός αυτός διέσωζε τον μεγαλύτερο εικονογραφικό διάκοσμο από τους υπόλοιπους ναούς της περιοχής. Οι αγιογραφικές παραστάσεις που διασώζονται είναι εξαιρετικές. Οι αγιογραφίες χρειάζονται καθαρισμό και συντήρηση.

Ιερός Ναός Αγίου Δημητρίου

Ο ναός αυτός βρίσκεται στην περιοχή του παλαιού Βασιλεσίου. Στο τέμπλο υπάρχει η επιγραφή: "ΑΝΙΣΤΟΡΗΘΗ Ο ΘΕΙΟΣ ΚΑΙ ΓΑΝΣΕΠΤΟΣ ΤΕΜΠΛΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΝΔΟΞΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΤΟΥ ΜΥΡΟΒΛΗΤΟΥ ΔΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΤΕ ΚΟΠΟΥ ΚΑΙ ΕΞΟΔΟΥ ΤΟΥ ΤΙΜΙΩΤΑΤΟΥ ΚΥΡ ΛΑΜΠΟΥ ΤΟΥ ΝΕΣΤΟΡΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΙΑΣ ΤΟΥ ΒΑΣΩΣ ΔΙΑ ΜΝΗΜΗΝ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΤΩΝ, ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΥΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΕΣΤΑΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, ΙΕΡΑΤΕΥΟΝΤΟΣ ΔΕ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΡΙΖΟΥ. Έτει ZPNB".

Στο ιερό και πιο συγκεκριμένα στο διακονικό αλλά και στην πρόθεση υπάρχουν επιγραφές που γράφουν τους δωρητές της αγιογράφησης του ιερού. Ο ναός έχει πλούσια αγιογραφία και εδώ εξιστορούνται γεγονότα από την Παλαιά και την Καινή Διαθήκη, καθώς και από Αγίους της Εκκλησίας μας.

Ιερός Ναός Αγίου Αθανασίου

Κι αυτό το εκκλησάκι βρίσκεται στην ίδια περιοχή και πολύ κοντά με τον Άγιο Δημήτριο. Είναι χωμένο σε μια πουρναροπλαγιά. Κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας υπήρξε απόμερο θρησκευτικό ησυχαστήριο, ανήκε παλιότερα σε ομώνυμο αντρικό μοναστήρι. Τώρα έχει μείνει μόνο το εκκλησάκι, το οποίο κτίστηκε το 1652. Στο τέμπλο υπάρχει η εξής επιγραφή: "ΑΝΙΣΤΟΡΗΘΗ Ο ΠΑΝ-

ΣΕΠΤΟΣ ΤΕΜΠΛΟΣ ΟΥΤΟΣ ΔΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΟΥ ΤΟΥ ΕΥΓΕΝΟΥΣ ΚΥΡΟΥ ΘΕΟΔΩΡΗ ΤΟΥ ΑΜΑΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΙΟΥ ΑΥΤΟΥ ΧΑΪΔΟΣ ΔΙΑ ΣΩΤΗΡΙΑΝ ΨΥΧΗΣ ΑΥΤΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΑΥΤΩΝ, ΕΠΙ ΕΤΟΥΣ ΖΡΞ". Σε κακή κατάσταση διασώζονται σήμερα οι αγιογραφικές παραστάσεις που βρίσκονται σε διάφορα σημεία του Ιερού Βήματος και των πλαϊνών τοίχων.

Ιερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου

Ο ναός αυτός βρίσκεται στην πλατεία του συνοικισμού των Φουσιανών. Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας ήταν γυναικείο μοναστήρι. Η ίδρυση του μοναστηριού ανάγεται στην αρχή του 17ου αιώνα. Το συγκρότημα της μονής και ο ναός καταστράφηκαν από τον Μουσταή Πασά της Σκόνδρας κατά την περίοδο της επανάστασης.

Ο σημερινός ναός είναι ανακαίνιση του παλαιού, από τον οποίο έχουν μείνει ελάχιστες κατεστραμμένες τοιχογραφίες, στο χώρο του Ιερού Βήματος και στο γυναικωνίτη. Ο ναός είναι μονόκλιτη βασιλική χωρίς τρούλο.

Πάνω από την εξώπορτα της εκκλησίας υπήρχε μια κόγχη, μέσα εκεί ήταν zωγραφισμένη η Παναγία και διακρίνονταν οι σπαθιές που έκαναν οι άντρες του "Σκόνδρα Πασά" για να της βγάλουν τα μάτια.

Υπάρχουν και άλλα εκκλησάκια στο Διαμέρισμα της Πρασιάς, όμως έχουν κτιστεί μεταγενέστερα. Αξίζει να αναφερθούν, ο Ναός Γεννήσεως της Θεοτόκου (Παναγία η Λουριώτισσα). Σύμφωνα με την τοπική παράδοση υπήρχε παλιός ομώνυμος Ναός πριν κτιστεί ο υπάρχων. Το εκκλησάκι αυτό κτίστηκε προς τιμήν της Αγίας Εικόνας της Παναγίας της Λουριώτισσας, που, σύμφωνα πάντα με την παράδοση, η εικόνα ήρθε θαυματουργικά από το χωριό Λούρος του νομού Πρεβέζης και "φώλιασε" στην ρίζα ενός πουρναριού, στη θέση που κτίστηκε ο Ναός. Οι Λουριώτες το έμαθαν και ήρθαν και την πήραν, όμως η εικόνα ζαναγύρισε. Αυτό έγινε τρείς φορές, μέχρι που κατάλαβαν, ότι είναι Θέλημα Της να μείνει σ' αυτόν τον τόπο.

Στο συνοικισμό Πρόδρομο, υπάρχει ένα εκκλησάκι αφιερωμένο στην Αποτομή της Τιμίας Κεφαλής του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου. Εκεί υπήρχε παλιό μοναστήρι, το οποίο λεηλάτησε και κατέστρεψε ο "Σκόνδρας πασάς" το 1823.

Λέγεται, ότι τον Αύγουστο του 1823, οι κλέφτες των Αγράφων έστησαν ενέδρα και κτύπησαν την εμπροσθοφυλακή του Μουσταή πασά της Σκόνδρας, στη ράχη Λακώματα. Εκεί σκοτώθηκε και ένας Τούρκος αξιωματικός, ο Τσελής, το όνομα του οποίου φέρει σαν κληρονομικό δικαιώμα του θανάτου του, η βρύση που είναι εκεί στην πλαγιά του βουνού μέσα στο δάσος και λέγεται "Τσιλιβρύση" {στου Τσελή τη Βρύση}.

Θα ήταν μεγίστη παράλειψη εάν δεν αναφέραμε το ζωντανό μνημείο της φύσης, το Κυπαρίσσι, που συνδέθηκε με την προφητεία του ισαποστόλου και εθνομάρτυρα Κοσμά του Αιτωλού. Βρίσκεται στον ομώνυμο οικισμό της Πρασιάς, της παλιάς Ζελενίτσας. Δεσπόζει σε ολόκληρη την περιοχή απ' όπου κι αν κοιτάζεις. Οι διαστάσεις του χωρίς υπερβολή είναι τεράστιες. Το ύψος φτάνει σχεδόν τα 35 μέτρα, η διάμετρός του αγγίζει τα δύο μέτρα και η περίμετρός του είναι πάνω από έξι μέτρα.

Ο Πατροκοσμάς, περνώντας από τούτα τα χωριά, το χρησιμοποίησε για να απαντήσει στην ερώτηση των παθιασμένων κατοίκων για την ελευθερία, λέγοντάς τους: "Άν το κυπαρίσσι αυτό ξεραθεί από την κορυφή του, η Πατρίδα θα ελευθερωθεί, αν ξεραθεί από κάτω, δεν θα ελευθερωθεί!". Το Κυπαρίσσι αυτό, είναι ένα από τα μεγαλύτερα στα Βαλκάνια και ανακηρύχτηκε διατηρητέο μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς από το Υπουργείο Πολιτισμού.

Ο Πατροκοσμάς κήρυξε στην περιοχή του Προφήτη Ηλία, όπου τότε, λέγεται πως, υπήρχε ομώνυμο μικρό μοναστήρι, πιθανόν να το έκαψε κι αυτό ο "Σκόνδρα πασάς". Ο Άγιος, όπως συνή-

θιζε, είπε να του κατασκευάσουν έναν μεγάλο ξύλινο σταυρό και αφού τον έστησε, άρχισε τη διδασκαλία του. Πολλά θαυμαστά γεγονότα έγιναν εκείνη την ημέρα, ήταν σαν να κατέβηκε από τον ουρανό ο Προφήτης Ηλίας και ήρθε να τους κηρύξει με το πρόσωπο του Κοσμά του Αιτωλού!

Σ' αυτό το σημείο τελείωσε και η σύντομη περιήγησή μας στο Δήμο Ασπροποτάμου. Σκοπός μας ήταν, να κάνουμε γνωστά τα πιο σημαντικά, αλλά άγνωστα στους πολλούς, μνημεία της περιοχής, συνάμα δε και κάποιες από τις τοπικές παραδόσεις, που είναι συνυφασμένες με την ιστορία και το φυσικό περιβάλλον αυτού του πανέμορφου τόπου. Άλλωστε, είναι γνωστό πως ιστορία χωρίς παράδοση δεν υπάρχει. Φυσικά υπάρχουν αρκετά στοιχεία που δεν έχουμε αναφέρει, γιατί η έρευνα δεν τελείωσε εδώ, αλλά συνεχίζεται....

Νεκτάριος Π. Αθανασιάς

ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Λουκόπουλου Δημητρίου: "Στα βουνά του Κατσαντώνη", Αθήνα 1935.

Στεργιόπουλου Κωνσταντίνου: "Η Αρχαία Αιτωλία", Αθήνα 1939.

Βασιλείου Πάνου: "Η Επισκοπή Λιτζάς και Αγράφων", Αθήνα 1960.

Εγκυκλοπαίδεια: "Θρησκευτική και Ηθική" (1ος τόμος), Αθήνα 1962.

Εγκυκλοπαίδεια: "Αιτωλοακαρνανική και Ευρυτανική" (1ος τόμος), Αθήνα 1964.

Γιαννόπουλου Ιωάννου: "Η περιήγησης του Εβλιά Τσελεμπή ανά την Στερεάν Ελλάδα", Αθήνα 1969.

Πάνου Βασιλείου: "Το μοναστήρι της Τατάρνας", Αθήνα 1970.

Περιοδικό: "Στερεά Ελλάς" (12o-13o-14o-17o τεύχη, 1970, 87 τ., 1976, 385 τ., 2001

Βασιλείου Πάνου: "Τουριστικός οδηγός Ευρυτανίας" Νομαρχία Ευρυτανίας 1972.

Καραπιπέρη Δημητρίου: "Ξενάγηση στην Ευρυτανία", Αθήνα 1974.

Περιοδικό: "Απεραντιακά" (10o-11o τεύχος, Αθήνα 1977 και 48o τ., 1987

Χαλαστάνη Βασιλείου: "Τουριστικός οδηγός Δήμου Ασπροποτάμου Ευρυτανίας", Αθήνα 2006.

Αθανασιά Γεωργίου: "Ο ΠατροΚοσμάς Οδοιπόρος στα Δύσβατα Ευρυτανικά Μονοπάτια", Καρπενήσι 2007.

www.evrytania.eu

Λογοτεχνία του Ασπροποτάμου

Από τη συλλογή «ΦΛΟΓΕΡΑ ΤΟΥ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ»
του Στάθη Ζαχαράκη

ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ

Μεγάλε Ασπροπόταμε περνάς απ' το χωρίο μου
Σε σένα θέλω για να πω τον πόνο τον καημό μου.
Έχω καημούς και βάσανα στα ξένα περασμένα
και θα 'ρθω στα γεράματα για να τα πω σε σένα.

Θα σου τα πω τραγουδιστά σε σένανε και μόνο
γιατί και συ αγκάλιασες μες στο νερό σου πόνο.
Μας πήρες νιους και γέροντες έπνιξες παλικάρια
που δεν σε λογαριάζανε σου κάναν τα λιοντάρια.

Σου κλέψαμε το όνομα πιστεύω δε θυμώνεις
το δώσαμε στο Δήμο μας, πρέπει να καμαρώνεις.
Γιατί και συ ήσουν κάποτε, πιστεύω, ποταμάκι
και ίσως σε κοροϊδεύανε σε λέγαν ρεματάκι.

Και όμως εμεγάλωσες δεν είσαι σαν και πρώτα
κι απ' την πηγή ως τη θάλασσα δίνεις ζωή και φώτα.
Γι' αυτό και μεις στο Δήμο μας δώσαμε τ' όνομά σου
τον λέμε Ασπροπόταμο, πιστεύω ναν χαρά σου.

Χορίγκοβο - Κέδρα

Χορίγκοβο, ήσουν όμορφο
πολύ χαριτωμένο,
μα σ' έκανε η καθίζηση
και είσαι χωρισμένο.

Και την Ελάτεια έκανες
προσωρινή πατρίδα,
μα θα γυρίσεις κάποτε,
μην χάνεις την ελπίδα.

Γρίπελο, Σάτου, Μαχαλάς,
Διάσελο, Κερασιές
και το Παλιχορίγκοβο
με τις κληματαριές.

Ζελενίτσα - Πρασιά

*Η Ζελενίτσα είν' όμορφη
με τα βυνά τριγύρω
κι έχει στη μέση στο χωριό
το μέγα κυπαρίσσι,
όπου ο Άγιος Κοσμάς
το έχει ευλογήσει.*

*Φουσιανά, Βασλέσι, Πρόδρομος,
Στάρτη και Μεταξάδες
και Κυπαρίσσι όμορφο
το κέντρο του Χωριού.*

Ραφτόπουλο

*Ραφτόπουλο πεντάμορφο
με τα πολλά σου ελάτια,
σε γλυκονανουρίζουνε
τη Τσιούκα, τα Κρεβάτια.
Σου λένε νανουρίσματα
σου κάνουνε καντάδα
και στέλνουν χαιρετίσματα
στη "ΔΟΞΑ", την ομάδα
να την ιδούνε εύχονται
πρώτη και στην Ελλάδα.*

*Απάν' και Κάτ' Ραφτόπουλο,
Τσιρνόκα, Παλιοχώρι,
Κριτσίστα, Κάμπος και Χωριό,
Συγγέρι και Μουτσιάρα.*

Τσαπίσματα - Νέο Αργύρι

*Τσαπίσματα, με τα τσαπιά
άρχισε η ζωή σου
και όμως τώρα έφτιαξες
κοινότητα δική σου.*

*Έχεις τον Ασπροπόταμο
στα πόδια σου διαβαίνει,
μα τώρα έκανε στροφή
και στο χωρίο ανεβαίνει
και θα ποτίσει το χωριό,
όλα τα κτήματά μας
που ως τώρα δεν τα ξέραμε
αν ήτανε δικά μας.*

*Δαφνούλα, Αγιά Βαρβάρα,
Ημεροδένδρια, Φουρτοπό,
κι όμορφη Κουτσιομπέλα,
Μαραγκλέικα, Παλιοκόπρ',
Παραστέφανο και Ρούκι.*

Λεπιανά

*Τα Λεπιανά τα όμορφα
έχουν περίσσια χάρη,
κι η Τσιούκα τους κρυφομιλά,
τα βλέπει με καμάρι.*

*Στο πανηγύρι που 'ρχεται
στην πρώτη του Νοέμβρη,
γλεντάμε και τελειώνουμε
τ' όμορφο καλοκαίρι.*

*Χωριό καινούριο και παλιό,
Τσιλίστα και Ντουκέικα,
Βαρκά και Γιουργαλέικα,
κι είναι και τα Καλπέικα.*

"Αγάπη ως το θάνατο"

Διήγημα του **Ηλία Βρανά**

Ούλο το χωριό το 'ξερε και το παράξερε. Τη Βασίλω την πήρε στο λαιμό του ο Κώστας ο Σκεπετάρης που έφυγε για την Αυστραλία με το πενήντα. Της έκαμε μεγάλο κακό. Μια ζωή χαράμι. Και τώρα η δόλια η Βασίλω λιώνει στο ρημαγμένο το κονάκι της στην άκρη του μαχαλά απ' τον "αγιάτρεφτο". Λίγα τα ψωμιά της. Το είπε κι ο γιατρός. Κατάφαγε "ο αγιάτρεφτος" ούλα τα σωθηκά της. Πεθαίνει μόνη κι έρμη. "Κατάντ(η)σι ένα σκιάχτρο. Ίσια πο 'χει την ψ(u)χή μέσα τ(η)ς. Δεν ξέρου ποιος Άγιος τ(η)ς κρατάει τ(η)ν ψ(u)χή κι δε λέει να βγει" έλεγε και ματάλεγε όποια γυναικούλα πήγαινε να την ιδεί και να της δώσει λίγο φαγάκι.

Και τώρα που είναι στα λοίσθια να 'τος και ο Αυστραλός ο Κώστας. Μοναχός κι αυτός. Είπε ότι πόνεσε πολύ για την πατρίδα και τους ανθρώπους. Δεν αποκλείεται. Γιατί πήρε παραντάλα με μια καινούργια λιμουζίνα όλα τα χωριά Δαφνούλα, Τσαπίσματα, Γρανίτσα, Βελαώρα, Τοπόλιανα μέχρι και στ' Άγραφα είχε συγγενείς, αφού ο παπούς είχε οκτώ παιδιά κι ο πατέρας του έξι. Δεν άφησε στο παράπονο κανέναν, το βράδυ γυρίζει στο "Πλανόραμα" για ύπνο, αφού απ' το δικό του σπίτι δεν έμεινε ούτε αγκωνάρι.

Την ίδια μέρα που ήρθε την επισκέφθηκε τη Βασίλω. Αγνώριστοι και οι δύο από τα χρόνια και τις περιπέτειες της ζωής. Θυμήθηκαν τα νιάτα τους. Συγκινήθηκαν και κλάψανε μαζί. Τον συγχώρεσε η Βασίλω κι αλάφρωσε η ψυχή του από το κρίμα του. Δεν το χώραγε ο νους του πως εκείνη η γλυκιά κοπέλα με το αγγελικό κορμί, τα ροδαλά μάγουλα κι τ' αστραφτερά μάτια κατάντησε ένα σκέλεθρο που με το στανιό έβγαζε κρίση.

Το βράδυ στο καφενεδάκι μαζεύτηκαν καμιά δεκαριά νομάτοι. Κάποιοι ηλικιωμένοι σαν τον Κώστα τον Αυστραλό αλλά και νεότεροι που μόνο ακουστά τον ήξεραν. Τους κέρασε ρακί με μεζέ και τους ξομολογήθηκε σκέτα νέτα:

"Ακούστε, χωριανοί, κάτι πολύ σπουδαίο για μένα. Γι' αυτό ήρθα από την άλλη άκρη του κόσμου, την Αυστραλία. Ευχαριστώ το Θεό που με αξίωσε να κάμω αυτό το τάμα της ζωής μου, να ιδώ τον τόπο μου ίσως για τελευταία φορά. Πάντα πλάνταζε η ψυχή μου για τον τόπο μου και τους ανθρώπους, με τους οποίους μεγάλωσα μαζί. Άλλα η μαγκούφα η ξενιτεία είναι πλανεύτρα μεγάλη. Με πλάνεψε και μένα.

Ήρθα και για έναν άλλο λόγο: Έμαθα τα χάλια της Βασίλως και ήρθα να της ζητήσω συγχώρηση. Πήγα στην ξενιτεία σε πολλούς πνευματικούς. Ξομολογήθηκα τον πόνο μου. Με συγχώρησαν. Μα η ψυχή μου δεν ήρέμησε ποτέ. Τώρα ζυγώνω στα στερνά μου. Άνθρωποι είμαστε. Δεν ξέρουμε τι μας ξημερώνει. Πήγα και είδα τη Βασίλω και ράγισε η καρδιά μου. Της άξιζε καλύτερη ζωή και καλύτερα στερνά. Με καρτερεί τόσα χρόνια.

Αυτή τη γυναίκα την αγάπησα όσο τίποτε στη ζωή. Από μικρά παιδιά μαζί. Ακόμα κι ανταρτόπληκτοι στον Αγρίνιο δε χώρισαν οι οικογένειές μας. Κι όταν γυρίσαμε πάλι στο χωριό, κάθε μέρα εγώ ήθελα να βλέπω εκείνη και φαντάζομαι πώς το ίδιο ήθελε κι η Βασίλω. Δεν ήταν εύκολο αυτό. Γιατί το χωριό δεν ήθελε και δεν επέτρεπε πολά πάρε-δώσε των νέων. Άλλα σε προσωπική εργασία για το χωριό πάντα πρώτοι εμείς. Όταν γίνονταν η δημοσιά στο χωριό, μαζί κι εμείς με όλους τους χωριανούς. Στα ξεφλουδίσματα ήταν μεγάλη μου χαρά ν' ακούω από τ' άλλα παιδιά και τα κοίτσια το:

*Βάτους κι αγκάθια πάτησα, Βασίλω
όσο να σ' αγαπήσω*

*και τώρα που σ' αγάπησα,
τι θέλεις να σου στείλω;
Γυαλί και χτένι σου 'στείλα
κι ένα χρυσό γαϊτάνι,
το χτένι να χτενίζεσαι
και το γυαλί να βλέπεις
κι αυτό το χρυσογάιτανο
να πλέκεις τα μαλλιά σου.*

Στους γάμους και τα πανηγύρια καμάρωνα να τη βλέπω να χορεύει με τους δικούς της τον "μαζωτκό" χορό:

*Κόρη, με τα δασιά κουμπιά και με τα μαύρα μάτια,
στην πέρα ρούγα μη διαβείς, στη δώθε μην περάσεις
γιατ' είν' ο γιος μ' από κρασί κι από βαρύ μεράκι
παίρνει σου κόφτει τα κουμπιά, φιλεί τα μαύρα μάτια.*

Και να παίζει το βιολί ο μακαρίτης ο Βαγγέλης ο Λιάπης από τη Μπελσίστα.

Τη μεγάλη υπόσχεση για το γάμο και παντοτεινή αγάπη πράγματι την έδωκα στη Βασίλω λίγο προτού φύγω για την Αυστραλία. Την αντάμωσα τυχαία στη βρύση ώρα θάμπωμα.

-Εσύ, Κώστα, θα φύγεις τώρα και θα με ξεχάσεις στην ξενιτειά. Εγώ όμως ποτέ. Πάντα θα σε καρτερώ μου είπε και έβαλε τα κλάματα.

Της είπα: -Ποτέ δε θα σε ξεχάσω, γιατί σ' αγαπώ. Μόλις αποκατασταθώ θα σου κάνω πρόσκληση. Αν δεν σ' αφήσουν οι δικοί σου, θα κάτσω 2-3 χρόνια να κάμω παράδεις και θα γυρίσω να σε στεφανωθώ.

Βούρκωσαν τα μάτια μου τότε, όπως βουρκώνουν και τώρα και κάθε φορά που τα θυμάμαι.

Έφυγα για την Αυστραλία. Άλλος τόπος πλούσιος. Άλλοι άνθρωποι. Άλλη γλώσσα. Έπιασα δουλειά αμέσως σε εργοστάσιο και στο χρόνο απάνω έκαμα πρόσκληση στη Βασίλω. Έβαλα μάλιστα το μακαρίτη τον πατέρα μου να πει προσωπικώς το σκοπό μου. Δεν θέλησε κανένας να φύγει η Βασίλω για τα ζένα. Ούτε ο πατέρας, ούτε η μάνα, ούτε ο Πάνος με το Μιχάλη, τ' αδέρφια της. Όταν μου έγραψε τα μαντάτα ο μακαρίτης ο πατέρας μου -Θεός σχωρέστηκεν- έπεισε ο ουρανός και με πλάκωσε. Δεν ήξερα τι να κάμω. Μπροστάθηκα πίσω ρέμα. Να γυρίσω πίσω στο χωριό, τι προκοπή να κάμω; Και είχα τρεις αδερφές για παντρειά. Να μείνω στα ζένα, έχανα για πάντα τη γυναίκα που αγάπησα πολύ. Άιντε να κάτσω λίγα χρόνια κι απέ να γυρίσω. Να παντρέψου τουλάχιστον τις αδερφές. Τρεις προίκες στο ίδιο σπίτι δε βγαίνουν. Δούλευα κι έστελνα τσεκ. Προικιώσαμε και παντρέψαμε τα κορίτσια Δόξα τω Θεώ.

Ο καιρός πέρναγε κι εγώ πέρασα τα τριάντα. Το ίδιο και η Βασίλω. Δεν είχα απόφαση για παντρειά προτού να μάθω για την τύχη της Βασίλως. Όμως μια μέρα ένας πολύ φίλος μου από την Κάλυμνο μου έκανε πρόταση να γίνομε συγγενείς. Να παντρευτώ την αδερφή του. Πώς να πω το "ναι" όμως χωρίς να την ξέρω; Μου δείξανε μια βδομαδιαία φωτογραφία. Ήταν μια όμορφη μακρυμαλλούσα κόρη, στρογγυλοπρόσωπη. Έδωσα το λόγο μου. Μέσα σε 3 μήνες ήρθε από την Κάλυμνο στην Αυστραλία. Από κοντά δεν μ' άρεσε. Απογοητεύτηκα. Άλλο φωτογραφία, άλλο παρουσία. Άλλη Κατίνα μου δείξανε κι άλλη ειδα. Τίνος όμως να το ειπώ;

Τέλος πάντων έπεισαν όλοι οι πατριώτες απάνω και πήγα σε γάμο σαν βαρυποινίτης στην κρεμάλα.

Από την αρχή άρχισε η γκρίνια. Δεν ήθελε να πιάσει δουλειά, γιατί στο νησί της οι γυναίκες

δεν ξενοδουλεύουν. Να μη στέλνω στο χωριό ούτε πεντάρα για καφοζάχαρη των γερόντων. Κάμαρε και δυο παιδιά: τη Τζένη που παντρεύτηκε έναν Σικελό μουσικό και ο Τζιμ που πήρε μια Αφρικάνα. Άλλος κόσμος, άλλος χαράς, άλλα ζακόνια. Πώς να συνεννοηθείς και τι να πεις;

Παντρεύοντας τα παιδιά έφυγε κι αυτή μ' έναν Κρητικό ζωντοχήρο. Κι έμεινε ο Κώτσιος μοναχός σαν καλαμιά στον Κάμπο. Και να βρίσκεσαι όχι στον τόπο σου, ν' αγναντεύεις τα βουνά σου, την Τσούκα, τη Φτέρη, την Κορούνα, το Γάβρουνο ή τα Τοπόλιανα, τα Κέδρα, τη Ζελενίτσα, τη Γρανίτσα την όμορφη με τους καλοσυνάτους ανθρώπους αλλά στην Μελβούρνη που χάνει η μάνα το παιδί και το παιδί τη μάνα από την κοσμούρα και την πανσπερμία των φυλών. Ποιός θα σ' ακούσει και σε ποιον να πω τον πόνο μου και το παράπονό μου;

Έκαμα υπομονή ως τώρα. Πάντα στο νου μου είχα το τάμα. Θυμήθηκα τα λόγια του τραγουδιού και πάντα τα τραγουδάω:

*"Η ξενιτεία με πλάνεψε, τα έρημα τα ξένα
και κάνω χρόνια σαράντα οκτώ και μήνες δεκαπέντε
έπιασα ξένες αδερφές και ξένες παραμάνες
έπιασα μι σταυράδερφη να πλένει τα σκουτιά μου
τα πλένει μια, τα πλένει δυο, τα πλένει τρεις και πέντε
κι από τις πέντε και μπροστά τα ρίχνει στα σουκάκια.
Ξένε μ' σύμμασ' τα ρούχα σου, σύμμασ' και τα σκουτιά σου,
σε καρτερεί η μαννούλα σου κι αυτή η αδερφή σου,
σε καρτερεί η αγάπη σου, τώρα και τόσα χρόνια".*

Εγώ, όμως, χωριανοί, δεν έχω ούτε μαννούλα να με καρτερεί, ούτε πατέρα. Ούτε στο θάνατό τους ήμουν κοντά τους να τους κλείσω τα μάτια -Θεός σχωρέσ' τους-. Μόνο η Βασίλω με καρτερεί για να βγει η ψυχή της. Ευτυχώς με συγχώρησε αυτή. Θέλω όμως να με συγχωρήσετε κι εσείς. Δεν έχω άλλους στενότερους και γκαρδιακούς.

- Σχωρεμένος να 'σαι, μπάρμπα Κώστα. Είναι τυχερά αυτά. Ερχόμαστι στου μάταιου τούτου κόσμου και νομίζουμι... ότι κρατάμι εμείς το καπίστρ(ι) και οδηγούμι τ' άλογο της ζωής. Όμως ου δρόμους δύσκουλο(υ)ς. Έχ(ει) αγκάθια, τριβόλια, ανηφοριές, κατηφοριές. Η φτώχεια, ου τόπους, η κοινωνία, οι καταστάσεις, οι υπουρχεώσεις μας ξεστρατίζουν. Καμιά φορά αγριεύ(ει) και τ' άλογου της ζωής. Μας γκρεμάει. Μας τραυματίζ(ει). Μας πονά(ει). Μπορεί να μας αφήκ(ει) κι στο(v) τόπου(υ). Είμαστι και κατ(ω) από(υ) Θεό. Ότ(ι) θέλ(ει) ο(υ) Μεγαλοδύναμο(υ)ς γένετι. Είπε ο γραμματικός του χωριού, ο Πέτρος Πάζιος.

- Αν μου πέφτει και μένα λόγος, ο άνθρωπος κανονίζει τη μοίρα του. Ούτε η καταγωγή, ούτε η τύχη, ούτε ο Θεός. Έπρεπε οι γονείς και τ' αδέρφια της θείας Βασίλως να την αφήκουν να πάει στην Αυστραλία να φτιάξει τη ζωή της. Άλλα κι αυτή έπρεπε και μπορούσε να κόψει τον "άλσο" που της είχαν δέσει. Να πάρει τη ζωή στα χέρια της. Δεν είχε όμως πρωτοβουλία κι αναφακά. Άλλα κι εσύ, μπάρμπα, έπρεπε κάτι να κάνεις. Να γυρίσεις στο χωριό να τη στεφανώσεις και να την πάρεις να φύγεις πάλι στον ξενιτεία, είπε ο Λάμπρος ο Παππάς, ένας νεαρός που σπούδαζε στην Αθήνα και παραβρέθηκε στην παρέα.

- Αχ! ορέ παιδιά. Τα θεωρείτε εύκλα. "Οξω απ' το χορό", αλλιώς φαίνονται τα πράματα. Κανένας δεν ξέρει πώς τυλίγεται ή ξετυλίγεται το κουβάρι της ζωής. Ούτε ξέρει ο άνθρωπος τι θα του ξημερώσει. Παίρνει αποφάσεις που τις βλέπει σωστές και του βγαίνουν σε κακό, είπε ο μπάρμπα Κώστας ο Ζυμπογιώργος. Και πρόσθεσε:

- Απ' ο(ύ)λους μας είσαι σχωρεμένο(υ)ς αφού σε σχώρεζ(ι) η Βασιλ(ι)κήγ. Τι φταις κι εσύ. Ας όψετ(ι) η στραβή μας η τύχ(η). Να πιούμε τώρα για το(u) καλώς όρ(ι)σες και να πούμε και κάνα

παλιακό να πάν(ι) τα φαρμάκια κάτ(ω). Κι άρχισε πρώτος, αφού έστειλε τον Ζιαβλάνη να φέρει το βιολί από το σπίτι:

"Παλιά μου χρόνια και καιροί, ζαμάνια περασμένα
οπού 'μουν νιος εις το βουνό και βόσκαγα κοπάδια
που 'χα μαντριά τα πρόβατα, μαντριά - μαντριά τα γίδια
που 'χα κι εννιά τζοπάνηδες να σαλαγάν τα έρμα
που 'χα μανζάτο ξακουστό στης Γκούρας το λιβάδι.
Κι αγνάντευα λόγγους και βουνά, γούπατα και στεφάνια
κι έβλεπα κάμπους με βοσκούς με έμορφα κοπάδια.
Ε, ρε και να γυρίζανε τα μαύρα νιάτα πάλε
τα νιάτα και η λεβεντιά και το κρυφό καμάρι.

Όταν ασπρίσει ο κόρακας και γένει περιστέρι
όταν θα στίψει η θάλασσα και γένει περιβόλι
όταν ανοίξει ο ξέρακς και κάμει via βραστάρια
τότε θε να γυρίσουνε τα μαύρα νιάτα πάλε.
Ωχου, παντέρμα νιάτα μου, παντέρημά μου νιάτα.

Δεν απόσωσαν το τραγούδι το δεύτερο και να κι Ζιαβλάνης με το βιολί. Είπαν πολλά παλιακά μερακλίδικα και ντερτιλίδικα. Τι γυρίσματα και τι τσακίσματα! Είναι όλα γραμμένα στο κασετόφωνο που έχω την εξομολόγηση του Κώστα του Αυστραλού. Είναι πολλά. Λόγω χώρου δεν θα τα γράψω. Θα σας πω όμως το τέλος των δυο.

Δεν πέρασαν δυο μέρες και η Βασίλω παρέδωσε το πνεύμα νύχτα και μοναχή.

Την άλλη μέρα τη συγύρισαν οι χυναίκες και τη θάψαμε. Παρών και συγκινημένος ο Αυστραλός.

- Δυστύχεψε στον απάνω κόσμο. Ας αναπαυθεί κάνε στον Κάτω Κόσμο. Καλή αντάμωση. Καρέρα με κι έρχομαι! μονολογούσε.

Ο Κώστας ζει στο γηροκομείο του Καρπενησίου. Είναι κατάκοιτος από εγκεφαλικό.

ΑΓΡΑΦΑ 1454/5 μ.Χ. ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΡΧΩΝ

Γράφει ο Ανάργυρος - Γιάννης Μαυρομύτης

Εισαγωγικό σημείωμα στο Β' μέρος

Στο απόσπασμα του Φορολογικού Καταλόγου της πρώιμης Οθωμανικής διοίκησης, που αφορά σε δημογραφικά στοιχεία και οικονομικά δεδομένα των περισσότερων Ευρυτανικών χωριών του έτους 1454/5 M.X. ("Ευρυτανικά Χρονικά" 21, 22, 23 και 24) δεν συμπεριελήφθηκε η κατάσταση των ονοματεπωνύμων των αρχηγών των οικογενειών των εν λόγω χωριών, επειδή οι Τούρκοι Ι-στορικοί δεν μετέφεραν την αραβογράμματη τουρκική γραφή των ονομάτων, στη λατινική.

Υστέρα από σύντονες προσπάθειες της ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ και του υπογραφομένου, ανατέθηκε η μετάφραση των ονοματεπωνύμων αυτών στην ελληνική γλώσσα, αντί αρμοιβής, στον Τουρκολόγο Καθηγητή κ. **Γ. Λιακόπουλο**, ο οποίος ήδη άρχισε τη σχετική εργασία και θα την περατώσει εντός του Ιουνίου ε.ξ. Πιστεύουμε ότι στην Ημερίδα του Δήμου Ασπροποτάμου (Ραπτόπουλο, 2-8-2008) και στο Συνέδριο των Αγράφων (8, 9 και 10 Αυγούστου 2008), που θα πραγματοποιηθούν με την πρωτοβουλία της Πλανευρυτανικής Ένωσης, θα ανακοινωθούν τα ονοματεπώνυμα των οικογενειαρχών των χωριών των Δήμων Ασπροποτάμου και Αγράφων, αφού σχολιασθούν, ταξινομηθούν, ταυτοποιηθούν, μελετηθούν και, γενικά, υποστούν τη βάσανο της κριτικής, από τον σύροντα αυτές τις γραμμές. Θα ακολουθήσει, σε άλλη ευκαιρία, η σχετική παρουσίαση και για τα χωριά της περιοχής (καζά) Καρπενησίου.

Ως προς τον τύπο της γραφής "σιγιακάτ", που ανέφερα στο προηγούμενο τεύχος των Ευρυτανικών Χρονικών, ο κ. Λιακόπουλος με πληροφόρησε τα εξής:

Λαζανός κατά Μαυρομύτη,

Τούτο στηνέ τα επικεντρώνα μαζί σας, σημειών με την ερωτήση σας για τα είδη γραφής των εδωμανικών ασφολητών κατανατων των Εγκαλών.

Τι περιή πιο γραπτωματων στην ίδια ΑΕΓ Ταγηή δυνατη Δούζη Ελασσού Περιοδικό, στος οποίου σημειώνω ο επίλογος των στην η περιττή¹ Η γραφή αποτελεί στα πρώτα επισημαντού κατάπληκτη των 15^ο αιώνων². Αντικα στην οποιότελη της γραφής, με την έπαντροντού σε, ως άλλος σημείο γραμμής των γραμμών αυτών τα 16 αιώνια της μετέπομπης Τούτο παλαιοτερούντα στοχεύουν πάντα πανεπιστήμων των περιθέσην από την ιδρυτική σημείωση αυτών η γράμμη φρεγάδης γεννήσεων για την παραδοση των ειδών αριθμών.

αριθμοί πάντα παραπομπές

II . . .
S

Αντικα τα γεγονότα των οικολόγων στην οικογένειαρχων γνωστά;

Με σερβήμ,
Πάτρικος Αναστασίου

¹ Ιανάκης Καλλίδης, Μικρασιατικά Νόμοι, Μέση Αρχή Τοπική Διοίκηση - Διοίκηση - Σημαντικά Τοπία (Εκδόσεις Τεττάκη Καλαμάτα, 2001), σ. 11, σ. 16.

² Ταύτη ιδιαίτερη, Μέση Αρχή Τοπική Διοίκηση Διοίκηση Διοίκηση (Αθήνα, 1996) ιανάκης Καλαμάτα, 1997).

³ Ταύτη ιδιαίτερη, Μέση Αρχή Τοπική Διοίκηση Διοίκηση Διοίκηση (Αθήνα, 1996) ιανάκης Καλαμάτα, 1997).

ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ (Κονιαβίτικη παράδοση)

+ Γράφει ο Σεραφείμ Σκάνδαλος

Στα Τζουμέρκα, υπήρχε μια κορφή που λεγόταν Σάρα Κάτσα. Εκεί ζούσε η οικογένεια του Αντώνη Καραφρύδη. Είχε ένα παιδί που το 'λεγαν Πέτρο, κι άλλο ένα που το' λεγαν Τάσο, Γιάννη Μακρυγιάννη, τον πατέρα του Κατσαντώνη. Αυτοί ήταν φευτοραγιάδες, όχι ραγιάδες καθ' αυτού, και τους κακοποιούσαν οι Τούρκοι. Είχαν γιδοπρόβατα και τα μόνα τους έσσοδα ήταν τα zώα. Τον χειμώνα κατέβαιναν στα λιβάδια της Φιλιππιάδας. Παράλληλα απ' αυτή τη γωνιά του Καραφρύδη βρόκε καταφύγιο από τη βλαχιά της Ρουμανίας, ένας βλαχοτσέλιγκας ως πρόσφυγας στην Ήπειρο, τον οποίο τον υποδέχτηκε πολύ καλά ο Άλη Πασάς. Του' δώσε κι αυτού μέρος για να βόσκει από τα ορεινά καθώς κι απ' τα χειμερινά. Ο βλαχοτσέλιγκας ονομαζόταν Μίχας Γιάννικους, και είχε μαζί του όπως έλεγαν τότε επτά κονάκια, δηλαδή, βλαχοϊκογένειες. Επειδή αυτός πλησίαζε περισσότερο τον Άλη Πασά διάβαινε τη γενιά του Καραφρύδη στον Πασά, επειδή ήταν ανώτεροι στο βιό και πήγαιναν αποσπάσματα Τουρκικά κι αποδεκάτιζαν το βιό των Καραφρυδέων. Και πιο περισσότερο από τα zώα του Μακρυγιάννη, διότι αυτός είχε και τα περισσότερα κι ήταν πολύ δυναμικός.

Στο γνωστό παιδομάζωμα του πήραν το μεγαλύτερό του παιδί, 5-6 χρονών που το έλεγαν Λάζο κι αυτό έτυχε να έχει ένα σημάδι επάνω στη σάρκα του, δίπλα από τον αφαλό, μια ελιά τριχωτή. Όταν μεγάλωσε το παιδί αυτό, το κατέταξαν σ' ένα σώμα που το λέγαν Γκέκηδες, και το ονόμασαν Βελή επειδή ήταν πολύ ζωηρός και εύμορφος. Τον αγάπησε πάρα πολύ ο Πασάς και τον πήρε στο σαράι του. Ήτανε το πρωτοπαλίκαρό του και τελικά τον είχε σωματοφύλακά του. Παράλληλα απ' τα χαρακτηριστικά που είχε ο Βελής τα ίδια περίπου είχε και το δεύτερο παιδί του Μακρυγιάννη το οποίο ονόμασαν κατ' εξαίρεσιν Αντώνη. Ήτανε κι αυτός πολύ ζωηρός και εύμορφος. Μικρός ακόμα κάκιζε πάρα πολύ όταν έβλεπε τους Τούρκους να του παίρνουν τα πρόβατα και να κακοποιούν τους τσοπάνηδες χάρις στην διαβουλή των Ρουμάνων κουτσοβλάχων. Κάκιζε πάρα πολύ και φώναζε: "Θα γίνω κλέφτης και θα ρημάζω τα χωριά και όλο το ντουβλέτι του πασά". Οι συγγενείς και οι γείτονες επάνω στις φρασεολογίες αυτές τον ειρωνεύονταν και του έλεγαν: "Κάτσε Αντώνη μη χαλάς τα χωριά". Κι έτσι πήρε το όνομα **Κατσαντώνης**.

Σε μια περίπτωση που πήγαν Τούρκοι στη στάνη και πήραν πρόβατα, ένα ξεχωριστό αρνί που το είχε ονομάσει δικό του, το είχε κρύψει τότε χωρίς να φαντασθεί ότι την επόμενη θα ξαναθούν πάλι οι Τούρκοι. Το βρήκανε δεμένο στη ρίζα από έναν έλατο με σχοινί. Σκύφτοντας ο Τούρκος να λύσει το σχοινί, από μεγάλο του θυμό ο Κατσαντώνης, του έριξε μια πέτρα στο κεφάλι και τον σκότωσε. Καταδικάστηκε ο πατέρας του, και πλήρωσε πολλά. Από ημέρα παρ' ημέρα αύξαναν τα μίση όπου απεφάσισε ολόκληρη η γενιά του Καραφρύδη να φύγει, και πήγε στην Αιτωλοακαρνανία. Είχαν πάσει μέρη χειμερινά και θερινά καθώς και στην Ήπειρο. Τα μεν ορεινά ήταν ολόκληρα τα Άγραφα και μέρος του ορεινού Βάλτου. Τα δε χειμερινά, η πεντάς της Λεπενού. Παράλληλα απ' αυτούς, έφυγαν και οι Ρουμάνοι και κατέλαβαν το Σοροβίγλι και μέρος του Ξηρομέρου.

Στη διάρκεια αυτών των χρόνων γεννήθηκε το τρίτο παιδί του Μακρυγιάννη στη Λεπενού, που το' λέγαν Κώστα και πήρε το όνομα Λεπενιώτης. Οι διαβολές από τους Ρουμάνους δεν έπαψαν. Τους κατηγόρησαν ότι τους έχουν κλέψει zώα. Αποφάσισαν να φύγουν, και πήγαν στον Αλμυρό της Θεσσαλίας. Και το καλοκαίρι βγαίνανε στα Χάσια. Εκεί γεννήθηκε το άλλο το παιδί ο Γιώργος που το ονόμασαν Χασιώτη. Έπειτα από λίγα χρόνια επανήλθαν πάλι στη δεύτερη πατρίδα την Αιτωλοακαρνανία.

Ο Κατσαντώνης τώρα είχε μεγαλώσει. Έγινε ατρόμητο παλικάρι και δεν φοβούνταν απολύτως

τίποτα. Σε μια περίπτωση που πολεμούσε με τους Τούρκους στο Κομπότι τον πήραν κυνηγώντας απ' εκεί και έφτασε στην άκρη του Αχελώου ποταμού κι αφού τον είχαν περικυκλωμένο κι επρόκειτο να πέσει στα χέρια τους, απειφάσισε κι έκαμε γιουρούσι και ρίχτηκε από πέρα απ' τον Αχελώο και από τότε το μέρος αυτό, πήρε το όνομα "στο πήδημα του Κατσαντώνη", όπου επάνω στο σημείο αυτό η ΔΕΗ θεμελίωσε το φράγμα της μεγάλης λίμνης του ΑΧΕΛΩΟΥ. (Εκεί ενώνονται τα τρία ποτάμια, ο Ασπροπόταμος, ο Αγραφιώτης και ο Μέγδοβας).

Για να τελειώσουμε τα πηδήματα, άλλη περίπτωση στο Καροπλέσι των Αγράφων, όταν πήγε αυτός να ληστέψει τον μεγάλον Ραγιά Μαλαμούλη, τον πήραν κυνηγώντας οι Τούρκοι κι έφτασε στο ποτάμι τη Μέγδοβα και πήδησε σ' ένα σημείο αντίκρι απ' το συνοικισμό Γιαννουσέϊκα.

Ο πατέρας του το καλοκαίρι ήταν σε τρία βουνά. Στη Φούρκα του Λημερίου, συνάμα στου Μοναστηρακίου, έως τα βουνά της τότε Μύρεσης, σημερινού Μάραθου. Σ' ένα σημείο που τον κυνηγούσε από τη Μύρεση προς το Μοναστηράκι μεταβατικό απόσπασμα Τούρκων, σκορπίστηκαν οι σύντροφοί του και τον πήραν κυνηγώντας τον μόνον του. Περνώντας το χωριό Μοναστηράκι έφτασε στο λεγόμενο Ψηλό Γεφύρι χωρίς να υποπτευθεί ότι απ' το απέναντι μέρος είχανε φυλάκιο οι Τούρκοι. Αποφασίζει και κυκλώθηκε με την κάπα και πήδησε κάτω στον γκρεμό στο ποτάμι. Οι Τούρκοι νόμισαν ότι σκοτώθηκε και μαζεύτηκαν στο φυλάκιο όλοι και διασκέδαζαν. Αυτός παραδόξως γλίτωσε, κι ανέβηκε από το πέρα μέρος κι από πάνω από το φυλάκιο όπου ήταν βράχος φηλός κι απόκρημνος. Έβαλε τα πόδια του σαν δυνατός που ήταν και γκρέμισε το βράχο ο οποίος έπεσε επάνω στο φυλάκιο και δεν ξέρουμε αν έμεινε κανένας για μαρτυρία. Είχε μεγάλη μανία να ληστεύει τους ραγιάδες (αυτοί που τάζονταν με τους Τούρκους, τους έκαναν τα θελήματά τους, λέγονταν Τουρκοραγιάδες. Οι καλοί ήταν οι ψευτοραγιάδες), οι οποίοι ήταν πιστοί στον Πασά και διάβαιναν ολόκληρη τη γενιά του Κατσαντώνη και τους κακοποιούσαν. Όλ' αυτά πήγαιναν στην αντίληψη του πασά κι επειδή τον αγαπούσε πάρα πολύ, τον παρακαλούσε να ησυχάσει να γίνει κι αυτός ραγιάς και να του δώσει το αρχηγείο στο Βίλαετι των Αγράφων. Άλλ' αυτός δεν ήτο διατεθειμένος ποτέ να πλησιάσει και να ωφελήσει τον πασά. Το αντίθετο είχανε συνεταιριστεί πολλοί αδικημένοι με τον Κατσαντώνη κι έγινε μεγάλο κλέφτικο συγκρότημα και αντί να δώσει λογαριασμό ως αρχηγός του Βίλαετιού των Αγράφων, σκέφτηκε τώρα να τον εκδικηθεί τόσο πολύ που δεν το υποπτεύονταν ποτέ ο Αλή Πασάς. Σ' όλη την επικράτεια είχε παλικάρια που παρακολουθούσαν την κίνηση των μεταβατικών αποσπασμάτων του στρατού του πασά.

Πληροφορήθηκε τώρα ο Κατσαντώνης ότι ο Αλή Πασάς των Ιωαννίνων ήθελε να στείλει απολογισμό στον Σουλτάνο στην Πόλη. Φόρτωσε 64 μουλάρια νομίσματα χρυσά και αργυρά, όπου αυτός (ο Κατσαντώνης) τα εκαρτέρησε σ' ένα μέρος πάνω από τη Θεσσαλία, στο βουνό Περτούλι σ' ένα σημείο που λέγονταν Κλεισούρα κι εκεί σκότωσε όλους τους Τούρκους και πήρε και τα μουλάρια τους, και το χρυσό το παράχωσαν σ' ένα απόκρημνο κι απόκρυφο μέρος, το οποίο μένει και μέχρι σήμερα κρυφό. Η τρομερή αυτή ληστεία τρόμαξε πάρα πολύ τον Αλή Πασά αλλά δεν άφησε και τον Σουλτάνο αμέριμνο και χωρίς τρόμο. Κινητοποίησαν ολόκληρη στρατιά να πιάσουν τον φοβερό αυτόν ληστή με τη συντροφιά του, αλλά ο Κατσαντώνης, αυτά τα είχε υπ' όψιν του. Διέλυσε τη συντροφιά και κατέψυγε στο Ξηρόμερο και ρίχτηκε στη Λευκάδα η οποία τότε ήτανε υπό την κυριαρχία των Ρώσων.

Εκεί συνάντησε αξιωματικούς Έλληνας (στο στρατό το Ρωσικό), οι οποίοι τον παρακάλεσαν να γίνει αρχηγός της Μυστικής Εταιρείας, κι αυτός τους απάντησε μεγαλοφώνως ότι δεν ημπορεί να εξυπηρετήσει στη μυστικότητα. Τους λέγει ότι: "Εγώ είμαι σ' όλη την επικράτεια φανερός κλέφτης και βασανιστής των Τούρκων, και όταν έρθει η ώρα της επαναστάσεως, τότε θα τους δείξουμε ακόμα περισσότερο". Στη Λευκάδα και στην Κεφαλονιά έμεινε πολύ καιρό και είχε εξηγηθεί με τη συντροφιά του ότι θα συγκεντρώθούνε στο Παναγιωταλικό και όχι στη γνωστή περιφέρεια που τότε

λεηλατούσαν οι Τούρκοι τους Έλληνες για να βρουν τον Κατσαντώνη.

Οι Τούρκοι λεηλάτιζαν ολόκληρη την περιφέρεια και κυρίως εκεί που νόμιζαν πως θα βρουν τον Κατσαντώνη. Όταν το πληροφορίθηκε αυτό ο Κατσαντώνης ρίκτηκε από την Κεφαλονιά στην Αιτωλοακαρνανία, συγκέντρωσε τους συντρόφους του και άρχισε πάλι τα συνηθισμένα, να εκδικείται τους ραγιάδες και να καταπολεμά και να κατασφάζει Τούρκους.

Μεγάλωσε πολύ το κακό στους Τούρκους, όπου ο Αλή Πασάς δεν μπορούσε να υποφέρει από το κακό του. Συγκέντρωσε τρεις χιλιάδες διαλεχτούς Τουρκαλβανίτες και βάζει αρχηγό τον πρωτοπαλίκαρό του τον Βελή Γκέγκα και του είπε να του πάει τον Κατσαντώνη οπωσδήποτε ζωντανό στο Σαράι του. Ο Κατσαντώνης τώρα είχε πιάσει την περιφέρεια των Αγράφων και ήκμαζε. Οι Τούρκοι με καπετάνιο τον Βεληγκέκα, έφτασαν στη Φραγκίστα και κατέλαβαν το μοναστήρι του Σωτήρα και εξέταζαν να βρουν τον Κατσαντώνη οπωσδήποτε. Στη συντροφιά του ο Κατσαντώνης, τότε είχε τον γνωστόν Γιάννη Μπουκουβάλα απ' το Κεράσοβο και τον Νίκο Αλατάρη από τη Βίνιανη. Τα Καραούλια πληροφόρησαν τον Κατσαντώνη ότι έρχεται τουρκιά μεγάλη από τα Γιάννενα. Και λέγει στον Νίκο Αλατάρη από το σημείο Απιδιά της Μύρισης να ανεβεί στο Καυκί να πιάσει καραούλι να κοιτάξει γύρω αν έρχονται Τούρκοι. Γυρίζοντας ο Αλατάρης απ' το Καυκί τους είπε:

*"Τι να σας πω μωρέ πιδιά τι να σας μολογήσω,
μεσ' τη Φραγκίστα στο χωρί στ' απάνου Μοναστήρι
πολλή τουρκιά μαζεύτηκε στ' απάνου και στο κάτου,
ο Βεληγκέκας αρχηγός με τρεις χιλιάδες τούρκους
τον Κατσαντώνη ζωντανόν και στον Πασά να πάνε!"*

Προστάζει τώρα ο Κατσαντώνης τον Αλατάρη και τον Μπουκουβάλα και περνώντας από το Κεράσοβο τους κατατάκισαν. Όπου λέγει και το κλέφτικο δημοτικό τραγούδι:

*"Στη μέση στο Κεράσοβο και στη μεγάλη χώρα
ο Μπουκουβάλας πολεμάει με τρεις χιλιάδες Τούρκους".*

Με τους αγγελιοφόρους συνεννοούνταν αυτοί και λέει του Αντώνη ο Βελής: "Σου φέρνω υψηλή επιταγή απ' τον πασά να παρουσιαστείς και θα σε κάνει οπλαρχηγό σε μεγάλο Βίλαετι, και θα σου δώσει αξίωμα, χρήματα και τόπια στη γενιά σου. Θα καταλάβετε ολόκληρη την Αιτωλοακαρνανία δικιά σας μόνο να ησυχάσεις να μη τον πολεμάς".

Κι ο Κατσαντώνης του απαντάει: "Είμαι πολύ αμαρτωλός απέναντι του πασά κι έτσι δεν πρόκειται να παρουσιαστώ".

Από το Κεράσοβο δε μπόρεσε ν' ανεβεί ο Βελής στα Άγραφα και προχώρησε από την Έλσανη, τη σημερινή Μαυρομάτα, και καλεί τον Κατσαντώνη να κατέβει εκεί κι αυτός του απαντάει: "Αν θέλεις να σου δείξουμε έβγα επάνου στο βουνό στο Προστιλάκου".

Τότε ο Κατσαντώνης σύναξε τα παλικάρια, τον γνωστόν Καραγιαννάκη και τον υπασπιστή του τον Γεώργιο Καραϊσκάκη και έπιασαν το Προστιλάκο. Την επομένη έφτασε το ασκέρι το τουρκικό και του φώναξε ο Κατσαντώνης: "Βελή μην πλησιάζεις, εγώ δεν παραδίνομαι δεν θέλω να σε χαλάσω γιατί τότε θα κάνω πολύ κακό στον Πασά".

Εκείνος δεν άκουγε, προχωρούσε, κι όταν έφτασε σ' ένα σημείο που δε μπορούσε πια να τον ανεχτεί άλλο του φώναξε: "Βελή ίσιαξε καλά το κεφάλι σου να μη σε βαρύνει πολύ το βόλι. Το έριξε στο κεφάλι και τον άφησε νεκρό. Γέμισαν εκείνες οι ρεματιές εκεί μέσα κορμιά τούρκικα, φωνάζοντας Άλλάχ! Άλλάχ!

Όταν έπαψε ο πόλεμος, πιάνουν να ξαρματώσουν τον περιβόητο Βελή Γκέκα που ήταν όλο το εξωτερικό του με χρυσάφι και λίγο ασήμι και απάνω στο ξαρμάτωμα, ξαφνικά ο Κατσαντώνης είδε το γνωστό σημάδι που εκτός όπου το έλεγε η μάνα του κι αυτός το είχε αντιληφθεί και το θυμότανε από μικρό παιδάκι στα παιχνιδάκια. Τότε αντιλήφτηκε ότι ήταν ο αδερφός του ο Λάζος, έ-

βαλε τις φωνές κι έκλαιγε απαρηγόρητος στη αναγνώριση του αδερφού του.

Ο φόνος του Βεληγκέκα στοίχισε πάρα πολύ στον Άλη Πασά και zήτησε ενίσχυση απ' όλα τα βι- λαέτια και έβαλε ως σκοπό να κάψει τα Άγραφα κι 'όλο το βίλαέτι. Τότε βγάλανε και το τραγούδι:

"Τώρα πιδιά μ' τι κάνουμε τώρα σ' απού θα πάμε.

Ο Κατσαντώνης στ' Άγραφα με τον Καραγιαννάκη.

Να τα παλικάρια σύναξαν ψηλά στο Προστηλιάκο

τον Βεληγκέκα βάρεσαν με τρεις χιλιάδες τούρκους

κι ο Άλη Πασάς επρόσταξε όλα τα βίλαέτια

φωτιά να βάλουν στ' Άγραφα, φωτιά και στα Τζουμέρκα

τον Κατσαντώνη ζωντανό στα Γιάννενα να πάνε".

Ο πολύπαθος Κατσαντώνης που ήξερε τώρα τι θα συμβεί, διέλυσε τους συντρόφους του και κατέφυγε πάλι στη Λευκάδα. Το σημείο συγκεντρώσεως εν καιρώ ήταν το Πλαναϊτωλικό, το κοινώνια λεγόμενο Αραποκέφαλα. Κινητοποίησε ο πασάς πολύ στρατό και λεηλάτησε όλη τη γνωστή πε- ριφέρεια, αλλά Κατσαντώνη πού να βρούνε;

Έπειτα από ένα χρόνο περίπου αραίωσαν τα αποσπάσματα και τότε θεώρησε σκόπιμο ο Κατσα- ντώνης να ανέβει πάλι στην Αιτωλοακαρνανία. Στα Αραποκέφαλα, όταν συγκέντρωσε τους συντρό- φους του, πληροφορήθηκε όλες τις εκδικήσεις που έκαναν στη γενιά του Κατσαντώνη και σε ό- λους τους γνωστούς του οι Τούρκοι. Και είχε υπ' όψιν του να έρθει πάλι στην πατρίδα του, στα Ά- γραφα, να την ενισχύσει όσο μπορούσε. Κακή του μοίρα σ' ένα βουνό που είχαν τα λημέρια τους έτυχε να καθίσει επάνω σε παλιοκόρια όπου τον πήρε μια αγιάτρευτη αρρώστια η ευλογιά. Επει- δή τα μέρη εκείνα ήταν άγνωστα (Αραποκέφαλα), είπε στους συντρόφους του να τον μεταφέρουν στην πατρίδα του στα Άγραφα, όπου τον συνόδεψε ο αδερφός του ο Γιώργος ο Χασιώτης με πέ- ντε άλλα παλικάρια και κατέβηκαν στον Άγιο Βλάστη όπου εκεί ενισχύθηκαν από τον Πέτρο Σκάν- δαλο και τον Σπύρο Ματσούκα, και όταν έφυγε τον φέρανε στο Παλιοκάτουνο στο Μοναστήρι του Αι Γιάννη Πρόδρομου, όπου ήταν τότε ηγούμενος ο Αρχιμανδρίτης Δοσίθεος Καραγιαννής. Επειδή αυτόν τον είχε σταυραδερφό ο παππούς μου ήταν πάρα πολύ γνωστός, τον παρακάλεσαν να νο- σηλευτεί στο μοναστήρι όπου αυτός τους απάντησε ότι δέχεται γιατί έχουνε υποχρέωση μεγάλη α- πό τον ήρωα Κατσαντώνη αλλά καλύτερα να πήγαινε στη Σπηλιά σε παράμερο μέρος, φοβούμενος μη το μάθουν οι Τούρκοι και βάλουν φωτιά να το κάψουν το μοναστήρι.

Και τώρα, κάνουν συμβούλιο να τον πάνε στ' απόκεντρο μέρος, όχι σε χωριό. Πήραν την από- φαση να τον πάνε στο βουνό στη Φούρκα, που έχει μια σπηλιά κατάλληλη, γνωστή ως η Σπηλιά του Κατσαντώνη. Εκεί τον πήγαν, και την τραφοδότηση την είχ' αναλάβει ο πιστότατος Γιαννάκης Γκούρλιας, όπου έτυχε να είναι και πάρεδρος του χωριού. Αυτός παραλάβαινε μυστικά τρόφιμα και φάρμακα από τον Δοσίθεο ηγούμενο και περιποιείταν τον ήρωα Κατσαντώνη.

Τα πράγματα κανονίστηκαν πολύ καλά και η θεραπεία προχωρούσε. Κακή του όμως μοίρα, περ- νούσε ένα μεταβατικό απόσπασμα τούρκικο, κάτω χαμηλά, εκεί στα χωριά και τυραννούσαν τους ανθρώπους για να μαρτυρήσουν τον Κατσαντώνη. Ένας τουρκάκος πήγε σ' ένα καλύβι που' ταν μια γριούλα και της λέγει: "εσύ γεροπλιάκου, ζέρεις πού κρύβεται ο Κατσαντώνης" και έβγαλε το σπα- θί του και της λέγει: "an δε μου μαρτυρήσεις θα σ' πάρω το κεφάλι!". Ή γριά το πίστεψε αυτό, και στην αντίληψή της ήταν πού βρισκόταν ο Κατσαντώνης γιατί από πρόσωπο σε πρόσωπο, το μυστι- κό μαθεύτηκε. Και για να γλιτώσει τον εαυτό της πρόδωσε τον Γιαννάκη Γκούρλια, όπου τότε οι Τούρκοι βρήκαν δουλειά. Αυτές τις ώρες είχε πάει στον Κατσαντώνη ο Γιαννάκης και με το γυρι- σμό του βρήκε τους Τούρκους στο σπίτι του, όπου από τις πολλές απειλές φοβήθηκε και τον πρό- δωσε. Πάνω που έγινε η προδοσία από τον Γιαννάκη στους Τούρκους, αμέσως το αντιλήφτηκε ο Κατσαντώνης. Και εκεί που άρχισε να ξεκοκαλίζει το αρνί, η προσοχή του πρώτα ήτανε να ιδεί τι

μαντεύει η πλάτη του αρνιού. Υπήρχε τότε η κοκκαλομαντεία. (απ' το καράβι της κότας και την πλάτη του αρνιού). Φωνάζει τον Χασιώτη:

- "Γιώργο σήκω να φύγεις μας πρόδωσαν".
- "Τι πράγματα είναι αυτά που μου λες Αντώνη; Ποιος ήταν αυτός π' θα μας πρόδων' ημάς;"
- "Ήταν ο Γιαννάκης ο Γκούρλιας ο δικός μας ο άνθρωπος".

Κοιτάζουν τότε και οι δύο την πλάτη και βλέπουν ότι αυτός που έφερε ψωμί αυτός τους πρόδωσε κιόλας.

- "Σήκω Γιώργο να φύγεις, κι ας με πιάσουν εμένα".

Αλλ' ο καημένος ο Γιώργος δε μπορούσε να φύγει και κάθονταν και τον φύλαγε όσο να ιδεί τ' αποτέλεσμα.

Επάνω στο γλυκοχάραμα βρεθήκανε περικυλωμένοι απ' όλα τα σημεία. Είχαν διαταγή να μη πυροβολήσουν για να τον πιάσουν ζωντανό. Ο καημένος ο Γιώργος τον άρπαξε στον ώμο και κτυπούσε με το γιαταγάνι για να ξεπεράσει. Κι όταν έφτασε σε μια χαραδρούλα κι εκεί που έμελλε να περάσει ήταν ένας μαλόκεδρος ξερός με γυρισμένα κλωνάρια προς τα κάτω. Κι εκεί που αγωνίζονταν ο Χασιώτης για να ξεπεράσει μπερδεύτηκε με τα κλωνάρια 'που έφτασαν πλέον οι Τούρκοι και τον άρπαξαν από τα χέρια του Χασιώτη. Εκείνου άγνωστη η τύχη του. Απάνω στα καλά ξημερώματα, φοβήθηκαν οι Τούρκοι μην τυχόν και φτάσουν τα παλικάρια του και τους σκοτώσουν όλους, και τον άρπαξαν σε πρόχειρο ξυλοκρέβατο και τον περνούσαν μέσα στη Κόνιαβη (Λημέρι) που ήταν το κέντρο. Εκεί που λημέριαζε, γι' αυτό και το χωριό ονομάστηκε Λημέρι. Εκεί βγήκαν πολλές γυναίκες γνωστές και συγγενείς και η γιαγιά μου που μου τα διηγήθηκε και παρακάλεσαν τους Τούρκους και τον απόθεσαν κι άρχισαν και τον χαιρετούσαν και του έλεγαν : "καλό γύρισμα".

Ιδιαίτερα η γιαγιά μου τον έλεγε "αφέντη". Ήταν ξαδερφονύφρη του Αργύρω Ι. Σκανδάλου. Κι αυτός τελικά της απήντησε: "να πεις χαιρετίσματα του ξάδερφου μου και εμένα νυφούλα μου δεν με ξαναβλέπετε σε τούτα τα τόπια". Συγκεκριμένα του λέγει η καημένη η συγγενής του: "εμείς θα καθίσουμε εδώ σ' αλωνάκι ώσπου να γειρετε στην Καταβόθρα".

Και πράγματι παρακολούθησαν τη διάβα τους από την Κόνιαβη έπεσαν στην Κάτω Ποταμιά στη Θέση Κολόνες κι από κει στο ξερό χορτάρι ώσπου πέρασαν τον Ασπροπόταμο και βγήκαν πλέον στην Καταβόθρα. Εκεί είπε στους Τούρκους αυτά τα παραπονιάρικα λόγια.

"Τούρκοι βαστάτε τ' άλογα
λίγο να ξανασάνω
να χαιρετήσω τα βουνά
και τις κοντοραχούλες
ν' αφήσω διάτα στα παιδιά
σ' αυτόν τον Λεπενιώτη"

Στην Κόνιαβη, στην Ποταμιά και στα Τοπόλιανα βρήκαν ζώα και τον έδεσαν καβάλα. Μόνο μέχρι το Λημέρι στο ξυλοκρέβατο. Τελικά τον φτάσανε στα Γιάννενα. Κανείς δεν είχε αντιληφθεί τον σκοπό του Αλή Πασά γιατί τον ήθελε να του τον πάνε ζωντανόν και τώρα αποκαλύπτεται το μυστικό.

(Συνέχεια στο επόμενο τεύχος)

Κωνσταντίνος Σπ.Τσιώλης

Ο Ζητουνίου Ιωακείμ (†1844) ἀπό τα Μεγάλα Βραγγιανά τῶν Ἀγράφων

Μόνον ὁ προστικτικός ἡ πολὺ καλὰ πληροφορημένος¹ ἐπισκέπτης τοῦ Αρχαιολογικοῦ Μουσείου Αλμυροῦ θά μπορέσσει, μέσα στὸ πλήθος τῶν ἀρχαιολογικῶν εὑρημάτων ποὺ σωζούνται στὸν ἔξωτερο κῶφο τοῦ μουσείου καὶ κάτω ἀπὸ τὸ στέγαστρο ἐνὸς αἰθρίου, νὰ διακρίνει τὴν ἀλαφρῶς γερμάνη ἐπιτάφια πλάκα τοῦ Αγραφιώτη ἀρχιερέα (Ζητουνίου) Ιωακείμ, μιᾶς ιδιαίτερη καταγωγῆ ἀπὸ τὰ Μεγάλα Βραγγιανά, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ τὸ μικρὸ κείμενο που εἶναι λαξευμένο πάνω στὴν πλάκα:

Τὸ πάραμερον τούτο κείεται ὁ γέρων
Ιωακείμ ζητουνίου, ἀπὸ μεγάλλα (sic) βρα-
γκιανὰ τῶν ἀγράφων τελευτῆσας κατὰ τὴν
γ' (i) μαΐου 1844 τὸ δλον ἀρχιερατεύσας εἰς
τὸ μεῖναν τῆς ἐπαρχίας του μέρος ἐνεπούθα
ἀλμυρὸν καὶ κοκόσι χρόνους δώδεκα.

Όπως προκύπτει ἀπὸ τὴν μελίτη τοῦ καθηκόντος 1471 τῆς Εθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ελ-
λάδας², ὁ Ιωακείμ ἔξελτη ἐπισκοπος Ζητουνίου στὶς 28 Ιανουαρίου 1833. Τὸ ὑπόμνημα τῆς
ἐκλογῆς³ του, ποὺ ἔμπροσθεται στὸν προσαναφερόμενο καθηκόντος, ἔχει ὡς ἔξῆς:

«Τῆς ἀγιωτάτης Ἐπισκοπῆς Ζητουνίου ἀπροστατεύτου διαμενάσης,
καὶ χηρευούσης προνοίας Ἀρχιερατικῆς, / ἀτε τοῦ ἐν αὐτῇ προσαρχι-
ρατεύσαντος Νικηφόρου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος, ἡμεῖς οἱ παρευ-
ρεθέντες Ἀρχιερεῖς, προτροπῆ καὶ διατελεύσει τοῦ Πανιερων (τάτου)
καὶ Σερβοσιμων (τάτου) Δεσπότουν καὶ Κυριάρχουν ἀγίου(ου) Λαρίσεως /
ὑπερτίμουν, καὶ ἔθαρχουν δευτέρας Θετταλίας, καὶ πάσης Ελλάδος.
Κυρί(ου) Κυρίου Μελετίου⁴ συνεισελθόντες / ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ τοῦ
Πανευφήμου Αποστόλου. Πρωτομάρτυρος καὶ Ἀρχιεισακόν(ου) στεφά-
νουν, τῆς ἀγιωτάτης Ἐπισκοπῆς Τρίκκης, ἐπὶ εὐρέσει ἀρμόδιον προ-
σώπου, τοῦ ἀναδεξομένου τὴν Ἀρχιερατικήν προστασίαν τῆς Ἐπισκο-
πῆς ταύτης, καὶ ψήφους κανονικάς, κατὰ τὴν Εκκλησιαστικὴν ὑποτύ-
πωσιν / ποιησάμενοι, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν ὄσιωτατον ἐν Τερομονά-
χοις καὶ τὸν Ιωακείμ. δεύτερον / δι τὸν ὄσιωτατον ἐν Ιερομονάχοις καὶ

¹. Τὴν πληροφορία γιὰ τὸν ἐντοπισμὸ τῆς ἐπιτάφου πλάκας ἔλαβα ἀπὸ τὸν ἐκπαιδευτικὸ κ. Βικτόρα Κοντονά-
κον ἀπὸ τὸ Λαζαλτεο Ἀλμυροῦ, ὁ ὃποιος στὶς ὁρχές τῆς δεκαετίας τοῦ '60 ὑπέρειπε ἀς δραστικότατος στὰ Με-
γάλα Βραγγιανά.

². Πρόκειται γιὰ κάθοκα τῆς Μητροπόλεως Τρίκκης (1688-1857), ὁ ὃποιος περιήλθε στὴν βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπι-
στημοῦ Αθηνῶν καὶ σήμερα φυλάσσεται στὴν Εθνικὴ Βιβλιοθήκη. Ολόκληρος ὁ κάθικος δραστηρεύεται ἀπὸ τὸν
κ. Δεμητρίου Γ. Καλοδειο στὸ Θεοφανικὸ Ημερολόγιο, τόμος 49/2005, σελ. 3-64, τόμος 49/2006, σελ. 65-128, τόμος
50/2006, σελ. 129-192 καὶ τόμος 51/2007, σελ. 193-256.

³. Καθ. 1471, Εθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ελλάδος (ΕΒΕ), φ. 23r.

⁴. Γιὰ τὸν Μελέτιον καὶ τὸ ὑπέρνεμα ἰελογῆς του βλ. π. Νικόδημος Δρόσος, «Ἐφηλ ὑπομνήματα ἰελογῆς
Μητροπολιτῶν τῆς Δάφνης (1821-1875), Θεοφανικὸ Ημερολόγιο, τόμ. 50, Λάρισα 2006, σ.21-23.

νέον πραγματεύσαντο μηλαι οὔτε ποιητή
παντού την οὐρίου αὖτος μεγάλη
εργασίαν ἔκανεν αὐτῷ πάσων τετρακόντα
σας ναζαρέτην μαίου 1844
προστάτην αὐτού την πατέντα σεισθμούνταν
τῆς Ευαρχίας του μέρους εν Λαζαρίδα
οργμυρού καὶ υδροσι λαζαρίδην διδέσπι

Μακάριον καὶ τρίτον τὸν διαιώτατον ἐν ἴερομονάχοις, / κύ:ρ) Διονύσιον
ἔφ ὁ καὶ κατεστράθη τὸ παρόν ὑπόμνημα ἐν τῷ ἱερῷ Καθίκι τῆς ἀγια-
τάτης Επισκοπῆς Τρίκκης.

αωλγ* (1883*)-Ταπουαρίου: κη' (20)

† Τρίκκης Κύριλλος

ἀμβρόσιος ἔχοι καὶ τὴν
γνώμην τοῦ ἐπ(σκόπου)
Θεομακοῦ:

† Σταγάνη Κύριλλος

Στὸν ἴδιο Κάθικα, σὲ ἐπόμενο φύλλο, καταχωρίζεται ἡ ἰδιόχειρη ὀμολογία πίστεως
τοῦ Ιωακείμ, ποὺ περιλαμβάνει τὸ σύμβολο τῆς πίστεως, καὶ τὴν ὑπόσχεση γιὰ ἐφαρμογὴ τῶν
ἱερῶν κανόνων καὶ πιστὴ τήρηση τῶν καθηγόντων του. Ακολουθεῖ ἡ ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΙΣΤΕΩΣ
ΤΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ:

Ιωακείμ ἔλέω Θεοῦ ὑποψήφιος τῆς ἀγια(τάτης) ἐπισκοπῆς Ζητου-
νί(ου) Ἰδίᾳ χειρὶ προστάξα

«Πιστεύω εἰς ἓντα Θεόν: : Πατέρα Παντοκράτορα, ποιητὴν σύροντος καὶ
γῆς δρατῶν τε πάντων / καὶ ἀρετῶν. Καὶ εἰς ἓντα Κύριον Τησεόν Χρι-
στὸν τὸν οὐεν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς Γεννηθέντα
πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, φῶς ἐκ φωτός / Θεόν ἀληθινόν, ἐκ Θεοῦ ἀλη-
θινού. Γεννηθέντα σὺ ποιηθέντα ὅμοσιον τῷ πατρὶ δι' σὺ τὰ πάντα
ἐγένετο. Τοὺ δὲ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν / σωτη-
ρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν σύροντῶν, καὶ σαρκοθέντα (sic) ἐκ πνεύματος
ἀγίου(ου), καὶ μαρίας τῆς / παρθένου, καὶ ἐνανθρωπήσαντα (sic). σταυ-
ρωθέντα τε ὑπέρ ἡμῶν ἐπὶ ποντίου Πιλάτου καὶ πα-θόντα καὶ ταφέ-
ντα. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ (sic) ἡμέρᾳ (sic) κατά τὰς γραφάς, καὶ
ἀνελθόντα εἰς τοὺς / σύροντος, καὶ καθεξέσμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πα-
τρός, καὶ τόλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης, κρίνοι ζῶντας καὶ νεκρούς, σὺ
τῆς Βασιλείας σίκ ἔσται τέλος. Καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ὅμιον, τὸ / Κύ-
ριον, τὸ ζωστοίον, τὸ ἐκ τοῦ Πατρός ἐκπορευόμενον, τὸ σὸν Πατρὶ καὶ
νιᾶ ἀντιπροσωπεύμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλήσαν διὰ τῶν
προφητῶν! Εἰς μὲν ἀγίουν Καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Εκκλησίαν.
Ομολογῶ ἐν (sic) βό-πτισμα τοῖς ἀφεσιν ἀμαρτιῶν. Προσδοκῶ ἀνάστα-
σιν νεκρῶν. Καὶ ζω-θῆν τοῦ μέλλοντος αἰώνος, ἀμήν.

Πρὸς τούτους στέργω καὶ ἀποδέχομαι τὰς ἀγίας καὶ οἰκουμενικὰς ἐπ-
τά Συ-νόδους αἵτινες ἐπὶ φυλακῆ τῶν ὄρθων δογμάτων σινηθροίσθη-
σαν, καθε-μιολογήν τοὺς παρ' αὐτῶν στέργειν καὶ φυλάττειν ιεροὺς
κανόνας, καὶ τὰς ἀγίας/διατάξεις, δοσὶ τοῖς ιεροῖς ἡμῶν Πατράσι, κα-
τὰ διαφόρους καιρούς καὶ χρόνους / διεντυπώθησαν πάσας ἀποδέχο-
μαι πάντας σὺς ἀποδέχονται σινιαποδέχο-/μενος καὶ σὺς ἀποστρέφο-
νται ἀποστρεφόμενος. Έτι δὲ καὶ τὴν ἐκκλησιαστι-κην εἰρήνην ὀμολο-
γῶ διαφυλάττειν. Καὶ κατ' οὐδένα τρόπον ἐνοντία αὐτῇ φρο-τιᾶν διὰ
βίου ποντός. Κατὰ πάντα ἐπόμενος καὶ ὑποτασσόμενος τῷ Παντε-ρα-
τάτῳ ἡμῶν αὐθέντῃ καὶ δεσπότῃ. Μητροπολίτη τῆς ἀγιατάτης Μη-

* Κάθ. 1471 Ε.Β.Ε., φ. 24r.

24
yurangun tigris sur uooyigyeo, bi ayw' eoyeoseon, Zulu, 1910, xg6'eoyeoseon.

τροπόλεως Λαρίσης Κυρία (sic) Μελετίων προσεποιγελόμενός τε ἐν φόρῳ Θεοῦ καὶ θεοφελῇ γνώμῃ τὴν ἑγχειρισθείσαν μοι ποίμανην ιθύνειν, πάσης / ὑπολήψεως πονηρᾶς καθαρὸν ἔμουτόν συντηράν, δ- πόση μοι πάρεστι διάνομις. Πρός τούτοις ὅμολογῷ, καὶ ἀ κέκτηται προνόμιο ὁ τῆς Μητροπόλεως Θράνος φυλάττειν αὐτὰ ἀπαρασάλευτα ἐν πάσῃ τῇ ἐνορίᾳ (sic) μου:

Τιωτείμ ἐλέω Θεοῦ ὑποψήφιοι(ος) τῆς ὁμιλιατάτης ἐπισκοπῆς Σητου- νίου(ου) ίδιᾳ χειρὶ ὑπέταξα.

Μετά τὴν ἑκδογὴν του ὁ Ιωακείμ φέρεται, σύμφωνα μὲς ἐπιστολὴ⁴ τοῦ τοποτηρητῆ τῆς χι- ρουσίσης ἀπὸ τὸ 1828 ἐπισκοπῆς Σητουνίου πρωτοσήγαλλου Γεργγοφίου πρὸς τὴν Εἰακλησια- στικὴ Γραμματεία, ὅτι πήγε στὴν ἕδρα τῆς ἐπισκοπῆς στὸ Σητούνι (Λαμία) γιὰ νὰ ἀναλάβει τὰ καθήκοντά του, τὸν Ιούνιο τοῦ 1833. Πιθανή αἰτία αὐτῆς τῆς χρονικῆς καθυστέρησης μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ ἡ ερωτήση πολιτική καὶ ἰκαλησιαστική κατάσταση στὴν τότε Ελεύθερη Ελλάδα.

“Οπως προκύπτει ἀπὸ ἐπιστολὴ τοῦ Ιουλίου τοῦ ἓδιου ἔτους, ποὺ ἀπέσταλε ὁ Γραμμα- τέας ἐπὶ τῶν Ἑιακησιαστικῶν Επ. Τρικούπης⁵ πρὸς τὸν βασιλία Θεσσαλία, ὁ Νομάρχης Φωκίδος καὶ Δοκιμίδος ἐνημερώνει τὸν Γραμματέα ὅτι στὶς 11 Ιουνίου 1833 «ἔφθασεν εἰς Λαμίαν Ἀρχιε- ρεὺς τις Τιωτείμ ὄνοματι χειροτονηθεὶς πρὸ πέντε μηνῶν ἐπίσκοπος Σητουνίου» καὶ ὅτι «πα- ρέδωσε τις τὸ Επαρχεῖον Φθιώτιδος ἀναφοράν», μὲ τὴν ὥστα Λητούνσ «καὶ ὄνομασθῇ καπονούς ἀρχιερεὺς τῆς ἐν λόγω Επαρχίας». Ο Επ. Τρικούπης εἰσῆγεται, ἐπίσης, ὅτι «ὁ ἀρχιεπίσκοπος Λαρίσης τοσούτῳ μᾶλλον δὲν εἶχε δικαιώματα νὰ χειροτονηῇ ἐπίσκοπον εἰς Επαρχίαν παρ- χωρηθείσαν... πρὸ ἐτῶν παρὰ τῆς Τουρκικῆς Πόρτας εἰς τὸ Βασιλεῖον τῆς Ελλάδος δόπου καὶ δι- πατριαρχῆς αὐτὸς τῆς Κανταντινουπόλεως ἐπανεστῶ ἀπὸ τὸν Ελληνικού ἀγάλνος τούς χειρο- τονηθέντας ἀρχιερεῖς εἰς τὰς τοῦ Ελληνικούν Κράτους Επαρχίας...» καὶ Λητεῖ ἀπὸ τὸν Νομάρχη νὰ ἀποιτήσει ἀπὸ τὸν Ιωακείμ. ... νὰ ἀπαχαρήσῃ ἀντερθέτως ἀπὸ τὸ Ελληνικὸν Κράτος...»⁶

Ο Ιωακείμ προσγιμνεῖ τότε ἀναχωρήση ἀπὸ τὴν Λαμία καὶ μετέβη στὸν Άλμυρο, ὃπου ἀρχιεράτευσε μέχρι τῆς κοινῆσίας του (3. Μαΐου 1844) στὸ ὑπόλοιπο τῆς ἐπισκοπῆς Σητουνίου, ποὺ ἤταν στὴν Τουρκική ἀπικράτεια μετά τὴν χάραξην (1832) τῶν ἀλληλοτουρκιῶν συνόρων⁷. Καὶ ὁ Γιανόφρηγκ Λαούντριχ Μάσουρε⁸, μέλος τῆς τότε ἀντιβασιλείας, στὸ ἕργο του «Ο Ελληνικός Λαός», ἀναφέρεται στὴν περίπτωση τοῦ Ιωακείμ ὡς ἔξης: «...Μόλις εἶδαμε δτὶ τὸ Πατριαρχεῖο διόρισε ἐναντὶ ἀρχιεπίσκοπο καὶ τὸν ἔστειλε στὸ Σητούνι νὰ καταλάβει τὴν ἐπισκοπή –πράγμα ποὺ δὲν εἶχε ἐπιστρέψει ἀπὸ τὸ 1821, καὶ οὔτε καὶ ὁ Καποδιστριας τὸ εἶχε ἐπιτρέψει– καταλάβημε δτὶ ἐπρεπε νὰ μπεῖ ἐνα τέρμα σὲ δῆλο αὐτὸ τὸν δόρυφο, καὶ νὰ παρθεῖ μιὰ ὄριστικὴ ἀπόφαση»⁹.

*. ΒΔ. Λαζαρίδη Θ. Κουλούνη, Η ἀξίλεξη τῆς Μητροπόλεως Φθιώτιδος στὴ Νεότερη Περίοδο (1821-1922), Δεπλι- ματοζήτησις ἐπικονιζόμενα στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ Ληφράν (Ιανουάριος Θεολογίας, τόμος Ιστορίας), Αθήνα 2000, σελ. 32, σημ. 99.

⁷. Σπωρίδης Τιωτείμ, Ιεροφάς καὶ πολεμούς, (Μεταλλόγγιο 1788-Αθήνα 1873).

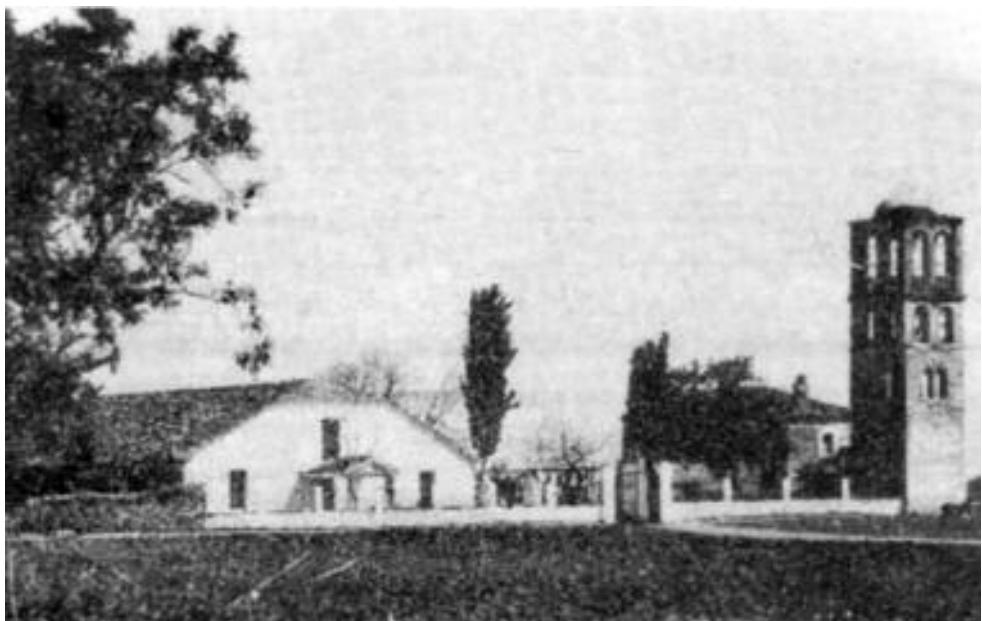
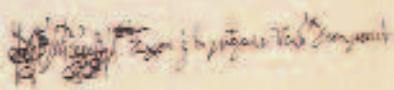
⁸. ΓΑΚ, Φθιώτιδος Επισκοπή Έγγραφο 792/αρ. I, δικτ. 32.1/0.38-φ.5/6/18 Ιουλίου 1833/Ναύπλιον

⁹. Γιὰ τὴν χάραξη τῶν ἀλληλοτουρκιῶν συνόρων στὴν περιοχὴ τοῦ Άλμυρο, βλ. Βίκτορ Καν. Καντούνετος, «Περιβλήματα στὴν ἐπαρχία Άλμυρο ἀπὸ τὴν χάραξη τῶν ἀλληλοτουρκιῶν συνόρων στὰ 1832», Δελτίο τῆς Φιλαράχαιον Εταιρείας Άλμυρο «Οθρές», περιοδος Ι' τεύχος 8, Άλμυρος 2004, σελ. 131-140.

¹⁰. Ιεροφήγκ Λαούντριχ φών Μάσουρε (1790-1872). Γερμανός πολεμούς καὶ νομομάθης, μέλος τῆς ἀντιβασι- λείας τῆς Ελλάδος κατὰ τὴν περίοδο τῆς ἀνηλικότητας τοῦ Θεοφίλου, ὑπείθυνος γιὰ θέματα δικαιοσύνης, παιδείας καὶ θρησκείας, βλ. Ιστορία τοῦ Νεού Ελληνισμοῦ 1770-2000, έκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, τόμος 4^η, σελ. 12.

¹¹. Γιανόφρηγκ Λαούντριχ Μάσουρε, Ο Ελληνικός Λαός, Χαῖδελβέργη 1835, μετάφραση Όλγα Ρομπάκη, εἰσαγωγή ἐπι- μέλεια, σχολιασμός Τάσου Βουγιών, έκδ. Ταλίθη Αθήνα 1976, σ. 502.

• De ignotis locis tunc vocatis Appenni, et veteris enim Appenni,
de his sit occupatio nostra non possum explicare. Tunc in generali, quae
est, ostendit in diversis locis cum aliisque locis in locisq; ipsi locis
conspicere. Hic vero illius tractus in quo apparet hoc loco multis consimiliis
in locis consimiliis est in diversis locis, consimiliis in Appenni, et quia hinc
potest recordari formam, hoc dicimus apparet exinde Appenni in Appenni
in diversis locis. ut papa, natus, et in diversis locis
consimiliis, sicut per hunc locum in diversis locis, ut papa. Nam
et in diversis locis, ut papa, ut hunc locum in diversis locis, ut papa.
In diversis locis ut papa, ut hunc locum in diversis locis, ut papa.

~~6-2-52~~

✓38-95

Mongolia!

Nanigerus
6 Febr. 1855.

~~Dear Dr. [unclear]
J. R.~~

of Liverpool at Neglect
diseases of Society, presented
to Prof. H. H. Br. recently for
the Lecture to Liverpool Med.
and Phys. Society, especially
and took great care to forward
the Lecture delivered 23rd of Oct.
(1861), in 1862 I received an
order, and to deliver it at the
University Library, with the name
of the Liverpool Medics, &
your name neglect of several
days.

^{202.} o' Neill's Native of Africa
an' he's a Dandy like this
second time he comes,
playin' to everybody so, as if
body in heaven could see
such a get up as poor Neill has.

as in addition with smaller
eggs as mentioned. I & my mother
are having great pleasure at the
workshop in preparing sketches &
descriptions, and expect to have
6 or 7 species of the N. America
in Elegans, two of which
will be longidens.
The longidens is longidens and
nothing else. It is longidens &
nothing else. It is longidens and
you be longidens Elegans, or

four bogies salvoes
begin in October & increase
gradually to twelve in November
in view of increased numbers
of visitors, of whom
also the number increases
as the season progresses,
so that there may be
as many as forty in the
place during December & January.

Bethel, 25.

L. Goudy

Η δριτυχή απόφαση λήφθηκε μά την διαιτησυνή «Περὶ τῆς ἀνέξαρτησίας τῆς Ελληνικῆς Ἐπικλησίας», κατόπιν γνωμοδοτήσεως συνβιαστέψεως, που πραγματοποιήθηκε στὸ Ναύπλιο στὶς 15/27 Ιουλίου 1833, μὲ συμμετοχὴ ὀλων τῶν ἐν ἑνεργείᾳ Μητροπολιτῶν, Αρχιεπισκόπων καὶ Ἐπισκόπων καθώς καὶ ὀλων ὅσοι βρίσκονταν ἀδιόριστοι στὴν Ελλάδα. Στὸ ὁρό 16 τῆς Διαιτηρύξεως ἀναφέρεται διτὶ «οἱ Ἀρχιεπίσκοποι καὶ Ἐπίσκοποι διορίζονται κατὰ πράττον τῆς συνόδου, ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως...»¹². Κατὰ τὴν περίοδο τῆς ἀρχιερατίας του (1833-1844) στὴν ἐπαρχία Αλμυροῦ, ὡς Ιωακεῖμ ἔξακολουθεῖ νὰ ὑπογράψῃ ὡς ἐπίσκοπος Σητευνιού, δῆμος στὸ ὑπόμνημα τῆς ἐκκλησῆς τοῦ ἐπισκόπου Γαρβικού Ανθίμου Β'¹³, τοῦ ἑτού 1839.

Ἐπίσης, ὁ ἐρευνητὴς Νικ. Γιαννόπουλος διέσωσε ἐπιστολὴ¹⁴ τοῦ Ιωακείμ δημού ὑπογράφει ὡς «Ο Κοκουσίου¹⁵ καὶ Αλμυροῦ Ιωακείμ». Η ἐπιστολὴ εἶναι παραποτακή πρὸς τὸν κοτζάμπαση Νικόλα τοῦ χωρίου Καφοί¹⁶, προκειμένου αὐτὸς νὰ φροντίσῃ νὰ ἀναγραφθεῖ στὴν ἐκκλησία τοῦ χωρίου ἀφορισμός:

«Κύρι Νικόλα Κουτζάμπαση τοῦ χωρίου Καφοίς, εὐχόμεθά σε πατριώτη; Κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Δερβένησα Ρακήτη ἐφέντη Βάσσαρη ἐκάμαμεν ἀφορεστικά δι' ὅλα τὰ χωρία, ἀς εἴναι γνωστὸν σας, ἐκ τῶν ὅποιων στέλνομεν ἐν καὶ διὰ τὸ χωρίου σας. Λοιπόν νὰ προστάξητε διὰ νὰ διαβασθῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν αὐτᾶς τὰς τρεῖς ἡμέρας ὅπου είναι ἑρταί. Ἐτζι κάμετε, διότι ίδου πλέον τὶ προσταγὴ μᾶς ἔκαμπον.

Ἐκ τῆς Μονῆς τῆς Παναγίας Ξενίας τῇ 15 Ιανουαρίου 1844.

ΤΟ Κοκουσίου καὶ Αλμυροῦ Ιωακείμ»

Παραπηρούμε διτὶ τὸ Τουρκικὴ Διοίσηση ἐξαιράγκοις («ίδον πλέον τὶ προσταγὴ μᾶς ἔκαμπον») τοὺς ἐπισκόπους νὰ προβάνουν σὲ πράξεις ἀφορισμού παρὰ τὴν θάλησή τους. Στὴ συγκεκριμένη περίπτωση, τὸ αἴτιο καὶ τὸ περιεχόμενο τοῦ ἀφοριστικού παραμένουν ἀγνωστα.

Τὸ 1847 βρίσκουμε τὸν Ιωακεῖμ ὡς τοποτηρητὴ τῆς χιρευνσασῆς ἐπισκοπῆς Θαυμακού¹⁷. Τὸ ἀρχιερατικὸ ἔργο τοῦ Ιωακείμ στὴν ἐπαρχία Αλμυροῦ δὲν εἴναι γνωστό. Ισως περαιτέρω ἔρευνα νὰ φέρει στὴν ἐπιφάνεια καὶ ἀλλια στοιχεῖα τῆς δράσης τοῦ Ιωακείμ, που ἡ μοίρα θέλησε νὰ διαδραματίσει σημαντικὸ ρόλο στὸ ἐκκλησιαστικὸ ζήτημα ποὺ ἀπασχολούσε τὸν ἵντονα τὸ νέο ἐλληνικὸ κράτος.

Μετὰ τὴν κοίμησή του ὁ Ιωακεῖμ ἐτάφη στὸ προσάντιο τοῦ Ιεροῦ Ναοῦ τοῦ Αγίου Νικολάου Αλμυροῦ, στὸ δεξιὸ μέρος τοῦ διαδόμοιν, ποὺ ὀδηγοῦσε στὴν δυτικὴ είσοδο τοῦ ναοῦ¹⁸ καὶ βρισκόταν ἐκεὶ μέχρι τὸν σεισμὸ ποὺ ἐπλήξε τὸν Αλμυρὸ στὶς 9 Ιουλίου 1900, ὅπότε καὶ γκρεμίστηκε ὁ ναός τοῦ Αγ. Νικολάου. Εντυχῶς, κατὰ τὴν διαδικασία ἀπομάκρυνσης τῶν ἰεραιπίων καὶ τὸν καθαρισμὸ τοῦ περιβάλλοντα χώρου τοῦ ναοῦ, μετὰ τὸν σεισμὸ ὁ ἐκπαιδευτικὸς κ. Βασταρδ Κοντονάτσιος φρόντισε νὰ διασωστει τὴν ἐπιτάφιο πλάκα τοῦ Ιωακείμ καὶ νὰ τὴν μεταφέρει στὸ Αρχαιολογικὸ Μουσεῖο Αλμυροῦ, δημοφιλέστερη μέρχι σήμερα.

¹². Σεΐ Ιω, σελ. 306.

¹³. ΒΑ. Λλεξάνδρα Φ. Κοιλαϊκή Η ἐξέλιξη... διπ.π., σελ. 32, σημ. 99.

¹⁴. ΒΑ. Βίκτωρ Κ. Κοντονάτσιος, Τὸ Χρονικό τοῦ Ιεροῦ Ναοῦ τοῦ Αγ. Νικολάου τοῦ Αλμυροῦ, ἥδη. Εικληματικὸ Συμβούλιο Αγ. Νικολάου Αλμυροῦ, Αλμυρὸς 2005, σελ. 114-5.

¹⁵. Τὸ σημερινὸ χωρὶ Κοκκατοῦ. Τόπος αναφέρονται καὶ οἱ γεωφίες «Κοκοτή», «Κοκκοτοί», «Κοκκοτόβ», «Κοκκάτ», «Κοκκατού». ΒΑ. Δελτίο τῆς Φιλαρχίας Βέροιας Αλμυροῦ «Οθρύς», περιόδος Β' τεύχος 8, Αλμυρὸς 2004, σελ. 129, σημ. 28 καὶ σελ. 142.

¹⁶. Ορεινὸ χωρὶ (ύψημερο 500 μ.) τῆς ἐπαρχίας Αλμυροῦ.

¹⁷. ΒΑ. Λλεξάνδρα Φ. Κοιλαϊκή Η ἐξέλιξη... διπ.π., σελ. 32, σημ. 99.

¹⁸. ΒΑ. Βίκτωρ Κοντονάτσιος, Τὸ Χρονικό... διπ.π., σελ. 114.

Η ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
"Η ΒΟΥΛΠΗ ΚΑΙ Η ΠΑΛΑΙΟΚΑΤΟΥΝΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ" (23-11-2007)

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΤΣΕΛΙΟΥ, επιτ. Παρέδρου του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Κύριες Πρόεδρες της Πανευρυτανικής Ένωσης,

Σας ευχαριστώ για την τιμή με την οποία με περιβάλλετε, συνέπεια της οποίας είναι ο ρόλος, που διαδραματίζω αυτήν την ώρα και ο οποίος, πιστέψετε με, είναι υπέρτερος των εγγενών δυνάμεών μου.

Σεβαστό ιερατείο, Εξοχότατε κ. π. Πρωθυπουργέ, Κυρίες και Κύριοι Αξιωματούχοι της Πολιτείας, Κυρίες και Κύριοι, Αγαπητοί Συμπατριώτες και Φίλοι.

Συμμετέχοντας για πρώτη φορά σε παρουσίαση βιβλίου, και μάλιστα ενώπιον εκλεκτοτάτου ακροατηρίου, φοβούμαι μήπως αποδειχθώ κατώτερος των περιστάσεων ή των προσδοκιών σας για τους λόγους ότι εκλήθην αφενός να εκφέρω την γνώμην μου για το "όντως πόνημα" ενός σπάνιου αριστοκράτη του ήθους, διακεκριμένου εκπαιδευτικού και υπεράγαν φιλοπάτριδος, που ακούει στο όνομα **Παύλος Β. Νταλλής**, και αφετέρου, γιατί, το μνημονεύομένο πόνημα έχει ήδη καταξιωθεί και επιστημονικώς, αφού απέσπασε έπαινο της Ακαδημίας Αθηνών.

Παρά ταύτα θα προσπαθήσω, μέσα στα πλαίσια του δυνατού, να σας δώσω μια αδρομερή - λόγω στενότητας του χρόνου - εικόνα του περιεχομένου του βιβλίου.

Στοιχεία του βιβλίου: Τίτλος: Η Βούλη και η Παλαιοκατούνα Ευρυτανίας

Υπότιτλος: Ιστορικά και Λαογραφικά στοιχεία

Εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα - Αθήνα 2007.

Σελίδες 312. Φωτογραφίες εξωφύλλων: Γάργος Τασίος.

Το βιβλίο εκδόθηκε: "Με πρωτοβουλία της Πανευρυτανικής Ένωσης".

Ξεφυλλίζοντας το ανωτέρω βιβλίο βρισκόμαστε στα "προλογίσματα". Και πρώτο του συγγραφέα. Ε ο μ ο γ ε ι τα ι ο κ. **Παύλος Νταλλής** πως άρχισε την κοπιώδη αυτή προσπάθεια το έτος 1970 και την ολοκλήρωσε το 1982. Το ίδιο έτος (14-12-1982) απέσπασε έπαινο της Ακαδημίας Αθηνών. Προφανώς εδώ δικαιώνονται οι προσπάθειες, οι αγωνίες, οι προβληματισμοί και οι κόποι του συγγραφέα. όμως, για να δει το φως της δημοσιότητας, εκεί ανέκυψαν τα συναφή με την έκδοση προβλήματα και τα οποία ζεπεράστηκαν μετά από 25 χρόνια, χάρη στην παρέμβαση της Πανευρυτανικής Ένωσης, που προσφέρθηκε να φροντίσει για την έκδοση. Μέχρι της έκδοσής του έγιναν συμπληρώσεις και βελτιώσεις του κειμένου.

Α κ ο λ ο υ θ ε ι η απόφαση του Δ.Σ. της Πανευρυτανικής Ένωσης, που διαδρομή στην ίδια τοις άλλοις - "ότι εκδόσεις του είδους αυτού στη σημερινή κυρίως εποχή, που η παγκοσμιοποίηση παρασύρει τα πάντα, αποτελούν όντως εθνική προσφορά". Για το λόγο αυτό - ύστερα από εισήγηση του προέδρου του Δ.Σ. της ο μ ό φ ω ν α αποφάσισε την έκδοση του βιβλίου.

Τα προλογίσματα συνεχίζονται με μια θαυμάσια λογική - και λυρική θα προσέθετα - διαδρομή στην ύλη του βιβλίου και στην αξιολόγησή της, από ένα άλλο έξοχο τέκνο της Ευρυτανίας, διαπρεπή διδάσκαλο του Παντείου Πανεπιστημίου και νυν ομότιμο καθηγητή, αξιότιμο κύριο Κλεομένη Κουτσούκη, που κι αυτός πάσχει από ένα χρόνιο και αθεράπευτο νόσημα, το της "υπερβολικής αγάπης του προς τους γενέθλιους τόπους μας", προς τους τόπους της Ευρυτανίας.

Έπειτα "εισαγωγή" του συγγραφέα. Εδώ αποκαλύπτει πως έζησε στους τόπους αυτούς - της Βούλης και της Παλαιοκατούνας - από το 1934 μέχρι το 1968 και από το 1968 μέχρι τις μέρες μας "συνεχίζει και θα συνεχίσει να είναι πάντα δεμένος ψυχικά, με τον κόσμο και τον τόπο εκεί-

vo", "γιατί δεν μπορεί να ξεχωρίσει τις δυο αυτές κοινότητες, που έχουν πολλά κοινά στοιχεία. Είναι ενωμένες αναπόσπαστα γεωγραφικά, κοινωνικά, ιστορικά... έχουν την ίδια παράδοση, τα ίδια ακριβώς ήθη και έθιμα και άφθονο κοινό λαογραφικό πλούτο, τον οποίο θέλει να προβάλει με το βιβλίο αυτό, όσο γίνεται πιο έντονα" Διαπιστώνει πως οι περιοχές αυτές είναι τόσο παραμελημένες, "που όλα, όσα γράφηκαν μέχρι τώρα για τη Βούλη και την Παλαιοκατούνα, φτάνουν δε φτάνουν τις δέκα σελίδες".

Παραπονείται και δικαίως διερωτάτραι: "τάχα τόσο εκείνος ο χώρος είναι ασήμαντος; Η ζωή, η κοινωνία, το έδαφος, οι άνθρωποι σήμερα, χθες και προχθές δεν έπαιξαν κανένα ρόλο στον κοινόν αγώνα για τη ζωή;" Και παρακάτω: "δεν πρέπει ν' ασχοληθούν ούτε στιγμή με μας και στα έντυπα δεν μπορεί να παραχωρθεί λίγος χώρος, για να γραφεί κάτι και για κείνο τον άγνωστο τόπο; Πρέπει, λοιπόν, τα χωριά αυτά να μείνουν απλά "τ' άγραφα" των Αγράφων;".

Κυρίες και Κύριοι,

Αυτές οι εναγώνιες, επιτρέψατε μου, "κραυγές" του συγγραφέα είναι κραυγές όλου του ευρυτανικού λαού. Ας προσπαθήσουμε όλοι μας - και ο καθένας με τον τρόπο του - να περισώσουμε ότι μπορούμε και ας πείσουμε τους αρμόδιους ότι ο τόπος μας δεν προορίζεται "για την παραγωγή στρατιωτών και μόνο", όπως έλεγαν και οι παλαιότεροι μας. Οι Ευρυτάνες θέλουν να zήσουν σ' αυτούς τους γενέθλιους άγριους και κακοτράχαλους τόπους, όπου δεσπόζει η πραγματική και παρθένα φύσική ομορφιά και όπου αναδεικνύεται περισσώς το θαύμα του Δημιουργού. Είναι κρίμα - και μάλιστα ασυγχώρητο από το Θεό - v' απορφανιστεί αυτός ο τόπος! Ας γίνουν σχετικές μελέτες και ας τους δοθούν οι ευκαιρίες. Οι Ευρυτάνες θα τις "αρπάξουν". Και να μην αισθάνονται πως "οι τόποι τους είναι πίσω από τον ήλιο", όπως έλεγαν - πάλι - οι παλαιότεροι μας.

Ε πιστή μαίνεται προς χάριν των αναγνωστών του βιβλίου του - ότι οι γραπτές μαρτυρίες, που κατάφερε να εξασφαλίσει για το πόνημά του αυτό, είναι λιγοστές. Και ενώ ο τόπος έχει σπάνια μνημεία, κάθε ιστορική αναφορά σ' αυτά καθίσταται επισφαλής, γιατί ακόμη δεν έχουν μελετηθεί επαρκώς. Ε πιστή μαίνεται ότι το πόνημά του είναι προϊόν "μόνο και μόνο της αγάπης του προς τον τόπο, που έζησε και προς τους ανθρώπους, με τους οποίους συναναστράφηκε τόσα χρόνια".

Στο τελευταίο μέρος των "προλογισμάτων" ο σ. δίνει μια "εικόνα" των φυσικών τοπίων των δύο κοινοτήτων, καταγράφει τις εδαφικές εκτάσεις καθημείας, αναφέρεται στην πανίδα και χλωρίδα των περιοχών αυτών, στη "δράση" των κειμάρρων και του υπερόπτη ποταμού Αγραφιώτη. Περιγράφει λεπτομερώς το ανάγλυφο όλης της περιοχής, τα υπάρχοντα σπήλαια, τις λίμνες, τις καλλιέργειες, που - σήμερα με τα μέσα που υπάρχουν - μπορούν να ευνοηθούν καθότι και το κλίμα βοηθεί και το σχετικά χαμηλό υψόμετρο (μ.ό. 500 μ.) Αναφέρεται στη φιλεργία και στο φιλόξενο των κατοίκων, που πιστεύουν πως, "σπίτι, στο οποίο δεν κάνει το σταυρό του ξένος ή διαβάτης, δεν πάει ποτέ μπροστά".

Η ζωή στον τόπο αυτόν ήταν σκληρή και επώδυνη. Γι' αυτό μετά το 1950 άρχισαν διαρροές εργατικού δυναμικού προς παραγωγικότερες περιοχές γειτονικών νομών. Οι νέοι, παράλληλα, σπουδάζουν και διαπρέπουν στα γράμματα, στις επιστήμες, στις τέχνες. Παρατηρείται γενικότερα μια άνοδος του πνευματικού επιπέδου μιας και τα πανεπιστήμια άρχισαν να γίνονται - από οικονομική άποψη - προσιτά και για τους "μη έχοντες", με συνέπεια πάρα πολλοί σήμερα να κατέχουν αξιοζήλευτες θέσεις σε διακεκριμένες υπηρεσίες του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα. Οι συνθήκες σήμερα είναι ακόμα πιο καλές, γι' αυτό και προβλέπει πως "αυτά τα δυο χωριά σύντομα θα εξελιχθούν σε θαυμάσια θέρετρα".

Ακολούθη μετά την περιεξόμενη ύλη του βιβλίου, που κατανέμεται σε τρία μέρη. Το πρώτο αναφέρεται διεξοδικά στην "Ιστορία του τόπου", το δεύτερο, που καλύπτει 155 σελίδες - το ήμισυ σχεδόν των σελίδων του βιβλίου - αναφέρεται στην Βούλη (πρώτο τμήμα) και στην Παλαιοκατούνα (δεύτερο τμήμα) και το τρίτο στα "Λαογραφικά" και των δύο χωριών.

Ειδικώτερα: Στο α' μέρος εξετάζει τα συνυφασμένα με τον τόπο ιστορικά γεγονότα. Αρχίζοντας από τους χρόνους της Προχριστιανικής εποχής διατρέχει την περίοδο των πρώτων χριστιανικών χρόνων, των χρόνων του Βυζαντίου, της Τουρκοκρατίας, της εθνικής επανάστασης και των μετά την επανάσταση χρόνων. Στο πρώτο αυτό μέρος η σπάνις των γραπτών πηγών αναγκάζει το σ., εξετάζοντας λείψανα παλαιοτάτων μνημείων, να καταφεύγει σε λογικές υποθέσεις περί του χρόνου εγκαταστάσεως κατοίκων στην περιοχή, δεδομένου ότι ο χρόνος θέλει πεισματικά να κρατεί ερμητικά τα μυστικά του τόπου. Όμως, κάπου στην περιοχή αυτή, θέλει να πιστεύει πως "υπάρχει θαμμένος κάποιος σπουδαίος πολιτισμός". Αναφέρονται οι πολυποίκιλες επιδράσεις των Θεσσαλών, Μακεδόνων και Ρωμαίων. Επισημαίνει πως στους πρώτους χριστιανικούς χρόνους Ευρυτάνες, Δόλοπες, Απεραντοί, Αγραίοι βρίσκονται σε συνεχείς προστριβές με τους Θεσσαλούς, Φθιωτείς και Αιτωλούς. Τοποθετεί την ίδρυση της Επισκοπής Λιτζάς και Αγράφων κατά τον Ε' αιώνα, αναφέροντας πως ένας από τους πρώτους επισκόπους της ήταν ο Αιμιλιανός και άγεται στο συμπέρασμα πως σ' αυτούς τους χρόνους δημιουργήθηκαν οι νέοι οικισμοί του Αϊ - Βλάση, του Γούναρη, της Τσούκας και των Βαρκών. Κατά τους χρόνους του Βυζαντίου τα χωριά Βούλη και Παλαιοκατούνα - λόγω θέσεως - υπάγονταν στην ευρύτερη περιοχή των Αγράφων και οι κάτοικοι τους ήσαν θρήσκοι και ευλαβείς και αυτό μαρτυρείται από την ύπαρξη πληθύος ιερών ναών, μοναστηριών και τοπωνυμίων εις μνήμην αγίων. Στα δύσκολα χρόνια της Τοτυρκοκρατίας υπέφερε πολλά η περιοχή αυτή κι ακόμη περισσότερα στα χρόνια του δυνάστη Αλή Πασά. Εξιστορείται η δράση πεφωτισμένων και πεπαιδευμένων ανδρών: Πατρο - Κοσμάς ο Αιτωλός, Ευγένιος Γιαννούλης ο Αιτωλός και ο Γόρδιος στην Σχολή των Βραγγιανών των Αγράφων. Εξαίρεται η δράση του Κατσαντώνη στην περιοχή αυτή καθώς και των κλεφταρματολών, όπως του Γ. Καραϊσκάκη και του Ράγκου. Πρωταγωνιστικό ρόλο κατά τους επαναστατικούς χρόνους ανέλαβε ο Κ. Βελής και τον ακολούθησαν πολλά παληκάρια της περιοχής, ενώ η παρουσία των Γ. Καραϊσκάκη και Γ. Ράγκου ήταν ουσιαστική. Φοβερές καταστροφές έγιναν από τον πασά της Σκόδρας.

Μετά την Επανάσταση η περιοχή ηρέμησε. Προσήλκυσε δε πολλούς φυγάδες από την Ήπειρο και τη Θεσσαλία. Μετά το 1830 δημιουργούνται ιδιοκτησίες. Στα μετέπειτα χρόνια της ελεύθερης ζωής οι κάτοικοι έλαβαν μέρος σε όλους τους αγώνες. Γίνεται δε μνεία αυτών που θυσιάστηκαν για την Πατρίδα.

Στο δεύτερο μέρος γίνεται διεξοδική αναφορά στην παρουσία και στην εξέλιξη της Βούλης (τμήμα Α') και της Παλαιοκατούνας (τμήμα Β'). Τα των δύο αυτών Κοινοτήτων εξετάζονται και διερευνώνται υπό κοινούς σχεδόν τίτλους κεφαλαίων. Υπάρχουν δε και κεφάλαια τα οποία παρουσιάζονται - και ορθώς - υπό ιδίους τίτλους.

Διερευνάται αρχικά η ονομασία κάθε οικισμού. Παρουσιάζονται οι διάσπατοι ήσσονες οικισμοί, που υπάγονται στη δικαιοδοσία κάθε κοινότητας και παρατίθενται ιστορικά γεγονότα, που σχετίζονται άμεσα μ' αυτές. Προβάλλονται ιστορικά μνημεία, που παραμένουν ακόμα ανερεύνητα. Μνημονεύεται το κάστρο του Αϊ-Θωμά και καταγράφεται αυτήκοη διήγηση του Θ. Γ. Φούκα, αναφέρονται η πληθύς ιερών ναών άμα δε και οι άμετρες προσπάθειες των φτωχών εκείνων κατοίκων για την ανέγερση καταστραφέντων ναών, για την επισκευή και τον καλλωπισμό των υπαρχόντων και υπομνήσκονται ονομαστικά οι λειτουργοί τους ιερείς. Προφανώς αναφέρονται και τα "παλαιομονάστηρα" κοντά στα Σφουλιανά και στο Βέρνικο.

Ιδιαίτερη μνεία γίνεται για τα σχολεία όλων των οικισμών, για τις σχολικές εκδηλώσεις, για τους εκπαιδευτικούς, που πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους σ' αυτά, καθώς επίσης και για το Γυμνάσιο της Παλαιοκατούνας που λειτουργεί στο νέο οικισμό. Με τίτλο "Θύμησες" μνημονεύονται ονόματα διδασκάλων, που υπηρέτησαν κατά το τέλος του 19ου και αρχές του 20ου αι. Με τίτλο, επίσης, "Απ' όσα λέγονται" καταγράφονται αυθεντικές διηγήσεις γύρω από πρόσωπα και γεγονότα

των δύο χωριών. Το "λιοτριβείο" και "περάτες", το πρώτο για τη Βούλη, το δεύτερο για την Παλαιοκατούνα...

Σημαντική είναι η ονομαστική παράθεση οικογενειών καθώς επίσης και των ζενιτεμένων. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται για πολλές οικογένειες και κυρίως για την οικογένεια Βουλιώτη, διανθισμένη εν πολλοίς και με ευτράπελες διηγήσεις, αλλά εξόχως διδακτικές.

Στις "ασχολίες των κατοίκων" πιθανόν οι αναγνώστες να βρεθούν μπροστά σε καταστάσεις, που σήμερα φαίνονται πραγματικά απίστευτες. Όμως αυτή ήταν η λεγόμενη σκληρή πραγματικότητα, για την οποία εκείνοι οι άνθρωποι δεν παραπονιούνταν. Απεναντίας χαίρονταν τη φτώχεια τους, συμπαραστέονταν στους φτωχότερους κι έκαναν ανυποκρίτως το σταυρό τους, γιατί απολάμβαναν ένα ξεροκόμματο ψωμί κι αυτό καλαμποκίσιο.

Και στα δυο χωριά ιδρύθηκαν "Δασικοί Συνεταιρισμοί" Στη δε Βούλη και "γεωργικός". Ιδρύθηκαν επίσης και σύλλογοι των αποδήμων...

Ιδιαιτέρως για τη Βούλη. Διοίκηση και εξέλιξη μετά το 1830 ως τις μέρες μας. Και γίνεται μνεία ο ονομαστική των κοινοταρχών, επαγγελματιών, καταστηματαρχών κ.λπ. Ομοίως και για την Παλαιοκατούνα. Γίνεται αναφορά στις σχέσεις της με την Ι. Μονή Τατάρνας, παρατίθενται κατάλογοι ομολογιών και δωρητών, στη δε νεότερη ιστορία καταγράφονται οι διενέξεις των κατοίκων της κοινότητας και Ι. Μ. Τατάρνας σχετικά με τις περιουσίες, προβάλλεται ο "συνοικισμός" - με την κυριολεκτική σημασία της λέξης (1967-2007) και γίνεται και εδώ ονομαστική μνεία των κοινοταρχών, των κοινοτικών γραμματέων κ.λπ. Ιδιαίτερο κεφάλαιο αναφέρεται στη δράση του "αετού" των Αγράφων Κατσαντώνη, καθώς επίσης και στη δραματική πορεία "προς το Γολγοθά του".

Στο τρίτο μέρος παρατίθενται στοιχεία λαϊκού πολιτισμού, όπως αυτά διαμορφώθηκαν στο πέρασμα των χρόνων και αναφέρονται (α) στη θρησκευτική ζωή και στις μεγάλες γιορτές του χρόνου, (β) στο βιολογικό κύκλο της οικογένειας, γέννηση, δημηουργία οικογένειας, θάνατος (γ) στο πνεύμα του λαού, γλώσσα, αλησμόνητες λαϊκές φράσεις, σατανικά, δοξασίες, (δ) στις καθημερινές δραστηριότητες, όπως: καλλιέργεια χωραφιών και περιποίηση zώων, το μαξούλεμα, τροφή, θεραπευτικά μέσα, θέρμανση, φωτισμός, ύδρευση, πλύσιμο, ρουχισμός υπόδηση, αργαλειός, πλέξιμο, κέντημα, καλλιτεχνική παράδοση, προσωπική εργασία, παγάνες, κυνήγι (ε) στην κοινωνική ζωή, φίλοι των χωριανών: κοινοτικός γραμματέας, αγροτικός διανομέας, αγροφύλακας, νεροφόρος, στις κοινωνικές σχέσεις: ευχές, κατάρες, βλασφημίες, φοβέρες, απειλές, κλοπές, συγκοινωνία, φιλοξενία και (στ') στην ψυχαγωγία: χοροί και πανηγύρια, τόποι σχολικών εκδρομών, δημοτικά τραγούδια, αστεία και έξυπνα, ήγουν διηγήσεις ευτράπελες μεν, διδακτικές δε.

Η ύλη του βιβλίου ολοκληρώνεται με τον επίλογο, όπου ο σ. διατείνεται μετριοφρόνως ότι ναι μεν συνεισέφερε κάτι ως θυμίαμα ευχαριστίας στους ανθρώπους των δύο χωριών, που επί μακράν συνέζησε μ' αυτούς, αλλά δεν ήταν δυνατό να διεξέλθει όλο το "βάθος και το πλάτος του πνευματικού, υλικού και φυσικού πλούτου..." που δεν προσμετριούνται τόσο εύκολα". Γενικεύοντας δε αποφαίνεται πως: "αν δεν αγαπήσουμε πάλι και αυτά τα απομακρυσμένα χωριουδάκια μας, αν δεν τα διαφυλάξουμε και αν δεν τα φροντίσουμε, όσο πρέπει - γιατί επιτέλους ας μάθουμε ότι δεν είναι φτωχά, όσο φαίνονται - τότε θα φέρουμε κι εμείς οι κατά τόπους κάτοικοι τεράστιο μερίδιο ευθύνης" και, κατακλείοντας, συμπεραίνει: "επειδή κάθε γωνιά της πατρίδας μας έχει λαμπρή ιστορία, πλούσια, κρυστάλλινη και ωραία λαογραφική παράδοση και, επιπλέον, ζεχωριστές φυσικές δυνατότητες, ας επιταχύνουμε - κατά το δυνατόν - το ρυθμό αξιοποίησης και προβολής ολόκληρου του χώρου μας, γιατί αλλιώς, δε θα καθούμε βέβαια, αλλά θα υποφέρουμε όμως πολύ...".

Κυρίες και Κύριοι,

Λυπάμαι όντως, γιατί σας εκούρασα... Όμως τώρα, πιστεύω πως θα αποζημιωθείτε ακούοντας

κάποια αποσπάσματα κειμένων και κάποιες ιστορίες που μετέπεσαν αργότερα στην περιοχή των ανεκδότων....

(Σ.Σ.: Στη συνέχεια ο κ. **Δημ. Τσέλιος** ανέγνωσε εννιά (9) κείμενα - ιστορίες που ακούστηκαν με μεγάλη προσοχή από το πολυπληθές ακροατήριο και καταχειροκροτήθηκαν, κατέκλεισε δε την εισήγησή του, ως ακολούθως:)

Κυρίες και Κύριοι,

Τελειώνοντας επιτρέψτε μου, να πω δυο λόγια ακόμη για το τελευταίο πόνημα του συγγραφέα. Το βιβλίο "**H Βούλπη και η Παλαιοκατούνα Ευρυτανίας**", προϊόν σαφώς μακράς και επίπονης άμα δε και και αγχώδους προσπάθειας, μνήμης και λογικής διεργασίας, αφοπλίζει από της πρώτης στιγμής τον αναγνώστη, τον καθοδηγεί εις οδούς και τρίβους του παρελθόντος, τον προσγειώνει στις εκάστοτε στιγμές των ιστορικών περιόδων με συνέπεια να βιώνει τις αγωνίες των προγόνων μας, να ιδρωκοπά κι αυτός μαζί τους, να χαίρεται στις χαρές τους και να λυπάται στις θλίψεις τους.

Αξιότιμε κ. Νταλλή, δεχθείτε, παρακαλώ, τα ανυπόκριτα συγχαρητήριά μου.

Κυρίες και Κύριοι, Σας ευχαριστώ για την υπομονή σας.

Η ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ κ. ΠΑΥΛΟΥ ΝΤΑΛΛΗ

Εάν τη στιγμή αυτή επιχειρούσαμε μια αιφνιδιαστική απογραφή στα χωριά μας (και όχι μόνο της Ευρυτανίας) το αποτέλεσμα, ασφαλώς θα ήταν αποκαρδιωτικό. Ωστόσο κανένας από μας δε θα τολμήσει ποτέ να εισηγηθεί την οριστική και τελειωτική εγκαταλείψι ή τους. Όμως, ανεξαιρέτως, όλοι μας - "αν πέσει μια τέτοια σκέψη, που δεν πρόκειται να πέσει" - θ' αγωνισθούμε με νύχια και με δόντια να μην αφανισθούν τα χωριά μας, διότι εκεί είναι οι ψυχές των γονέων και όλης της ατέλειωτης αλυσίδας των προγόνων μας, εκεί πρωτοαντικύρωσμε τον ήλιο, εκείνο το χώρο θεωρούμε ιδιαίτερη πατρίδα μας, εκεί γράφηκε με ποταμούς αιμάτων η ιστορία μας και εκεί υψώθηκαν αμέτρητες πυραμίδες οστών μαρτύρων του ευγενούς Έθνους μας για να διαφυλαχεί και να διατηρηθεί η ελευθερία μας και η εθνική μας υπόσταση. Και, κατά τη λαϊκή έκφραση: Εκεί φύτρωσε η πυτιά μας και δεν ξεριζώνει με καμιά δύναμη.

Ας είναι φτωχά, απόμερα και παραγκωνισμένα τα χωριά μας. Εμείς τα αγαπάμε και, κατά το δυνατόν, τα φροντίζουμε. Πλέον δεν περιμένουμε να έχουμε σημαντικά γεωργικά και κτηνοτροφικά αγαθά από κείνο τον τόπο. Πάμε όμως εκεί, τακτικά, και εν γνώσει μας ότι θα χαλάσουμε κάποια χρήματα, για να συμβάλλουμε στη διατήρηση τους. Θα είναι στυγνή προδοσία και περιφρόνηση του αισχίστου είδους, αν αδιαφορήσουμε για τα χωριά μας. Έπειτα δε μάθαμε πέντε γράμματα, ούτε αποκτήσαμε κάποια αγαθά μακριά από κείνα τα μέρη για να ρίξουμε, κατά το λεγόμενο, "μαύρη πέτρα πίσω μας". Η περιοχή μας, η ιστορική και πανέμορφη πλην πολύπαθη Ευρυτανία μας, περιμένει πολλά από μας. Αυτή δε η απαίτηση της έχει συνειδητοποιηθεί απ' όλους μας και την κρατάμε στην ψυχή μας σαν θεία εντολή και σαν ιερότερο καταπίστευμα.

Οι συμπατριώτες μας - και έχει αποδειχθεί περίτρανα - συνεργάζονται στενά για τη σύσφιξη των μεταξύ τους δεσμών για ν' αντέξουν "στον αθηνοκεντρικό λαβύρινθο με στην ασφυκτικά μολυσμένη ατμόσφαιρα" και ν' αντιδράσουν σθεναρά και αποτελεσματικά στη γενική απειλητική ερήμωση της ένδοξης περιφέρειας της χώρας μας.

Πράγματι οι πολυάνθρωπες πόλεις ασκούν επάνω μας ισχυρή μαγνητική έλξη στην επιδίωξη ικανοποίησης των καθημερινών αναγκών μας. Μας σαγηνεύουν, και μας γοητεύουν, μας προκαλούν αλλά και σιωπήρα μας απομακρύνουν και από αυτούς τούπους τους συγγενείς μας. Θλιβερό και συνύο το φαινόμενο: Πρώτα εξαδέλφια να μη γνωρίζονται! Τα χωριά μας, δυστυχώς, "αποπνέουν θλί-

ψη και απογοήτευση". Γι' αυτό εμείς οφείλουμε να προσφέρουμε εκεί ότι ονειρεύτηκαν οι φτωχοί πρόγονοι μας, αλλά δυσμενείς οικονομικοί, κοινωνικοί και λοιποί παράγοντες δεν επέτρεψαν να το πραγματοποιήσουν

Είναι γεγονός αναντίρρητο ότι, κατά τα τελευταία χρόνια, τα επιτεύγματα των συλλογικών προσπαθειών μας, που οπωσδήποτε παρακινούνται και εξακτινώνονται και από τη ρουμελιώτικη πατριωτική φλόγα που φωλιάζει μέσα μας για την υπαίθρο, είναι αποτελεσματικά, ευχάριστα, ευεργετικά και ελπιδοφόρα.

Τέτοιες, περίπου, σκέψεις και αιτίες ώθησαν και την ταπεινότητά μου και έγραψε το βιβλίο: "**Η ΒΟΥΛΠΗ ΚΑΙ Η ΠΑΛΑΙΟΚΑΤΟΥΝΑ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ-ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**". Όταν το τελείωσα, πριν είκοσι επτά χρόνια, παρακινήθηκα από συνάδελφο της ίδιας εκπ/κής περιφέρειας - που έτυχε ν' ασχοληθεί προτύτερα από μένα με παρόμοια εργασία - και, κάπως διστακτικά, το υπέβαλα στο **Λαογραφικό τμήμα της Ακαδημίας Αθηνών**. Και, όταν είδα πως τα όσα ιστορικά και λαογραφικά στοιχεία μπόρεσα να παραθέσω τιμήθηκαν δεόντως, έμεινα άναυδος. Η Βουλπη και το Παλαιοκάτουνο, δυο από τα πλέον άσημα χωριά της Ευρυτανίας, έτυχαν υψηλούς τιμής από το πρώτο Πνευματικό Ίδρυμα της Χώρας μας. Και σημειώνω με έμφαση ότι τότε - στα 1970-80 - λόγω των σεισμών της δης Φεβρουαρίου 1966 στην Ευρυτανία, στη Βουλπη υπήρχαν εκατόν τριάντα παράγκες και λίγα σπίτια όρθια, ενώ στο Παλαιοκάτουνο - έτσι το ονόμαζαν τότε - υπήρχαν σε νέο χώρο, αδιαμόρφωτο και σκεδόν καλυμμένο από δάσος, για έδρα της Κοινότητας, διότι η παλιά είχε κριθεί ακαταλληλη λόγω καθιζήσεων -περισσότερες από εκατόν πενήντα παράγκες και ούτε ένα κτήριο, έστω για δείγμα. Φυσικά σήμερα τα δυο αυτά προαναφερθέντα χωριά δεν έχουν καμία σχέση μ' εκείνα το 1980. Χάρη στη βοήθεια του Κράτους και στην ιδιωτική πρωτοβουλία, έχουν εντυπωσιακά συγχρονισθεί. Τελικά το βιβλίο εκείνο είδε το φως της δημοσιότητας - από λόγους ανεξάρτητους της θελήσεώς μου - μόλις προ πέντε μηνών από τις εκδόσεις: "**ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ**" και με την άμεση και αναγκαία φροντίδα και συμπαράσταση της δραστηριας και γνωστής για το έμπρακτο ενδιαφέρον στα πολιτιστικά δρώμενα της ιδιαίτερης Πατρίδας μας, **ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**, η οποία και μου κάνει την εξαιρετική τιμή να το παρουσιάζει στην εντιμότητά σας, κατά τη λαμπρή αυτή εκδήλωση σήμερα.

Είμαι υποχρεωμένος από τη θέση αυτή -έστω και μετά από είκοσι επτά συναπτά χρόνια- να εκφράσω τη βαθιά ευγνωμοσύνη μου στους αρμόδιους του Τμήματος της **Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών** για τον **Τρίτον Έπαινον**, που μου απένειμαν για το βιβλίο μου. Επίσης, οφείλω να ευχαριστήσω ολόθερμα τον κ. **Κων/νο Παπαδόπουλο**, Πρόεδρο της ιστορικής Πανευρυτανικής "Ενωσης, καθώς και όλα τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της για την ανάληψη της γενικής ευθύνης για την έκδοση, τον κ. **Ελευθέριο Ν. Φούκα**, Δ/ντή του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους για τη συμπαράστασή του στην έκδοση καθώς και τον κ. **Βασίλειο Τσίπρα**, πρώην Βουλευτή Ευρυτανίας και νυν Πρόεδρο της ΛΑΡΚΟ για την επαρκή οικονομική στήριξη. Επίσης καθήκον μου είναι να ευχαριστήσω θερμότατα τον Καθηγητή του Παντείου Πανεπιστημίου Αθηνών, τον κ. **Κλεομένη Κουτσούκη**, που μου έκαμε τη μεγάλη τιμή να διαθέσει πολύτιμο κόπο και ακριβό χρόνο για να μελετήσει το έργο μου και να σύνταξη τρισέλιδο συγκινητικό όσο και κολακευτικό πρόλογο και επί πλέον απόψε να με τιμήσει με τα τόσο θερμά του λόγια για το ταπεινό μου αυτό πόνημα. Στα προλογίσματα αγαθή μερίδα έχει και ο κ. **Κων/νος Παπαδόπουλος**, τον οποίο και πάλι ευχαριστώ από τα βάθη της καρδιάς μου. Θα ήταν αγενής παράλειψή μου αν τη στιγμή αυτή δεν ευχαριστούσα και το συνταξιούχο Επιθεωρητή Δημ. Σχολείων αξιότιμο κ. **Δημήτριο Τσέλιο** για τα όσα με απέραντη σύνεση και καλοσύνη είπε παρουσιάζοντας το βιβλίο μου. Επίσης ευχαριστώ από τα βάθη της καρδιάς μου και όλους εσάς που είχατε την ευγένεια και την ανεκτίμητη ευαισθησία και προθυμία να παραβρεθείτε στην εκδήλωση αυτή κατά την οποία κυρίως τιμώνται δύο ταπεινά χωριά της Ευρυτανίας μας, η Βούλη και η Παλαιοκατούνα.

Απ' τη Νεοευρυτανική Λογοτεχνία

"ΦΥΛΑΚΑΣ ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΤΙΣ ΧΑΡΑΔΡΕΣ ΤΗΣ ΧΕΛΙΔΟΝΑΣ..."

Γράφει η Μαρία Καρδαρά*

Αν δεν έχεις περπατήσει τα οκτώ χιλιόμετρα από τη γέννηση του Τρικεριώτη, εκεί στα Διπόταμα, που σμύγει ο Καρπενησιώτης με τον Κρικελοπόταμο, ελάχιστη είναι η περιγραφή μου, μηδαμινή. Ούτε μπορείς να φανταστείς έχοντας τον Καρπενησιώτη συντροφιά, σ' όλη τη διαδρομή από Καρπενήσι, ένα Καρπενησιώτη ποταμό, σκοτεινό, κρυμμένο μες' τα πλατάνια, απόκοσμο. πως εκεί στα Διπόταμα, αν στρίψεις δεξιά το ποτάμι το νέο που δημιουργήθηκε, απλώνεται με τη λαχτάρα της λίμνης, ονειρεύεται ίσως τη θάλασσα, δραπετεύει, αλλάζει κοίτες κάθε χειμώνα. Αμμουδιές απλώνονται με ιπιές, πλατάνια, δασώνουν μοναδικούς ίσκιους, κόσμοι ανοίγουν και κλείνουν σε κάθε στροφή του δρόμου.

- Εδώ κολυμπάνε οι νεράδιες, λέγαν οι παλιοί, όπου παραποτάμια σχημάτιζαν λιμνούλες, κρυμμένες κάτω από τα πλατάνια.

- Εδώ κοιμήθηκε ο Μαλαμαίνας...έλεγε η μάννα στα Βρυσκά. Γυρίζοντας γι αντράνοβα, νύχτωσε στην άκρη του δρόμου, έγειρε στο ποτάμι...

- Εδώ πήγηκε ο.... απ' το Παργόρ. Κολύμπησε άφοβα στον πούντο το βαθύτερο και βρέθηκε μετά από μέρες στη Σαρκίνη και παρακάτω στη λίμνη...

Στη χαράδρα της Γιαννούλας, κοιτάζοντας ψηλά τις σάρες, σα μυρμήγκι νοιώθεις αφημένο στα χέρια του Θεού.

- Στου Τραστέλη θα ξεκουραστούμε, έλεγε ο πατέρας, σα γυρίζαμε από Αθήνα και ερχόταν με το γάιδαρο για βοήθεια.

Στα ριζά του Δερματιού κοιμήθηκε ο Τραστέλης κι έγινε στάση για μια ανάσα και λίγο νεράκι που βρίσκαμε καθάριο, δροσερό, κάτω από τα πλατάνια του Τρικεριώτη.

Γεγονότα που σημάδεψαν τον τόπο κι ύστερα τα βράδια, εκεί στα λιγοστά σπίτια, κάτω από το τρεμάμενο φως της λάμπας, οι άνθρωποι το φυσικό το σμίγαν με το μεταφυσικό. Δύσκολα νυχτώναν στο φαράγγι κι όσο τ' ακούσματα των διαβατών για τρεμάμενα φώτα, που ανέβαιναν και κατέβαιναν τις χαράδρες, για καλπασμούς αλόγων και αλλόκοτες μουσικές, για τον άγνωστο οδοιπόρο που ούτε σταμάταγε, ούτε τον έφτανες, για τα μουλάρια που αλλάζαν δρόμο, χλιμιντρίζοντας άγρια ή και προτιμώντας να ριχτούν στο ποτάμι, γέμιζε η νύχτα μυστήριο κι ευαδία, από κάτι που δεν χάνεται, αλλάζει ενέργεια, δυναμώνει την ενέργεια του τόπου, της μνήμης, του Θείκου σχεδίου.

Το μονοπάτι έγινε χωματόδρομος, το φαράγγι ανοίχθηκε πιότερο, οι ίσκιοι, τα φώτα, οι καλπασμοί των αλόγων, σβήσαν απ' του αυτοκινήτου το ρυθμό, εμείς όμως που ζήσαμε, εμείς που μεγαλώσαμε μ' αυτά τα ακούσματα, για μας που κάθε πέτρα είναι η πέτρα, κάθε δέντρο το δέντρο, σα μπαίνουμε στη ποταμιά, ένα χάδι αέρινο μας αγκαλιάζει. Χάδι μητρικό του τόπου, ένα σμίζιμο καρδιάς, αισθήσεων, έξω απ' το χρόνο.

Κάπου εκεί ακούς τα γέλια από κείνη τη μόνη εκδρομή του δημοτικού σχολείου, ζωντανεύει η φωτογραφία των παιδικών σου φίλων, πάνω στα βράχια του πούντου.

Κι ύστερα οι μάνες, οι ξυπόλητες μαυροφορεμένες μάνες του Δεκαπενταύγουστου κι εμείς από πίσω βγάζοντας και βάζοντας τα τρύπια μας παπούτσια, να περνάμε τον Τρικεριώτη, ν' ανέβουμε Παρηγόρι, της Αντράνοβας το βουνό, να γυρίσουμε από πίσω, στον Προυσσό, τρεις ώρες δρόμο το λιγότερο, να προσκυνήσουμε την Κυρά της Ρούμελης, τη θλιμμένη Παναγιά του τόπου μας, την Προυσιώτισσα.

Είναι και φορές που δε θες να θυμάσαι. Κατεβαίνεις στην ποταμιά, τώρα έχει τρία σημεία, να φτάσεις με αυτοκίνητο. Αρχίζεις να διαβαίνεις πάνω στις λιωμένες πέτρες, αδειάζεις απ' όλα, δέ-

* Η κα Μαρία Καρδαρά κατάγεται από τη Χελιδόνα και το Δερμάτι

χεσαι το χάδι του ήλιου, με το δροσερό αεράκι αντάμα. Την επομένη τ' Άη Γιώργη, Πάσχα, διαβαίνεις, ψηλά οι κορυφές σ αυτό το άνοιγμα, δασωμένες από πουρνάρια, αριές, φιλίκια κι εκεί στη μέση της ποταμίσιας αμμουδιάς, ένα δάσος απο ιτιές, αλισφακιές, λαδανιές, σχίνα.

Έχεις κι ένα σκοπό. Να πάρεις το κορμό που σου χαρίστηκε σα δώρο απ' το ποτάμι. Ενα μικρό πλατάνι-γλυπτό, δάρμηκε από νερό κι αέρα, ο πλάστης χρόνος, η χειμωνιά, η πυρά του ήλιου, τ' αγριεμένο κύμα, σμίλεψαν το γλυπτό κι ο ποταμός, σα να σε διάλεξε το φύλαξε στη σκεπαστή όχθη, ως νάρθεις. Το παίρνεις στην αγκαλιά σου κι ως φεύγεις, γυρίζοντας μια ματιά στα νερά του, αναρωτιέσαι από πού ήρθαν, πού πάνε οι λευκοντυμένες, αέρινες κοπέλες, πού διαβαίνουν σα σε χορό, στην αντίπερα όχθη.

- Μη τις μιλήσετε παιδιά μου, θα σας πάρουν τη φωνή κι ούτε να τις κοιτάζετε, θα χάσετε το φως σας.

Η φωνή της γιαγιάς ξυπνάει κάπου βαθιά, σα ν' ανοίγει ένα συρτάρι παλιό, συρτάρι με κειμήλια και θύμησες αγαπημένες. Φεύγεις μ' ένα γλυπτό-δώρο κι αναρωτιέσαι αν ήταν χαϊδεμένο απ' αυτές, αν άφησαν πάνω του, ένα μαντήλι για λίγο...ως να κολυμπήσουν, αν άκουσε τα τραγούδια τους, αν τα βότσαλα τα ενσωματωμένα στα σμιλεμένα κλωνάρια, είναι ένα "νεραϊδένιο ψηφιδωτό" απ' τα άυλα χέρια τους,

Συνειδητοποιώντας πως δεν υπάρχουν γυναίκες, ούτε στη δώθε, ούτε στην αντίπερα όχθη, φεύγεις γρήγορα, θέλεις να επιστρέψεις στον κόσμο των ανθρώπων, να ξεφύγεις απ τη μαγεία της ποταμιάς.

Ανεβαίνεις στο χωματόδρομο, με την ελπίδα πως ίσως περάσει το μοναδικό για το χωριό, φορτηγάκι των Αλβανών μαστόρων, που ανακαίνιζουν τον Αη Γιάννη. Είναι όμως παραμονή Πρωτομαγιάς κι εκείνοι ξεκουράζονται στο Καρπενήσι ή τιμούν την απεργία. Προχωράς λίγο ..σέρνεις το γλυπτό σου, συνειδητοποιείς το αδύνατο...τέσσερα χιλιόμετρα δρόμος...αδύνατο να φτάσεις...Πάλι όμως, ελπίζεις...

Σε τί; Σ' ότι έμαθες απο παιδί, σ' ότι λές κάθε φορά, στους φίλους σου, που κοιτάζουν τρομαγμένοι, τις βαθιές σάρες, να κρέμονται πάνω απ τα κεφάλια τους.

- Δεν πέφτουν; κινδυνεύουμε;

Δεν αφήνει η Προυσιώτισσα, απαντάς κι είναι αλήθεια πως δεν έχουμε άτυχα περιστατικά, ακόμη κι όταν πέφτουν βράχια. Συμβαίνει σαν ο τόπος είναι μόνος του, δίχως ανθρώπινη παρουσία, σα να μάχονται στο φαράγγι οι λαγκαδιές να σμίξουν πάλι, να κλείσουν το μικρόκοσμό τους, απ' ότι ξένο, τουριστικό βαράινει το τοπίο, αλλοιώνει ή θέλει ν' αλλοιώσει με παρεμβάσεις του τόπου το μεγαλείο.

Ξέρεις πως θάρθει βοήθεια, όλα συμβαίνουν για κάποιο λόγο, όλα σμίγουν, όλα μπορεί να συμβούν, σαν γυρέψεις απ τη Θεϊκή ενέργεια του τόπου.

Το φορτηγάκι που σταματά, έχει οδηγό ένα γελαστό νέο πρόσωπο, ένα παιδί, που δυό μέρες πρίν, είδες να μαζεύει βότανα στην άκρη της χαράδρας. Τον νόμισες περαστικό, ξένο, αδιαφόρησες, τώρα σου φαίνεται απίστευτο, ένα νέο παιδί, "γατζωμένο", στις χαράδρες της Χελιδόνας. Πίσω στην καρότσα το γλυπτό-δώρο κάνει παρέα με το σάκο με τις αλισφακιές.

- Ως ν' ανθίσει το τσάι, ν' ανέβω στ Τσούτσα...απ' το Δερμάτι είναι ευκολότερα.

Ν' ανέβει στην κορυφή της Χελιδόνας, να μαζεψει τσάι, ώρες δρόμο, σε κακοτράχαλες σάρες, με κίνδυνο ζωής, να κατέβει φορτωμένος τρία σακιά, να τ' απλώσει στο "Τύπωμα", να διαλέξουν οι τουρίστες, ανάμεσα σε ματσάκια απο ρίγανες κι αλισφακιές, Το "Τύπωμα" στο δρόμο από Καρπενήσι για Προυσσό, στο ύψος της Καρίτσας, τόπος έλξης για προσευχή, σ' Εκείνη, την Κυρά του τόπου και θέαση του μυστηρίου της Θεϊκής της δύναμης. Τα άσπρα χνάρια της, όπως λέει η παράδοση, γίνηκαν σα θέλησε να γυρίσει στο Προυσσό κι ο τρύπιος βράχος με την κλίση της Οδηγήτριας, ρίγη συγκίνησης και κατάνυξης σκορπούν στους πιστούς. Εκεί πλάι στ' αναθήματα των πι-

στών, τα σταυρουδάκια και τα ενθύμια κάποιου μικροπωλητή, ο μικρός μας φίλος απλώνει τα βότανά του. Σα ρωτήσεις, γιατί δεν απευθύνεται στο μοναστήρι, απογοητεύεσαι, ακούγοντας για ένα κρυφούλι με τους φύλακες, ένα φύγε, ένα έρχομαι, συμβάνει κάθε φορά.

Θυμώνεις...Θυμώνεις άγρια με των μοναστηριών το σύστημα, ένα σωρό κομποσκοίνια, εικονίδια, κάρτες, αγιάσματα κι ένα φτωχό παιδί που γυρεύει ν απλώσει της φύσης τ αρώματα, στη βρύση της Παναγιάς, ένα παιδί σα "φύλακας Άγγελος" στις χαράδρες και τα γκρεμίδια της Χελιδόνας, συνεχιστής του χθές, που θα κληθεί ν παραδώσει μνήμες, ακούσματα ίσως και σε σε μια επόμενη γενιά, αποδιώχνεται. Ένα νέο πλάσμα απ τους ελάχιστους νέους στα σημερινά χωριά γερόντων, αποδεχούμενο τη σκληράδα του τόπου, γαντζώνεται στο λιγοστό του δόσιμο. Πώς όμως να γλυκαθεί απ' τη σκληράδα του ανθρώπινου παράγοντα και δη του Εκκλησιαστικού φορέα;

Ένα χαμόγελο στα χείλη του, σχεδόν μόνιμο σα μιλά, με γεμίζει ελπίδα πως θ' αντέξει. Έχει κληθεί ν αντέξει, να είναι απ' τους συνεχιστές. Για πρώτη φορά, στην αυλή του πατρογονικού μου, νοιώθω περαστική, ξένη, ποτισμένη απ τα μάγια άλλων τόπων, ενώ εκείνος ταξιδεύει μαζί του. Τα μάτια του γλυκαίνουν πιότερο σα μιλά για το ποτάμι, παίρνουν λες το χρώμα του, μας μιλά με σεβασμό για το ψάρεμά του, τις κατάλληλες εποχές, όσο γίνεται πιό παραδοσιακά, για τα' αποτέλεσματα των προσπάθειών του, τις άγριες μεγάλες πέστροφες και τα παχιά στρωσίδια. Θυμίζει στη μάνα, πως ήταν ένας απ' τους βοηθούς στον περσινό τρύγο, που λόγω καιρού, χρειαστήκαμε βοήθεια, απ τα γειτονικά χωριά, για συντομία και για αποφυγή της βροχής. Τη βροχή και την ομίχλη, που τόσο γρήγορα ξεκινάει κι αργεί να τελειώσει στην Ευρυτανία. Κοιτώντας απ' το μπαλκόνι, απέναντι το Παρηγόρι και τις μεγάλες λάκες, καίρεται σα μαθαίνει πως έχει χαμογήλι. Δύσκολο εύρημα στα μέρη μας. Τις επόμενες μέρες θα περάσει το Παλιό Καρέλι, την ετοιμόροπη ξύλινη γέφυρα του Τρικεριώτη, για ν' αυγατίσει τα εκθέματα των βοτάνων του.

Τις επόμενες μέρες ένα ντοκυμαντέρ στην τηλεόραση, πρόβαλε το μοναστήρι με τις πολλές δραστηριότητες των καλογέρων. Πρωτοστατούσε ο νηούμενος ακόμη και στην κατασκευή κεριών, λαμπάδων. Πώς δεν αγκαλιάζουν αυτά τα παιδιά;

Μας χαιρέτισε εγκάρδια, με κείνο το χαμόγελο, το σχεδόν μόνιμο, κοίταξε απ την αυλή μας, την κορυφή της Χελιδόνας, ένα τείχος περίπου 2.000 μ., υψόμετρο, αναρωτούμενος αν θάχει φρέτος λύκους, αν κινδυνεύουν τα λίγα γιδοπρόβατα, που του άφησε κληρονομία ο πατέρας του. Ευχήθηκα να τον ξανασυναντήσω, ήταν στην ηλικία του γυιού μου, 22 χρονών, θα μπορούσε νάταν δικό μου παιδί, θα μπορούσε νάμουν κι εγώ όπως ήμουν κάποτε. Κάποτε παιδί μικρό, διάβαζα πλάι στο tzάκι την Καινή Διαθήκη

- Η πίστη κινεί βουνά, έλεγε, κι εγώ έκλινα τα μάτια, βαθιά απ' την ψυχή μου προσευχόμουν την ημέρα, μπρός στο τείχος της Χελιδόνας

- Πιστεύω, Θεέ μου! άνοιξε Χελιδόνα, να δω τον κόσμο.

Δε μούφτανε η μικρή λευκή λωρίδα στον ελάχιστο ουρανό, ένας καπνός απ' τα αεροπλάνα, πολύ ψηλά, κάποιες φορές, μπερδευόταν με τους αετούς και τα γεράκια.

Η Χελιδόνα άνοιξε, το φαράγγι έγινε χωματόδρομος, άλλοι τόποι μας αγκάλιασαν, ζέσταναν τη μοναξιά μας, τη φτωχεία μας, αλλά ο γενέθλιος τόπος, η Ιθάκη του καθενός, είτε πικρή, είτε γλυκόπικρη, τις νύχτες συνωμοτεί με τ' άστρα, τα λαμπερά άστρα του μικρού μας ουρανού, όπως καθρεφτίζονται στα νερά του Τρικεριώτη, γίνονται φανάρια ολόφωτα κι η νεράϊδα-μοίρα μάνα κοινή των Ευρυτάνων φτιάχνει τα μαγικά της αρώματα που θα σκορπίσει στην Πανσέληνο, στα ρέματα, στα ποτάμια, στα χωριά και στα λαγκάδια. Κι ως σκύψουμε στο πρώτο στεφανολούλουδο του Μάη περνάει στο αίμα μας το κάλεσμα του τόπου, η αποθυμιά των παιδιών του.

Στο κάλεσμα αυτό, ο καθένας μας καταθέτει ό,τι έχει λάβει, ό,τι περισσεύει στ' απόθεμα της ψυχής του, για να γενεί η λύτρωση, να δέσουν οι κρίκοι, μιας μεγάλης αλυσίδας, του γενέθλιου τόπου αόρατο λάσο...

ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ (ΑΓΙΑ ΛΑΥΡΑ) ΑΧΑΪΑΣ - ΔΟΜΝΙΣΤΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Γράφει ο **Ανδρέας Κόππας**,
Συγγραφέας - Λογοτέχνης

Δυο χωριά, δυο φλάμπουρα....

Δυο επαναστάσεις του ελληνισμού για το διώξιμο των κατακτητών που θρονιάστηκαν απρόσκλητοι στον τόπο μας. Και οι δυο ξεσηκωμοί αιματοβαμμένοι με χιλιάδες θύματα και καταστροφές, τόσο το 1821 με στρατηλάτη το Θ. Κολοκοτρώνη ενάντια των Τούρκων, όσο και το 1942 με τον πρωτοκαπετάνιο Άρη Βελουχιώτη εναντίον των Ιταλών, Γερμανών και Βουλγάρων στην κατοχή... 1941-44.

Και οι δυο εξεγέρσεις ξεκίνησαν εθελοντικά, χωρίς αμοιβή, με όπλα καριοφίλια και γκράδες... από το μηδέν και μέσα από τεράστιες δυσκολίες, πολλαπλές έριδες, αμφισβητήσεις και φιλοδοξίες καπεταναίων, χωρίς να λείπουν οι εμφύλιες συγκρούσεις, κατάφεραν να φτάσουν στο τελικό νικηφόρο αποτέλεσμα για την πατρίδα μας υπό την καθοδήγηση της Φιλικής Εταιρείας το 1821 και με του Ε.Α.Μ. ο αντιστασιακός αγώνας της κατοχής.

Η μικρή χώρα μας δε δίστασε να τα βάλει με τη χιτλερική Γερμανία το 1941-44, που οι φασιστικές της στρατιές έκαναν περίπατο σε όλη την Ευρώπη και νίκησε! Όμως πίσω από την ανδρειούνη, την παλικαριά, τον ηρωισμό και την αυτοθυσία των αγωνιστών Ελλήνων, υπήρχαν ισχυρές δυνάμεις όπως η Αγγλία, η Γαλλία και η Ρωσία που ήθελαν την Ελλάδα πιόνι στην πολιτική τους σκακιέρα, αδιαφορώντας για την τύχη του λαού μας.

Ανάμεσα στις τρεις φιλικές χώρες το 1821 ξεχώρισε η Αγγλία, η οποία ανέλαβε την προστασία μας...

Και ενώ μας βρήκε ικανούς για αγώνα και θυσία για την απελευθέρωση της χώρας μας τόσο το 1821 όσο και το 1941-44, μας βρήκε ανίκανους να διοικήσουμε και να νοικοκυρέψουμε την πατρίδα μας και μας έφερε ξενόφρετους βασιλιάδες να μας κυβερνήσουν... Τον στρατηλάτη Θεόδωρο Κολοκοτρώνη μαζί με πολλούς άλλους καπεταναίους (Πλαπούτα, Νικηταρά, κ.λπ.) τους δίκασε σε θάνατο και τους φυλάκισε στο Παλαμήδι του Ναυπλίου ως επικίνδυνους και επιζήμιους για την πατρίδα μας. Τον δε πρωτοκαπετάνιο Άρη Βελουχιώτη, με χιλιάδες αντιστασιακούς αγωνιστές τους έσπρωξε... άλλους για να γλιτώσουν το μαχαίρι των Σούρλα, Βουρλάκη, Κατσαρέα, Τσαντούλα, Βελέτζα, Καμαρινέα κ.λπ., πάλι προς τα βουνά και άλλους προς τα ξερονήσια και τις φυλακές με την κατηγορία του προδότη της πατρίδας!

Κύλησαν δυο περίου αιώνες με ασταμάτητους αγώνες, με πολύ αίμα και θυσίες για το ιδανικό της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας για να φθάσουμε στη σύγχρονη κηδεμονία της ηγέτιδας υπερδύναμης της παγκοσμιοποίησης και των Βρυξελλών της Ευρώπης. Το κόστος για τα 187 χρόνια που πέρασαν μέχρι σήμερα: εκατοσταριές χιλιάδες οι απώλειες από τη συμμετοχή μας στους δυο παγκόσμιους πολέμους και στα συμμαχικά πολιτικά στρατιωτικά παιχνίδια... για τα δικά τους συμφέροντα... Χώρια το κόστος των καμένων και γκρεμισμένων νοικοκυριών.

Ποιο το κέρδος το 2008 ως άθροισμα στο αίμα... στις θυσίες, για την ένδοξη ιστορία μας και τον πολιτισμό μας:

Στα δέκα εκατομμύρια Έλληνες (όχι ξένους) τα δυόμισι εκατομμύρια ζούνε κάτω από το όριο της φτώχειας...

Μας λένε πως οι Έλληνες της διασποράς είναι περισσότεροι από αυτούς που ζούμε στην Ελλάδα. Εάν δεν έπαιρναν των ομματιών τους να σκορπίσουν παντού στην ζενιτιά για να φάνε ένα κομμάτι ψωμί και έμειναν στην Ελλάδα πως θα ήταν εδώ η zωή μας: την απάντηση την αφήνω στην κρίση σας και στα παχιά λόγια των πολιτικών που μας ζαλίζουν τα κεφάλια με ψευτιές Πόση σι-

γουριά και εγγύηση έχουμε σήμερα από τους καινούριος προστάτες μας και συμμάχους για το μουσουλμανικό τόξο των βορείων συνόρων μας και του Αιγαίου που άρχισαν να μας δείχνουν τα δόντια τους; Λέτε να μας αγαπάνε πολύ και δεν μας τα λένε; Περιμένουμε...

Ποια η αναφορά της Ιστορίας μας για τον ξεσηκωμό του 1821 και του 1941-44; Το μεν 1821 το γιορτάζουμε επίσημα στις 25 Μαρτίου το δε 1941-44 ούτε γιορτάζεται επίσημα ούτε διδάσκεται επίσημα στα σχολεία για να μάθουν τα παιδιά μας τι έγινε στην κατοχή με τους Γερμανούς.

Το μόνο που γίνεται στη Δομνίστα κάθε χρόνο το μήνα Ιούνιο, με πρωτοβουλία του Δημάρχου Γιάννη Σταμάτη, μερικών ασπρομάλληδων αντιστασιακών, που τους ζέχασε ο χάρος, και μια σειρά φίλων της Εθνικής Αντίστασης, είναι ένα αντάμωμα προς τιμήν του πρωτοκαπετάνιου Άρη Βελουχιώτη, που πρωτοξεκίνησε τον αντιστασιακό αγώνα εναντίον των κατακτητών στις 7-6-1942 από την πλατεία της Δομνίστας με 12 αντάρτες και με δανεική σημαία από το Σχολείο Κρικέλλου και εκείνη κρυφά από τον αγωνιστή Δάσκαλο Βασίλη Παπανικολάου.

Οι πολλαπλές ομοιότητες, οι πολλές συγκυρίες και οι μεγάλες δοκιμασίες των δύο εθνικών ξεσηκωμών στα Καλάβρυτα (Αγία Λαύρα) και στη Δομνίστα Ευρυτανίας, μου δυναμώνουν τη σκέψη και τη λογική πως θα μπορούσε με πρωτοβουλία των δημάρχων και των δύο περιοχών να φιλιώσουν και με βάση τον Καποδιστριανό να γίνουν όμοροι ιστορικοί δήμοι, γιορτάζοντας από κοινού την κοινή προσπάθεια για ελευθερία και ανεξαρτησία του ελληνισμού από τους εχθρούς καταχτητές του χτες και με την ευχή και την ελπίδα να μην ξαναζήσουμε τέτοιες επιδρομές και καταστάσεις, γιατί ο λαός μας αγαπάει την ειρήνη και όχι τον πόλεμο... Και δεν θέλουμε άλλες ξένες προστασίες... Μπορούμε και μόνοι μας να νοικοκυρέψουμε τον τόπο μας!...

ΠΟΙΗΣΗ

H άνοιξη και η ρόκα της

*Έπιασ' η άνοιξη τη ρόκα της
να γνέσει το σχοινί της
για να τυλίξει με αυτό, την ομορφιά
απ' τη διαδρομή της.*

*Με φως χράμιατα και αράμιατα
γέμισε τα μπουνκάλια
στα μάτια μη θαυμώσοννε
ψόρεσε μιατογνάλια.*

*Κάλεσε τις ομορφονιές
που είν' κόκκινες σαν μήλα
για να σκορπίσουν γύρω της
νιότης ανατριχίλα.*

*Εκάλεσε και το Θεό
να τον ευχαριστήσει
όπου την αγκαλιά της διάλεξε
το γιο Του ν' αναστήσει.*

Αρχοντούλα Ζωγραφοπούλου - Τσιάμη

ΕΦΥΓΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΙΩΝΙΟΤΗΤΑ...

ΑΓΓΕΛΟΣ ΕΛΕΦΑΝΤΗΣ (1936-2008)

Γεννήθηκε στο Καρπενήσι το 1936. Στην αρχή της Κατοχής η οικογένειά του μετακόμισε στο Νεοχώρι Τυμφρηστού - Φθιώτιδας, χωριό όμορφο του Καρπενησιού, το 1947 στη Λαμία, κατόπιν στη Μήλο και τελικά στο Χαλάνδρι, όπου ο Άγγελος τελειώνει το (τότε) Γυμνάσιο. Σπουδάζει στη Νομική Αθηνών, από την οποία αποφοιτά το 1964 και αμέσως, την ίδια χρονιά, πηγαίνει στο Παρίσι, όπου σπουδάζει κοινωνιολογία και ιστορία.

Ως φοιτητής εντάχθηκε στη Νεολαία της ΕΔΑ και το 1968, με τη διάσπαση του ΚΚΕ εντάσσεται στο ΚΚΕ Εσωτερικού. Συμμετέχει ενεργά στον αντιδικτατορικό αγώνα με την έκδοση εντύπων, όπως του περιοδικού "Άγωνας" κ.ά.

Ο Άγγελος Ελεφάντης στην Ε.Σ.Η.Ε.Α. κατά την παρουσίαση του βιβλίου "ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ 1810-1820" (30-01-2007). Δίπλα ο συγγραφέας Ιωάννης Μαυρομύτης.

Στα χρόνια της μεταπολίτευσης, αφού επέστρεψε στην Αθήνα, υπερασπίστηκε μαχητικά τις ιδέες της ανανεωτικής αριστεράς. Υπήρξε υποψήφιος στο ψηφοδέλτιο Επικρατείας του ΚΚΕ Εσωτερικού. Το 1985, το 2004 υποψήφιος βουλευτής με τον ΣΥΡΙΖΑ στο Νομό Ευρυτανίας καθώς και το 2007.

Από το 1976 ήταν μέλος της Γραμματείας σύνταξης και στη συνέχεια, μέχρι τη βιολογική απουσία του, Διευθυντής και εκδότης του περιοδικού "Ο Πολίτης", "Ο 15νθήμερος Πολίτης" και των ομώνυμων εκδόσεων. Ιδρυτικό μέλος και βασικός συνεργάτης της εφημερίδας "Η Εποχή" και του περιοδικού "Κάπα". Αντιπρόεδρος, πρόεδρος και μέλος του Δ.Σ. της Εφημερίδας "Αυγή" και από τον Ιούλιο του 2000 μέχρι πρόσφατα επιμελούνταν τα "Ένθεματα" της Κυριακάτικης Αυγής". Ιδρυτικό μέλος και μέλος του Δ.Σ. των "Αρχείων Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας" (ΑΣΚΙ), όπου επιμελούνταν και τη σειρά "Μαρτυρίες" (μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί 7 τόμοι με μαρτυρίες αγωνιστών, κυρίως της εποχής της Αντίστασης και του Εμφυλίου). Δίδαξε για 2 χρόνια με αντικείμενο το Β' Πλαίσιο Πόλεμο στα "Εργαστήρια του ΑΣΚΙ", στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού προγράμματος του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου.

Υπήρξε πολυγραφότατος. Σπουδαιότερα έργα του: "Ο ανεύρετος σοσιαλισμός", εκδ. Ο Πολίτης, 1982, "Στον αστερισμό του λαϊκισμού", εκδ. Ο Πολίτης, 1991, "Διά γυμνού Οφθαλμού", Πόλις 1998, "Η ιστορία του παπού μου", Πόλις 2001, "Μας πήραν την Αθήνα... Ξαναδιαβάζοντας μερικά σημεία της Ιστορίας 1940-1950", Βιβλιόραμα, 2002 κ.ά. Επιμελήθηκε και μετέφρασε, επίσης, πολλά ξενόγλωσσα βιβλία και άρθρα. (Τα στοιχεία από την ΑΥΓΗ της 30-5-2008).

Η Πανευρυτανική Ένωση απευθύνει ειλικρινή συλλυπητήρια στη σύζυγο του Άγγελου, **Μαρία** και στα παιδιά του **Νικόλα** και **Άννα**, για το χαμό μιας έζοχης πνευματικής προσωπικότητας, ενός τίμιου αγωνιστή του δημοκρατικού σοσιαλισμού, ενός δασκάλου του ήθους, ενός ανθρώπου που στάθηκε όρθιος στον κατήφορο των αξιών και στον εκπεσμό των αρχών - ενός φάρου που έδωσε και θα δίνει το φως του για την άνοδο του πνευματικού επιπέδου των Ελλήνων.

Ανάργυρος - Γιάννης Μαυρομύτης

(Σ.Σ. Ο Άγγελος Ελεφάντης πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο Νεοχώρι Τυμφρηστού στις 31-05-2008. Εκ μέρους της Πανευρυτανικής Ένωσης κατέθεσε λίγα λουλούδια ο κ. **Ανάργυρος - Γιάννης Μαυρομύτης**).

"ΣΙΓΗΣΕ ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ Ο ΛΟΓΓΟΠΕΡΠΑΤΑΡΗΣ" ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΑΜΝΑΤΟΣ

Στις 07-03-2008 έφυγε για το χωρίς γυρισμό μεγάλο ταξίδι ο τελευταίος μεγάλος "τραγουδιστής του βουνού και του κάμπου, υμητής της ελληνικής γης, της στάνης και της ποιμενικής βλαχοζωής, λογγοπερπατάρης με το λάλημα της ασίγαστης, της δικής του μελωδικής φλογέρας, ο Βασίλης Λαμνάτος", όπως τον χαρακτηρίζει ο Γιάννης Καρύτσας ("Θερμιώτικη Ηχώ", Φύλλο 112/2008).

Ο **Βασίλης Λαμνάτος** γεννήθηκε στην Κάτω Χρυσοβίτσα Θέρμου το 1936. Σπούδασε Κοινωνιολογία, Ιστορία της Τέχνης και Κριτική Φιλοσοφία, καθώς και Δημοσιογραφία, σταδιοδρόμησε όμως ως τραπεζικός υπάλληλος. Εκεί όμως που διακρίθηκε περισσότερο και έγινε πανελλήνια γνωστός είναι η προσφορά του στα ελληνικά γράμματα.

Έγραψε ποιήματα, ιστορικές μελέτες, θεατρικά ("Ο Κατσαντώνης"), δοκίμιο και, κυρίως, λαογραφικά. Ξεχωρίζουμε τα: "Η zωή στα xειμαδιά", "Η βλαχοζωή στα βουνά", "Εθίμα των τσελιγκάδων", "Οι μήνες στην αγροτική και ποιμενική zωή τους λαού μας" "Η βλαχοζωή στα βουνά και στους κάμπους" κ.ά. Σε πολλά έργα του αναφέρεται και στους συμπατριώτες μας βλάχους, που περνούσαν απ' τη γενέτειρά του για τα xειμαδιά στην Αιτωλοακαρνανία.

Ο **Βασίλης Λαμνάτος** συνεργάστηκε με την κρατική τηλεόραση και το ραδιόφωνο, γράφοντας και παρουσιάζοντας τις εκπομπές "Στα βουνά και στις στάνες", "Το δημοτικό τραγούδι xθες και σήμερα" κ.ά, ενώ έγραψε και για το ραδιοφωνικό σταθμό της Εκκλησίας της Ελλάδας τις εκπομπές "Αναδρομή στο δημοτικό μας τραγούδι" και "Το Ελληνικό Μηνολόγιο".

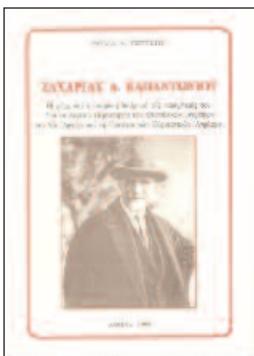
Τέλος, ο αείμνηστος **Βασίλης Λαμνάτος** υπήρξε δραστήριο μέλος πολλών λογοτεχνικών και πολιτιστικών Συλλόγων και Σωματείων, ενώ τιμήθηκε με πολλαπλές τιμητικές διακρίσεις σε Ελλάδα και Εξωτερική. Δίκαια η προσφορά του στα ελληνικά γράμματα χαρακτηρίστηκε ως εθνική.

Ας είναι αιώνια η μνήμη του και ελαφρύ τοχώμα της γενέθλιας γης του που τον σκεπάζει.

Κ.Α.Π.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

Επιμέλεια **Κ.Α.Παπαδόπουλος**

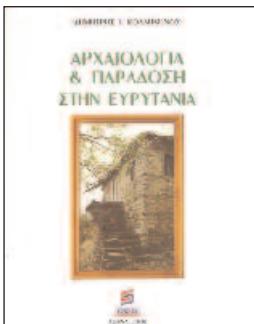
Θωμάς Λ. Τσέτσου, "ΖΑΧΑΡΙΑΣ Λ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ, Οι ρίζες και η ιστορική διαδρομή της οικογένειάς του", Αθήνα 2008.

Ο Θωμάς Λ. Τσέτσου, γνωστός στα ευρυτανικά γράμματα από διάφορα λαογραφικά και ιστορικά έργα που αναφέρονται στον τόπο μας, μας χάρισε πρόσφατα μια εμπεριστατωμένη μελέτη του σχετική με τις "ρίζες και την ιστορική διαδρομή της οικογένειας" του Ζαχαρία Παπαντωνίου. Τίτλος της νέας εργασίας του: **"ΖΑΧΑΡΙΑΣ Λ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ, Οι ρίζες και η ιστορική διαδρομή της οικογένειάς του. Από το Ζερέτσι [Κρυοπηγή των Θεσσαλικών Αγράφων, στο Νέο Αργύρι και στη Γρανίτσα των Ευρυτανικών Αγράφων]"**.

Για το έργο και την "πολυτάλαντη προσωπικότητα" του **Ζαχ. Παπαντωνίου** έχουν γραφεί πάρα πολλά. Αντίθετα, λίγες είναι οι πληροφορίες για τις οικογενειακές του ρίζες, όπως μας λέει ο συγγραφέας στον πρόλογό του. *"Αυτή την έλλειψη, αυτό το κενό, έχει σαν στόχο να καλύψει το παρόν μικρό πόνημα, αξιοποιώντας την αυθεντικότητα και το ήθος της Παραδόσεως και το κύρος πολλών γραπτών πηγών"*. Και πιστεύουμε πως αυτό το πετυχαίνει. Μας παραθέτει στοιχεία και, κυρίως, από γραπτές πηγές, που αποδεικύουν ότι πριν ή κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821 ήρθε από το Ζερέτσι Καρδίτσας και εγκαταστάθηκε στο Νέο Αργύρι (Τσαπίσματα) Ασπροποτάμου ο Παπα - Αντώνης με την πρεσβυτέρα του και τα πέντε (5) παιδιά του. Τα τρία (3) από τα παιδιά του παρέμειναν στο Νέο Αργύρι και τα δυο (2) εγκαταστάθηκαν στη Γρανίτσα. Ο ένας εξ αυτών, ο Χρήστος, ήταν ο πατέρας του **Λάμπρου Παπαντωνίου**, Διδασκάλου, και παπούς του **Ζαχαρία Παπαντωνίου**.

Τα παραπάνω στοιχεία είναι συνδεμένα μεταξύ τους με επίσημες γραπτές μαρτυρίες, όπως εγγραφα απονομής αριστείων, εκλογικούς καταλόγους, μητρώα αρρένων κ.ά., οι οποίες και επιβεβαιώνουν το γενεαλογικό δέντρο του μεγάλου Ευρυτάνα λογοτέχνη **Ζαχαρία Παπαντωνίου**, όπως αυτό παρατίθεται από το συγγραφέα στην υποδειγματική αυτή μελέτη του.

Κ.Α.Π.

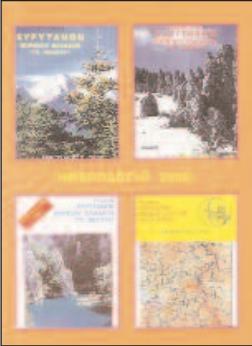
Δημήτρης Ι. Κολλημένος, "Αρχαιολογία και Παράδοση στην Ευρυτανία", Εκδόσεις Σμυρνιώτικης, Αθήνα 2008.

Ο Δημήτρης Κολλημένος με τα προηγούμενα έργα του μας είχε δώσει την εντύπωση ότι ασχολείται κυρίως με την ποίηση, το διήγημα και το μυθιστόρημα. Με το τελευταίο όμως πόνημά του δείχνει να ενδιαφέρεται και για την πλούσια παράδοση και ιστορία του τόπου μας.

Το βιβλίο του *"Αρχαιολογία και Παράδοση στην Ευρυτανία"* (σελ. 48) αναφέρεται στην παράδοση της αρχαίας πόλης Κύφος και των οικισμών Μπέζια και Κερέσοβα. Οι οικισμοί αυτοί πράγματι υπήρχαν κάποτε αφού αναφέρονται και στα τουρκικά κατάστιχα των ετών 1454/55, που έχουν δημοσιευθεί στα *"ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ"* (βλ. τ. 22, Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2007, σελ. 7 κ.ε.) και στη σχετική εργασία του κ. Ανάργυρου - Γιάννη Μαυρομύτη με τον τίτλο *"Άγραφα 1454/5 μ.Χ."*.

Στη συνέχεια ο συγγραφέας αναφέρεται στον ιστορικό νερόμυλο που βρίσκεται στο Μυλόρεμα του χωριού Δάφνη και που χρονολογείται στα 1850, περίου, ενώ οι τελευταίες σελίδες του πονήματός του είναι αφιερωμένες στην ιστορία του μοναστηριού της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, που βρίσκεται στην τοποθεσία "Φλωρέικα", ανατολικά του χωριού Δάφνη, και που το ομώνυμο εκκλησάκι του βρίσκεται εκεί πριν από το 1100. Έκδοση σαν αυτή του κ. Κολλημένου θεωρείται λίγα χρήσιμη για την ανάδειξη της τοπικής παράδοσης και ιστορίας μας.

Κ.Α.Π.

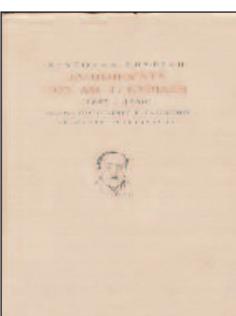
**Σύλλογος Ευρυτάνων Βορείου Ελλάδος
"ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ", ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2008.**

Συμπληρώθηκαν ήδη είκοσι (20) χρόνια αφότου ιδρύθηκε ο Σύλλογος Ευρυτάνων Βόρειας Ελλάδας "ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ", με έδρα τη Θεσσαλονίκη. Σήμερα αριθμεί εκατοντάδες ενεργά μέλη και οι πολιτιστικές, κοινωνικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητές του είναι πάμπολλες και επαινετές. Μία από αυτές και η έκδοση ημερολογίου - τόμου, κάθε χρόνο, με ποικίλη και ενδιαφέρουσα ύλη.

Εφέτος, έχουμε στη διάθεσή μας τον 18ο τόμο - Ημερολόγιο του παραπάνω Συλλόγου, λίγα καλαίσθητο, πλούσιο και ποικίλο σε περιεχόμενο. Ενδεικτικά περιλαμβάνει τις πλούσιες δραστηριότητες του Συλλόγου κατά το 2007, αξιόλογες συνεργασίες των κ.κ. **Παν. Κ. Βλάχου, Κλεομένη Κουτσούκη, Λάμπρου Χουσιάδα, Δημ. Φαλάνη, Ήλια Προβόπουλου, Ι. Γκούρλια** κ.ά. ποιήματα, χρήσιμες πληροφορίες για το νομό μας, κατάλογο των μελών κ.ά. Το Ημερολόγιο αυτό σίγουρα αποδεικνύει ότι ο Σύλλογος των Ευρυτάνων Βόρειας Ελλάδας "ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ" διοικείται και καθοδηγείται από πανάξιους συμπατριώτες μας, όπως είναι οι κ.κ.: **Ζαρμακούπη Αθανασία, Παπαδόπουλος Κων/νος, Κουτσοκώστας Δημ., Νιαβής Επαρεινώνδας, Κονδύλης Αθαν., Γεωργαλής Δημ. και Καρυώτης Νικόλαος**, οι οποίοι έχουν τη συμπαράσταση και το αμέριστο ενδιαφέρον του καθηγητή και πρώην προέδρου του Δ.Σ. κορυφαίου πανεπιστημιακού Δασκάλου **Λεωνίδα Μανωλίδη**.

Ευχαριστούμε για την αποστολή του Ημερολογίου αυτού και ευχόμαστε σύντομα να υλοποιηθεί ο στόχος των Ευρυτάνων της συμπρωτεύουσας της απόκτησης ιδιόκτητου χώρου, όπου θα στεγαστεί **"Το σπίτι της Ευρυτανίας"**.

Κ.Α.Π.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΣΠΥΡΕΛΗ, Τα Ποιήματα του Αθ. Γ. Κυριαζή (1887-1950), Εκδ. Γαβριηλίδης, Αθήνα 2007 (σελ. 552).

Η **Χρυσούλα Σπυρέλη**, καθηγήτρια φιλόλογος, διδάκτορας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, από τον Άγιο Βλάση Αιτωλοακαρνανίας, παράλληλα με τα διδακτικά της καθήκοντα (εργάζεται στο Αγρίνιο ως φιλόλογος καθηγήτρια) έχει αναπτύξει πλούσια πνευματική δραστηριότητα συμμετέχοντας σε επιστημονικά συνέδρια, αρθρογραφώντας σε εφημερίδες και περιοδικά και, το σημαντικότερο, ασχολείται ιδιαίτερα με την ποίηση και με την έρευνα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Μέχρι τώρα έχουν δημοσιευθεί ποιήματά της και αξιόλογες μελέτες της, από τις οποίες η πιο σημαντική, νομίζουμε πως είναι αυτή για τον, ευρυτανικής καταγωγής, - άγνωστο στους πολλούς - **Αθανάσιο Γ. Κυριαζή**.

Ο Αθανάσιος Γ. Κυριαζής γεννήθηκε στο Βραχώρι (Αγρίνιο) το 1887 και πέθανε στην Αθήνα το 1950. Ο πατέρας του Γεώργιος Κυριαζής από τον Προυσό και η μητέρα του Ευφροσύνη, το γένος Κυρίτση, άφησαν την όγονη περιοχή μας και εγκαταστάθηκαν για καλύτερη τύχη στο Βραχώρι. Νωρίς έμεινε ορφανός από πατέρα και αναγκάζεται να δουλέψει αρχικά ως σερβιτόρος (μαθητής στο 1ο Δημοτικό Αγρινίου ακόμα) και αργότερα ως μαθητής στο Ελληνικό Σχολείο καταπιάστηκε με τη δουλειά του αντιγραφέα σε συμβολαιογραφείο. Ο ίδιος σημειώνει: "...Γίνομαι κιτρινιάρης, καχεκικός. Η μάνα μου με ανεβάζει τα καλοκαίρια στο Καρπενήσι. Ο καθαρός αέρας και η μικρή βοήθεια των δικών μου, μου δίνουν zωή, με ξανανιώνουν".

Η εγκατάσταση του Κυριαζή στο Μεσολόγγι (1901) αποτέλεσε σταθμό για την πνευματική του πορεία. Εκεί ανακαλύπτει τα λογοτεχνικά ενδιαφέροντά του.

Η **Χρυσούλα Σπυρέλη**, με το δικό της ζεχωριστό τρόπο, μετά τα βιογραφικά στοιχεία που παραθέτει για το συμπατριώτη μας ποιητή, στο α' μέρος αναφέρεται:

α) στις περιόδους της πνευματικής δημιουργίας του (σελ. 32-67).

β) στην εργογραφία - βιβλιογραφία του (1920-2005) του Αθ. Κυριαζή (σελ. 67-90), και

γ) στις δημοσιευμένες ποιητικές συλλογές του (1920-1950) (σελ. 91- 468).

Οι δημοσιευμένες ποιητικές συλλογές του Κυριαζή ανέρχονται σε δεκατρείς (13). Ανάμεσά τους οι: "Εκατόμβη" (1920), "Στιγμές που zω" (1921), "Η καρδιά με τα φίδια" (1922), "Στην παλιά στράτα του χωριού" (1925), "Ρουμελιώτικα" (1928), "Ονόματα για τρεις σταυρούς" (1929), "Όνειρα και παραμύθια" (1947), "Προπαροξύτονα" (1950) κ.ά.

Στο β' μέρος του βιβλίου (469-515) η συγγραφέας αφού αναφέρεται στο αρχείο του Κυριαζή και στο ανέκδοτο έργο του, επιλέγει και παρουσιάζει από τις ανέκδοτες συλλογές του τις: "Όταν οι Δάφνες άνθησαν", "Τα φτερά των Αγγέλων" και τα "Ανάλεκτα". Στις τελευταίες σελίδες του σημαντικού αυτού έργου παρατίθεται ο υπομνηματισμός, το επίμετρο και το ευρετήριο.

Σίγουρα το βιβλίο αυτό της Χρυσούλας Σπυρέλη μας φέρνει στην επιφάνεια πλήθος αγνώστων και σημαντικών στοιχείων για τη zωή και το έργο του Αθανάσιου Κυριαζή, όπως δε γράφει στον πρόλογό του ο Πανεπιστημιακός Καθηγητής Ερατοσθένης Γ. Καψωμένος "Πρόκειται για μια πρωτότυπη και σύνθετη δουλειά, που αντιπροσωπεύει την πληρέστερη έκδοση του ποιητικού έργου και την εγκυρότερη - γραμματολογικά και ερμηνευτικά - μονογραφία για τον Αθανάσιο Κυριαζή και ταυτόχρονα, ένα βιβλίο εύχρηστο κι ευχάριστο", συμπληρώνω δε και απαραίτητο για τις βιβλιοθήκες όλων των Ευρυτάνων.

Κ.Α.Π.

ΜΙΧΑΛΗ ΣΤΑΦΥΛΑ, "ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ - Ιστορία - Άνθρωποι - Περιβάλλον", Έκδ. Πανευρυτανική Ένωσης, Αθήνα 2008, σελ. 184.

Στη σειρά των εκδόσεών της η Πανευρυτανική Ένωση κυκλοφόρησε το νέο βιβλίο του **Μιχάλη Σταφυλά "ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ"**, που αναφέρεται στην Ιστορία, στους Ανθρώπους και στο Περιβάλλον της περιοχής μας. Πρόκειται για μια σειρά εισηγήσεων σε διάφορα επιστημονικά και φιλολογικά συνέδρια, όπως και ομιλίες που ραγματοποιήθηκαν στις εκδηλώσεις για την Εθνική Αντίσταση στη Δομνίστα - Ευρυτανίας.

Το βιβλίο αποτελείται από 184 σελίδες και είναι χωρισμένο σε πέντε (5) ενότητες, ήτοι: 1.- Γενικά, 2.- Περιβάλλον, 3.- Θρησκευτικά, 4.- Μεταναστευτικά και, 5.- Αντιστασιακά. Εκείνο που διακρίνεται σ' αυτό είναι και το ότι περιλαμβάνει και άγνωστα στοιχεία, που βρέθηκαν ύστερα από εμπεριστατωμένες έρευνες και αναζητήσεις του "πρύτανη" των ευρυτανικών γραμμάτων Μιχάλη Σταφυλά.

Όπως όλα τα προηγούμενα βιβλία του Μιχάλη Σταφυλά, που η ιστορική Πανευρυτανική Ένωση είχε την τιμή να εκδόσει, έτσι και αυτό έτυχε ευμενέστατης υποδοχής από ανθρώπους των γραμμάτων. Πολλές εφρημερίδες και περιοδικά δημοσίευσαν σχετικά κείμενα - παρουσιάσεις, ενώ πολλές και κολακευτικές είναι και οι επιστολές που απευθύνονται στην Ένωση για το νέα σημαντική αυτή έκδοση.

Στο τεύχος αυτό δημοσιεύουμε ενδεικτικά αποσπάσματα τριών (3) τέτοιων επιστολών:

Α) Πρωτοπρεσβύτερος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΒΑΣΤΑΚΗΣ:

Αξιότ. Κύριον Μιχάλην Σταφυλά

"...Στα χέρια μου κρατώ δυο σημαντικά έντυπα...Το πρώτο είναι το εξάρτητο περιοδικό "Ευρυτανικά Χρονικά", τ. 25, 2008. Το δε δεύτερο, το μόλις, που κυκλοφόρησε, περισπούδαστο, όπως άλλωστε είναι όλα σας τα έργα, "Ευρυτανικά, Ιστορία, Άνθρωποι, Περιβάλλον". Μόχθος μεν δικός σας, έκδοση δε της φιλοπάτριδας "Πανευρυτανικής Ένωσής" (8) μας.

... Τι να πρωτοξεχωρίσω; Όλες οι σελίδες και οι πολύτιμες σειρές του είναι η μία καλύτερη από την άλλη. Όλες με ιδιαίτερη κρίση και σοφία...

... Προς μεγάλη τιμή σας κατακλείστε το λαμπρό σας αυτό έργο με τις ΔΑΚΡΥΒΡΕΧΤΕΣ επιστολές της αείμνηστης - Μάρτυρος Γεωργίας Πολυγένους... Αυτές οι επιστολές πράγματι θυμίζουν τους τότε "...διακεκαυμένους κύκλους της Κόλασης...". Ελπίδα και διάπυρη ευχή είναι, να μην ξαναγυρίσουν ποτέ πια στον τόπο μας αυτές οι αποτρόπαιες μέρες, ούτε και σε άλλο τόπο...

Σας συγχαίρω και σας σφίγγω το χέρι με πολλή αγάπη Χριστού

Ελάχιστος μεταξύ των ιερέων
Πρωτοπρεσβ. **Κων/νος Βαστάκης"**

Β) Πανεπιστημιακός Καθηγητής ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΜΠΙΖΙΩΝΗΣ (ΗΠΑ):

ΠΡΟΣ: Το Σεβαστό Διοικ. Συμβούλιο της Πανευρυτανικής Ένωσεως

"...Δεχθήτε παρακαλώ τα θερμά μου συγχαρητήρια για την αρίστη έκδοση **"Ευρυτανικά"** του παλαίμαχου αγωνιστή, πατριώτη, ακαδημαϊκού, Ανθρώπου, αγνού Ευρυτάνα **Μιχάλη Σταφυλά**.

Εδιάβασα, ή μάλλον, επιτρέψτε μου τη λέξη, "ήπια μονορούφι" και "έζησα" όλες του σχεδόν τις σελίδες - σελίδες επακριβώς και αριστοτεχνικά γραμμένες για πρόσωπα, πράγματα και γεγονότα της δόλιας αλλ' ενδόξου πατρίδος μας και του πολυβασανισμένου και αδικημένου από δικούς και ξένους "φίλους και συμμάχους" λαού της.

Ναι, αν είναι αλήθεια το "ό,τι δεν γράφτηκε, δεν έγινε", που ο ίδιος ο συγγραφέας σημειώνει, ευτυχώς τώρα με την πρωτοβουλία της Ενώσεως μας, γράφηκαν κάμποσα από την πέννα και τον αστραφτερό νου του σεβαστού και αγαπητού Μιχάλη Σταφυλά και θα μείνουν ως τεκμηριωμένα συμβάντα με καθαρές και "σταρένιες" εξηγήσεις και επεξηγήσεις για τις επερχόμενες γενεές.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση
Ανδρέας Καμπιζιώνης"

Γ) ΕΥΗ Δ. ΤΟΥΛΟΥΠΑ, Αρχαιολόγος

"...Έλαβα τα "Ευρυτανικά" και τα "Ευρυτανικά Χρονικά"...

...Εσάς όμως θέλω να συγχαρώ θερμά για την ύλη και την ποσότητα των εντύπων σας που απολαμβάνω αυτές τις ημέρες καθηλωμένη στο σπίτι...

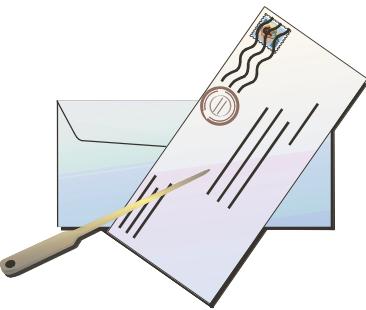
Γενικά αγάπησα την Ευρυτανία και τους Ευρυτάνες που γνώρισα καλά από τον άντρα μου.

Με πολλήν εκτίμηση
Εύη Δ. Τουλούπα"

ΜΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΧΙΛΙΕΣ ΛΕΞΕΙΣ...

Καρπενήσι, Κεντρική Πλατεία 1928
(Από το Αρχείο του κ. Γεωργίου Αρμάγου)

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΣ

Λάβαμε και δημοσιεύουμε την παρακάτω επιστολή του κ. Αλέξη Καρδαμπίκη, η οποία αναφέρεται στην αδιαφορία των υπευθύνων για τους Δήμους Απεραντίων και Ασπροποτάμου.

Καρδαμπίκης Αλέξης
Κιθαιρώνος 49, 16344 Ηλιούπολη - Αθήνα Τηλ. 2109716830

Με την επιστολή που σας αποστέλλω εκφράζω την δικιά μου διαμαρτυρία και πιστεύω και πολλών άλλων συντοπιτών μου για την υποβάθμιση και την ακινησία που συντελείται στους Δήμους Απεραντίων και Ασπροποτάμου με ευθύνη κυρίως της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ευρυτανίας και του επίσημου κράτους. Ολόκληροι τομείς αρμοδιοτήτων της Νομαρχίας, όπως είναι η υγεία, η προστασία του περιβάλλοντος, η κατασκευή και η συντήρηση των δρόμων πάνε από το κακό στο χειρότερο.

Όμως χαρακτηριστικό παράδειγμα που ξεπερνά κάθε όριο και αποτελεί ευθεία προσβολή και πρόκληση για όλους τους κατοίκους των Δήμων Απεραντίων και Ασπροποτάμου, αποτελεί το γεγονός ότι στο διάρκειας 40 λεπτών DVD που έγινε με ευθύνη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ευρυτανίας για την προβολή του Νομού, ως εκ του θαύματος δεν υπάρχει καμία αναφορά σε κανένα χωριό, σε κανένα ιστορικό γεγονός και σε κανένα αξιοθέατο των Δήμων Απεραντίων και Ασπροποτάμου. Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και στην ιστοσελίδα της Νομαρχίας στο διαδίκτυο. Προφανώς για την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ευρυτανίας δεν υπάρχουν οι Δήμοι Απεραντίων και Ασπροποτάμου.

Σας θυμίζω ότι η Γρανίτσα Ευρυτανίας είναι η γενέτειρα του Νεομάρτυρα Μιχαήλ, του Ζαχαρία Παπαντωνίου, του Στέφανου Γρανίτσα και των σύγχρονων ζωγράφων Χρήστου Καγκαρά και Λευτέρη Θεοδώρου. Από τη Βαλαώρα Ευρυτανίας κατάγεται ο Αριστοτέλης Βαλαωρίτης. Υπάρχουν πολλές όμορφες τοποθεσίες και μνημεία που επιδεικτικά αγνόησε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Ενδεικτικά αναφέρω το ιστορικό γεφύρι της Τέμπλας, το κυπαρίσσι στην Πρασιά, ο πλατανιάς της Γρανίτσας, ο πλατανιάς των Κέδρων, ο Κουνιαδόλακος στο Λημέρι, το φαράγγι του Μπουζουνίκου, η σπηλιά του Κατσαντώνη κοντά στο Λημέρι κ.λπ.

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η Νομαρχία Ευρυτανίας συνεχώς χαμηλώνει τον πήχυ των προσδοκιών για τους Δήμους Απεραντίων και Ασπροποτάμου και στην προσπάθεια αυτή δυστυχώς έχει πολλούς συμπαραστάτες που βάζουν μπροστά το προσωπικό τους συμφέρον, δεν διεκδικούν, δεν ασκούν κριτική, δεν απαιτούν τα αυτονότα αλλά αφήνουν μια ολόκληρη περιοχή να κινείται με αυτόματο πιλότο.

Αλήθεια μπορεί να μας απαντήσει η Νομαρχία Ευρυτανίας για τους Δήμους Απεραντίων και Ασπροποτάμου, τι έκανε μέχρι σήμερα για την προβολή τους, για την βελτίωση των βασικών υποδομών, την ανάπτυξη του τουρισμού τους (χρηματοδοτούμενα προγράμματα για κατασκευή καταλυμάτων κ.λ.π.), για την βελτίωση των υπηρεσιών υγείας (π.χ. Πολυδύναμο Ιατρείο Γρανίτσας παραμένει ακόμα στα χαρτιά κ.λ.π.), για την ανεξέλεγκτη ρίψη των σκουπιδών, για την ανυπαρξία κτηνιάτρου και γεωπόνου, για τις ανεκπλήρωτες υποσχέσεις ίδρυσης πυροσβεστικού σταθμού, για την βελτίωση και ασφαλτόστρωση του δρόμου που συνδέει την Ευρυτανία με τον Ν. Καρδίτσας από όπου το καλοκαίρι περνούν χιλιάδες για την Ιερά Μονή Σπηλιάς κ.λπ.

Κλείνοντας και αφού σας ευχαριστήσω για τη φιλοξενία, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι οι λόγοι που γράφτηκε αυτή η επιστολή δεν έχουν κάποια προσωπική ή πολιτική επιδίωξη αλλά είναι καθαρά λόγοι αγωνίας για το μέλλον της περιοχής, πιστεύοντας ότι όσοι πραγματικά αγαπάμε τον τόπο μας οφείλουμε να παραμερίσουμε οποιοδήποτε κομματικό και προσωπικό συμφέρον και ως ενεργοί πολίτες να βάλουμε ως πρώτη προτεραιότητα την ισόρροπη ανάπτυξη όλων των περιοχών της Ευρυτανίας.

ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

5ΟΕΤΙΑ ΙΕΡΟΣΥΝΗΣ ΤΟΥ π. ΚΩΝ/ΝΟΥ ΒΑΣΤΑΚΗ

Μισός αιώνας συμπληρώθηκε στις 09-03-2008 από την σε πρεσβύτερο χειροτονία του Αιδεσιμολογιούτατου πρωτοπρεσβυτέρου π. **Κωνσταντίνου Δ. Βαστάκη** (χειροτονήθηκε στις 09-03-1958). Με την ευκαιρία αυτή και κατά τη διάρκεια της θείας λειτουργίας τιμήθηκε ο π. **Κωνσταντίνος** από το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο και το Δ.Σ. του Ενοριακού Φιλόπτωχου Ταμείου του Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου Κυψέλης, τον οποίο και υπηρέτησε επί σειράν ετών, προσφέροντας σημαντικό ποιμαντικό έργο. Η σημαντικότερη όμως προσφορά του π. **Κωνσταντίνου** είναι η ίδρυση και λειτουργία του μεγαλύτερου Ιδρύματος της Αρχιεπισκοπής Αθηνών, της Στέγης Γερόντων, δυναμικότητας 74 κλινών και 20 ατόμων ως προσωπικό (έχει συνολική επιφάνεια 2.100 τ.μ.).

Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης διαβάστηκε και επαινετική επιστολή του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.κ. **Ιερωνύμου Β'**. Ο π. **Κωνσταντίνος** κατασυγκινημένος αντιφώνησε εκφράζοντας τις ευχαριστίες του προς τους διοργανωτές της εκδήλωσης και καταχειροκρατήθηκε από τους εκκλησιασθέντες ενορίτες του Αγίου Γεωργίου, πρόσφερε δε στο τέλος μια εικόνα του **"Καλού Ποιμένα"**.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΤΑΣΟΥ ΚΟΝΤΟΜΕΡΚΟΥ

Υπέροχα άλμουμ από τις δραστηριότητες των Γιατρών της "Ομάδας Αλληλεγγύης" μας πρόσφερε πρόσφατα για το αρχείο της Πανευρυτανικής Ένωσης ο Γιατρός κ. **Τάσος Κοντομέρκος**. Όπως είναι γνωστό κατά τις δεκαετίες 1980 -1990 και 1990 - 2000 με πρωτοβουλία του είχε συγκροτηθεί η "ομάδα Αλληλεγγύης" των γιατρών, οι οποίοι σαν "Καλοί Σαμαρείτες" πήγαιναν τακτικά στα χωριά της Ευρυτανίας και πρόσφεραν ανεκτίμητες υπηρεσίες. Οι περισσότεροι ήταν Ευρυτάνες, ανάμεσά τους δε και ο βουλευτής μας κ. **Ηλίας Καρανίκας**. Ο κ. **Κοντομέρκος**, λοιπόν, παρά την περιπέτεια της υγείας του σκέφθηκε να παραχωρήσει το πολύτιμο φωτογραφικό αρχείο που είχε από τις "εξορμήσεις" των γιατρών αυτών στη γενέτειρά μας.

Mazí με τις ευχαριστίες μας και οι ενδόμυχες ευχές μας για ταχεία αποκατάσταση της υγείας του.

ΤΡΙΣΑΓΙΟ ΣΤΟΝ ΤΑΦΟ ΤΟΥ Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ

Τρισάγιο τελέστηκε στον τάφο του αείμνηστου Ευρυτάνα πρωθυπουργού **Γεωργίου Καφαντάρη** στο Α' Κοιμητήριο των Αθηνών, στις 27-5-2008, με πρωτοβουλία του Προέδρου του Ιδρύματος "ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ" κ. **Κ. Κωστόπουλου** (έδρα: Ανατ. Φραγκίστα, γενέτειρα του Καφαντάρη). Ήταν παρόντες ο βουλευτής του Νομού μας κ. **Ηλίας Καρανίκας**, ο Νομάρχης Ευρυτανίας κ. **Κώστας Κοντογεώργος**, οι βουλευτές **Αθανάσιος Μπούρας** και **Λίλα Καφαντάρη**, ο π. Βουλευτής **Ευριπίδης Καφαντάρης**, ο κ. **Τηλέμαχος Χυτήρης** κ.ά. Από την Πανευρυτανική ήταν παρόντες οι **Κώστας Παπαδόπουλος**, **Ηλίας Λιάσκος**, **Βασίλης Σιορόκος** και **Αγαθοκλής Μπακογιάννης**, καθώς και ο **Μιχάλης Σταφυλάς**, που έγραψε και το γνωστό βιβλίο "*Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ, Μια ζωή στις επάλξεις της Δημοκρατίας*" (έκδ. Πανευρυτανικής Ένωσης), με τη σύζυγό του **Θέμιδα**.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΝΗΜΗΣ

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκαν οι εκδηλώσεις μνήμης γην Εθνική μας Αντίσταση στη Βίνιανη, στους Κορυσχάδες (24,25 Μαΐου) και στη Δομήνιστα (7 και 8 Ιουνίου).

Οι εκδηλώσεις για την 64η επέτειο από τη σύγκληση του Εθνικού Συμβουλίου (14-27 Μαΐου 1944) ήταν τριήμερες και πραγματοποιήθηκαν στις 23, 24 και 25 Μαΐου 2008. Συγκεκριμένα στις 23-5-2008 έγινε προβολή της ταινίας "Πουλιά στο Βάλτο" (περιλαμβάνει αφηγήσεις γυναικών της Αντίστασης). Στις 24-5-2008 (Σάββατο) στο Συνεδριακό Κέντρο έγινε εκδήλωση μνήμης του Έπους του '40.

Η Πανευρυτανική Ένωση εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρο κ. **Κώστα Παπαδόπουλο** και από τον Ταμία κ. **Βασίλειο Σιορόκο**. Ο κ. **Κ. Παπαδόπουλος** εισηγήθηκε το θέμα: "*Νεκροί και Μνήμες*". Την επομένη (25-5-2008) στην αυλή του Ιστορικού Σχολείου των Κορυσχάδων έγινε η κεντρική ομιλία από τον αντιστασιακό **Βασίλη Πριόβολο (Ερμή)**. Ο Ταμίας της Πανευρυτανικής Ένωσης κ. **Βασίλης Σιορόκος** κατέθεσε σχετικό στεφάνι.

Στις εκδηλώσεις της Δομνίστας στις 7 και 8 Ιουνίου 2008 για την 66η επέτειο από την έναρξη του ένοπλου αγώνα συμμετείχαν με εισηγήσεις τους τα μέλη του Δ.Σ. **Κώστας Παπαδόπουλος**, **Ηλίας Λιάσκος** και **Αθανάσιος Σταμάτης**. Το θέμα της καθιερωμένης πλέον ημερίδας στη Δομνίστα εφέτος ήταν "*Οι Δάσκαλοι στην Αντίσταση*". Άλλοι εισηγητές ήταν οι κ.κ. **Φώτης Κουβέλης**, **Βασιλική Λάππα - Κελέση**, **Σιδέρης Μουτσιόλης** και, φυσικά, ο Δ/ντής του περιοδικού μας "*ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ*" **Μιχάλης Σταφυλάς**. Κείμενα διαβάστηκαν από την ηθοποιό κ. **Άννα Πολυτίμου - Παπακωνσταντίνου**.

Σημειώνεται ότι για τις εκδηλώσεις της Βίνιανης δεν ελήφθη έγκαιρα η σχετική πρόσκληση.

ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΑΠΑΔΙΑ - ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

Με πρωτοβουλία του Δήμου Καρπενησίου και με την ευκαιρία του εορτασμού της Εθνικής Αντίστασης πραγματοποιήθηκε στον οικισμό Παπαδιάς, του Τοπικού Διαμερίσματος Παυλοπούλου, λιτή και απέριττη εκδήλωση των αποκαλυπτηρίων μνημείου, στο οποίο αναγράφονται τα ονόματα των νεκρών του Έπους του 1940, της Κατοχής και του Εμφυλίου Πολέμου. Το πρόγραμμα περιλάμβανε επιμνημόσυνη δέηση, κατάθεση στεφάνων, χαιρετισμούς, ομιλία από τον κ. **Ιωάννη Κρουστάλλη**, προσκλητήριο των νεκρών και τον Εθνικό μας Ύμνο. Παρόντες ο Δήμαρχος Καρπενησίου κ. **Βασίλης Καραμπάς**, ο Αντινομάρχης κ. **Δημ. Ζήκας** κ.ά. Η Πανευρυτανική Ένωση εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρο κ. **Κώστα Παπαδόπουλο** και τον Ταμία κ. **Βασίλη Σιορόκο**.

ΟΙ ΓΡΑΝΙΤΣΙΩΤΕΣ ΤΙΜΟΥΝ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΤΟΥΣ

Πραγματοποιήθηκε με μεγάλη συμμετοχή κόσμου ο καθιερωμένος πλέον εορτασμός της μνήμης του "*Νεομάρτυρα Μιχαήλ του εκ Γρανίτσης*" στο ομώνυμο εκκλησάκι της Αδελφότητας Γρανιτσιωτών στη Μονή της Ζωοδόχου Πηγής στο Βύρωνα. Την Κυριακή του Θωμά, 4 Μαΐου 2008 τελέστηκε θεία λειτουργία με αρτοκλασία και περιφορά της εικόνας του Αγίου από τον εκ Γρανίτσης Αιδεσιμότατο π. **Δημήτριο Σκόνδρα**. Ακολούθησε τραπέζι για όλους με φαγητό, κρασί και αναψυκτικά.

Παρόντες στη θαυμάσια αυτή εκδήλωση ήταν ο σεβάσμιος υπερήλικας ιερέας π. **Κων/νος Σκόνδρας** (πατέρας του π. Δημητρίου), ο βουλευτής του Νομού μας κ. **Ηλίας Καρανίκας**, ο Πρόεδρος του Πανευρυτανικού Συλλόγου Αγρινίου κ. **Νταβαρίνος** κ.ά. Η Πανευρυτανική Ένωση εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρο **Κώστα Παπαδόπουλο**, το Γεν. Γραμματέα **Θανάσο Σταμάτη** και τον Ταμία **Βασίλη Σιορόκο**.

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Αρκετοί Ευρυτάνες είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν μια υπέροχη συναυλία με έργα του Μό-

τσαρτ στην Εθνική Λυρική Σκηνή (Θέατρο Ολύμπια) στις 14 Μαΐου 2008. Και τούτο οφείλεται στην υψηφωνο κ. **Ιουλία Τρούσσα**, σύζυγο του γνωστού Ευρυτάνα κ. **Νίκου Ζωρογιαννίδη**, τ. Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Πολιτισμού. Έπαιξε η ορχήστρα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής υπό τη μουσική Διεύθυνση του κ. **Γιώργου Πέτρου**. Η κ. **Ιουλία Τρούσσα** κατέληξε με τη θαυμάσια εκτέλεση έργων του Μότσαρτ και καταχειροκροτήθηκε.

Παρόντες ήταν ο βουλευτής Ευρυτανίας κ. **Ηλίας Καρανίκας**, από την Πανευρυτανική Ένωση οι **Κώστας Παπαδόπουλος**, **Ηλίας Λιάσκος** και **Βασίλης Σιορόκος**, η π. Πρόεδρος του Συλλόγου Καρπενησιωτών Αθήνας κ. **Φωτεινή Καλατζή**, ο κ. **Βασίλης Τσιαμάκης** από το περιοδικό "ΑΠΕΡΑΝΤΙΑΚΑ" κ.ά.

"Τα Νέα του Κερασόβου"

Το πρώτο φύλλο της Εφημερίδας "**Τα Νέα του Κερασόβου**" κυκλοφόρησε τελευταία. Εκδίδεται από τον Πολιτιστικό Σύλλογο των Απανταχού Κερασοβιτών "**Το Καραούλι**" κάθε δίμηνο και είναι 8σέλιδη. Η πρώτη σελίδα περιλαμβάνει "Λίγα λόγια για το χωρίο μας", και το κύριο άρθρο αναφέρεται στο μεγάλο πρόβλημα της λειτουργίας του εκεί Ιατρείου. Τίτλος του το εναγώνιο ερώτημα "*ΠΟΤΕ θα έρθει ο γιατρός;*". Στο ίδιο θέμα αναφέρεται και η 3η σελίδα. Επίσης, στην 1η σελίδα υπάρχει φωτογραφία του ιστορικού Σχολείου του Κερασόβου (17ος αι.) και στη 2η σελίδα ακολουθεί το διαφωτιστικό άρθρο "*Δίψα για γνώση*" του κ. **Ανδρέα Τριανταφυλλοπούλου**. Άλλα άρθρα: "*Με αγάπη για τον τόπο μας*" (το χρονικό της ιδρυσης του Συλλόγου), "*Mia προσέγγιση στο γλωσσικό ιδίωμα του χωριού μας*" (**Θ. Ξενάκης**), "*Άκος* (= θεραπεία, ίαση, ανακούφιση ψυχής), Φωτορεπορτάζ Κοινωνικά κ.ά.

Καλή δύναμη!

ΕΠΑΝΕΚΔΙΔΕΤΑΙ "Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΑΣ"

Με ομόφωνη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Συλλόγου των από Μαυρομμάτα "Οι φίλοι του χωριού μας" επανεκδίδεται πλέον η τριμηνιαία εφημερίδα "**Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΑΣ**". Ήδη κυκλοφόρησε το φύλλο Απριλίου - Μαΐου - Ιουνίου 2008, το οποίο είναι 12σέλιδο και με πλούσια και ποικίλη ύλη. Ενδιαφέρουσα είναι η συνέντευξη του Δημάρχου Βίνιανης κ. **Νίκου Γεωργίου**, το άρθρο για την Μαυρομμάτα και τους συνοικισμούς της, Εικόνες από το χθες κ.ά.

ΝΕΟ Δ.Σ. ΣΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Το νέο Δ.Σ. του Ιστορικού - Λαογραφικού Μουσειακού Κέντρου Ευρυτανίας "Ο ΕΥΡΥΤΟΣ" που προήλθε από τις αρχαιρεσίες της 16-3-2008 έχει ως ακολούθως:

Πρόεδρος: **Οικονόμου Γεώργιος**

Αντ/δρος: **Φαλλής Δημήτριος**

Γεν. Γραμματέας: **Καρλιάμπας Νικόλαος**

Ταμίας: **Νταλλής Παύλος**

Έφορος: **Φραγκάκη Ελευθερία**

Σύμβουλοι: **Σταυράκης Γεώργιος**

Πρασσάς Κων/νος

Για την Ελεγκτική Επιτροπή:

Πρόεδρος: **Κουλαρμάνης Φώτιος**

Γραμματέας: **Μπούρας Νικόλαος**

Μέλος: **Λιόντης Χρυσόστομος.**

Ως Συντακτική Επιτροπή του ΔΕΛΤΙΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ορίστηκαν οι: **Νταλλής Παύλος**, υπεύθυνος έκδοσης και **Σταυράκης Γεώργιος** και **Φαλλής Δημήτριος** ως Συνεργάτες.

Ευχόμαστε καλή δύναμη και επιτυχία στο έργο τους.

ΙΔΡΥΣΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΣΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ

Σε καλό δρόμο φαίνεται πως μπαίνουν οι προσπάθειες του Πανευρυτανικού Συλλόγου Αγρινίου για την δημιουργία του Πνευματικού Κέντρου των Ευρυτάνων στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας. Ο Δήμαρχος Αγρινίου κ. **Μοσχολίος** ήδη "άναψε το πράσινο" με την υπόσχεση της παραχώρησης οικοπέδου. Ο παραπάνω Σύλλογος με ανακοίνωσή του παρακαλεί τα μέλη και τους φίλους των Ευρυτάνων, όπως ενισχύσουν οικονομικά την προσπάθειά του αυτή, καταθέτοντας τον οιβολό τους στον παρακάτω αριθμό λογαριασμού της Εμπορικής Τράπεζας: 86197855 και IBAN GR66 0120 2010 0000 0008 6197 855.

Για κάθε κατάθεση απαιτείται η ενημέρωση του Δ.Σ. για την έκδοση της αντίστοιχης απόδειξης.

Σημειώνεται πως στην Αιτωλοακαρνανία ζουν σήμερα πάνω από 45.000 Ευρυτάνες...

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ "ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ"

Σημαντική εκδήλωση διοργανώθηκε στο Καρπενήσι στις 10-5-2008 από το Σύλλογο "ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ - ΑΔΕΛΦΕΣ ΠΟΛΕΙΣ", το Δήμο Καρπενησίου και την Κ.Ε.Π.Π.Α.Δ.Η.Κ για τον εορτασμό της "ημέρας της Ευρώπης". Σύμφωνα με το πρόγραμμα ομιλητές ήταν οι κ.κ. **Σπύρος Κουβλέλης**, βουλευτής Επικρατείας, **Ρόδης Κράτσα - Τσαγκαροπούλου**, αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και **Πάνος Μπεγλίτης**, βουλευτή Κορινθίας.

Στο τέλος της εκδήλωσης έγινε απονομή βραβείων ζωγραφικής στους μαθητές που συμμετείχαν σε σχετικό διαγωνισμό με θέμα: "Ενωμένη Ευρώπη - Αδελφές Πόλεις", των οποίων τα έργα είχαν εκτεθεί σε χώρο του Συνεδριακού Κέντρου Καρπενησίου.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ- ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΩΝ - ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ - ΑΓΡΟΦΥΛΑΚΩΝ κ.λπ.

Συγκροτήθηκε σε σώμα το πρώτο εκλεγμένο Δ.Σ. του Πανελλήνιου Λαογραφικού και Πολιτιστικού Συλλόγου Ευρυτάνων Αστυνομικών - Πυροσβεστών - Λιμενικών - Αγροφυλάκων και Πολιτικών Υπαλλήλων Σωμάτων Ασφαλείας, που προήλθε από τις εκλογές της 13-4-2008, το οποίο έχει ως εξής:

Πρόεδρος: **Γεωργαλής Δημήτριος**

Αντ/δρος: **Διαμαντής Νικόλαος**

Γεν. Γραμματέας: **Καλτσούνης Κων/νος**

Ταμίας: **Γκούρλιας Νικόλαος**

Σύμβουλος Δημοσίων Σχέσεων: **Διώτη Όλγα**

Οργανωτικός Γραμματέας: **Τσιάρας Κων/νος**

Σύμβουλος Λαογραφικής Κληρονομιάς: **Τσιαμάκης Κοσμάς**.

Κατά την α' συνεδρίαση αποφασίστηκε η δημιουργία ιστοσελίδας, ο ορισμός αντιπροσώπων σε Αιτωλοακαρνανία, Φθιώτιδα και Βοιωτία και η δημιουργία Τράπεζας Αίματος.

Καλή δύναμη και καλή επιτυχία!

ΚΑΛΕΣΜΑ ΣΤΟΥΣ ΔΑΣΚΑΛΟΥΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΜΑΣ

ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΚΛΕΙΣΘΕΝΟΥΣ 17- 4ος ΟΡΟΦΟΣ
10552 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες: Κ.Παπαδόπουλος
Τηλέφωνο - FAX: 2103240001

Αθήνα, 2 Μαΐου 2008

Αριθ. Πρωτ.
53

ΠΡΟΣ: Το Σύλλογο Εκπαιδευτικών
Α/θμιας Εκπ/σης Ν. Ευρυτανίας
36100 Καρπενήσι

ΘΕΜΑ: Πρόσκληση για συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ιστορικής Πανευρυτανικής Ένωσης, στα πλαίσια των προσπαθειών ανάδειξης της ιστορικής ταυτότητας της γενέθλιας γης μας, έχει προγραμματίσει τις παρακάτω δύο (2) κορυφαίες δραστηριότητες κατά τη διάρκεια του προσεχούς καλοκαιριού:

- Ημερίδα στο Δήμο Ασπροποτάμου, στις 02-08-2008, με θέμα: "**Άσπροπόταμος: Άγνωστη Ιστορία και Σύγχρονη Ανάπτυξη**"
- Τριήμερο Συνέδριο στο Δήμο Αγράφων (8,9 και 10-08-2008) με θέμα: "**Τα Άγραφα στη διαδρομή της Ιστορίας**".
- Σημειώνεται ότι κατά την πρόσφατη Γενική Συνέλευση των μελών μας (30-03-2008) έγινε η ανακήρυξη του έτους 2008 ως "**Έτος Κατσαντώνη**" με την ευκαιρία της συμπλήρωσης διακοσίων (200) χρόνων από το μαρτυρικό θάνατό του (1808)

Επειδή πιστεύουμε ακράδαντα ότι οι Εκπαιδευτικοί της Α/θμιας Εκπαίδευσης είναι οι πρωταγωνιστές των περισσότερων πολιτιστικών δρώμενων στον τόπο μας και, επειδή, σίγουρα έχουν σχετικά ερευνητικά ενδιαφέροντα, σας **προσκαλούμε** για την ενεργό συμμετοχή στις παραπάνω δραστηριότητές μας και σας διαβιβάζουμε σχετικά Δελτία Τύπου της Ένωσής μας για πληρέστερη ενημέρωσή σας.

Με ιδιαίτερη τιμή
Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

ΚΩΝ. ΑΝΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Δ. ΣΤΑΜΑΤΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΙΓΑΛΕΩΣ ΚΑΙ ΚΥΠΡΙΝΙΚΗΣ ΠΡΙΞΤΑΣΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΥΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΟΡΕΩΝ	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΈΝΩΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΙΟΥ	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΝΤΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕ ΝΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΕΩΝ ΛΗΞ ΤΟ Ε.Κ.Τ.	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΠΑΣΧΟΔΗΣ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΕΣΗ

ΣΥΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΩΝ ΑΓΡΑΦΩΝ

Η Πανευρυτανική Ένωση σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών και το Δήμο Αγράφων, διοργανώνουν τριήμερο Συνέδριο στα Άγραφα στις 8, 9 και 10 Αυγούστου 2008, με θέμα:

Τα Άγραφα στη διαδρομή της Ιστορίας

20/04/2008 Οι πρώτες συναντήσεις του Δήμαρχου με το Δ.Σ. της Πανευρυτανικής Ένωσης και τους Συλλόγους Αγράφων.

Την Κυριακή 20 Απριλίου στις 10:00 το πρωί στο ξενοδοχείο "Πάρνων", πραγματοποιήθηκε η πρώτη επίσημη συνάντηση του Δήμαρχου Αγράφων Χρήστου Μπούρα, με τους διοργανωτές του τριήμερου συνεδρίου που θα γίνει στ' Άγραφα τον Αύγουστο του 2008. Παρόντες ήταν και εκπρόσωποι των περισσότερων αγραφιώτικων συλλόγων.

Στη σύσκεψη αυτή συμμετείχαν οι κ.κ.:

Μπούρας Χρήστος, Δήμαρχος Αγράφων

Παπαδόπουλος Κώστας, Πρόεδρος της Πανευρυτανικής Ένωσης

Κουτσούκης Κλεομένης, Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κέντρου Ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών

Μπαμπαλής Θεόδωρος, Δημοτικός Σύμβουλος Αγράφων και μέλος του Δ.Σ. της Πανευρυτανικής Ένωσης

Γατής Λάμπρος, Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Αγράφων

Κίτσιος Χρήστος, φωτο-ρεπόρτερ του www.agratiotis.gr και μέλος του Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Αγράφων

Τσιώλης Κώστας, Πρόεδρος του Συλλόγου Μεγάλων Βραγγιανών

Κραβαρίτης Παναγιώτης, Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Κουστέσας

Τσιγαρίδας Κώστας, εκπρόσωπος του Συλλόγου Μαράθου

Κάππας Παναγιώτης, Πρόεδρος του Συλλόγου Μοναστηρακίου

Κουτσολάμπρος Παναγιώτης, Πρόεδρος του Συλλόγου Τροβάτου

Αθράμπος Γεώργιος, ταμίας του Δ.Σ. του Συλλόγου Τροβάτου

Καλογεράκη Αγγελική, μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου Τροβάτου

Λιάσκος Ηλίας, Αντιπρόεδρος της Πανευρυτανικής Ένωσης

Μάκκας Ιωάννης, Μαραθιώτης, ιστορικός ερευνητής.

Μεταξύ άλλων, αποφασίστηκαν αλλά δεν οριστικοποιήθηκαν τα εξής:

Το συνέδριο θα ξεκινήσει από το δημοτικό διαμέρισμα του Τροβάτου, την Παρασκευή 8 Αυγούστου το απόγευμα.

Η δεύτερη και κεντρική ημέρα του συνεδρίου, θα πραγματοποιηθεί στην πλατεία των Αγράφων.

Θα ολοκληρωθεί την Κυριακή 10 Αυγούστου στο δημοτικό διαμέρισμα των Μεγάλων Βραγγιανών.

Το συνέδριο θα περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

Άγραφα: Μυθολογία - Αρχαία Ιστορία.

Βυζαντινή εποχή - Τουρκοκρατία: Η πνευματική ζωή στα Άγραφα - Οι Σχολές των Αγράφων και οι μορφές των Δασκάλων του Γένους.

Προεπαναστατική περίοδος : (Κλέφτες - Αρματολοί - Απελευθερωτικά κινήματα)

Επαναστατική περίοδος.

Ο Κατσαντώνης: Προσωπικότητα - Δράση - Μαρτυρικός θάνατος.

Τα Άγραφα στη νεότερη και σύγχρονη εποχή.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΑΣ

Τα ανακαινισμένα Γραφεία της Πανευρυτανικής Ένωσης λειτουργούν σχεδόν καθημερινά, όλες τις εργάσιμες ημέρες. Έγινε μάλιστα το στέκι πολλών συμπατριωτών μας. Τελευταία μας επισκέφθηκαν οι κ.κ. Μιχάλης και Θέμις Σταφυλά, Βασίλης Πριόβολος - Ερμής, Κλεομένης Κουτσούκης, Θανάσης Μπακογιώργος (Θεσσαλονίκη), Κων/νος Μήτσιος (από Λαμία), Δημήτριος Νάτσιος (επίσης από Λαμία, τ. Δ/ντής των Γ.Α.Κ.), Γιάννης Μαυρομύτης, Σωτήρης Σκάνδαλος, κ.ά. Εξάλλου στα γραφεία μας πραγματοποιήθηκαν και οι συσκέψεις για την Ήμεριδα Ασπροποτάμου κ.λπ. Σημειώνεται ότι ήδη δημιουργείται η ιστοσελίδα μας, ενώ η βιβλιοθήκη μας περιλαμβάνει εκτός των άλλων και πολλά ευρυτανικά βιβλία.

ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΚΛΕΙΣΘΕΝΟΥΣ 17 - 4ος ΟΡΟΦΟΣ
105 52 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες: Κ.Α. Παπαδόπουλος
Τηλ.: 210 3240001 - 210 6920004

Αθήνα, 16 Ιουνίου 2008
Αριθ. Πρωτ. 61

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

1. Έκδοση βιβλίων

Η Πανευρυτανική Ένωση στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της για την ανάδειξη της ιστορικής ταυτότητας της γενέθλιας γης μας, της Ευρυτανίας μας, κατά το τελευταίο δίμηνο έχει εκδώσει τα παρακάτω βιβλία:

- α. "Ευρυτανικά: Ιστορία - Άνθρωποι - Περιβάλλον" του κ. Μιχάλη Σταφυλά, σελ. 184 και
β. "Η Βούλη στη διαδρομή της Ιστορίας" - Πρακτικά Ημερίδας, σελ. 208. Τα παραπάνω βιβλία διατίθενται στα Γραφεία της Ένωσης, στο βιβλιοπωλείο "ΕΣΤΙΑ", επί της οδού Σόλωνος, Αθήνα και στο Καρπενήσι (κ. Μαυρομύτης Γιάννης, τηλ.: 22370 24766). Η παρουσίασή τους προγραμματίζεται για το φθινόπωρο ε.έ.

2. Πραγματοποίηση Ημερίδας και Συνέδριου

Όπως είναι γνωστό η Πανευρυτανική Ένωση σε συνεργασί με άλλους φορείς θα πραγματοποιήσει κατά μήνα Αύγουστο 2008 τις παρακάτω εκδηλώσεις:

- α. Ημερίδα στο Δήμο Ασπροποτάμου, στις 2-8-2008, ημέρα Σάββατο με θέμα: "Ασπροπόταμος: Άγνωστη Ιστορία και Σύγχρονη Ανάπτυξη".

β. Τριήμερο Συνέδριο στα Αγραφα, στις 8, 9 και 10 Αυγούστου 2008, με θέμα: "Τα Αγραφα στη διαδρομή της Ιστορίας".

Σημειώνεται ότι μέχρι στιγμής έχουν δηλώσει συμμετοχή δεκάδες εισηγητές με πρωτότυπα θέματα.

3. Συμμετοχή σε εκδηλώσεις

Η Ένωση μας κατά το τρέχον δίμηνο Μαΐου - Ιουνίου 2008 συμμετείχε στις παρακάτω εκδηλώσεις:

- α. Στον καθιερωμένο ετήσιο εορτασμό του "Νεομάρτυρα Μιχαήλ του εκ Γρανίτσης" από την Αδελφότητα Γρανιτσιωτών, στις 4-5-2008 στο ομώνυμο εκκλησάκι του Βύρωνα.

β. Στις εκδηλώσεις μνήμης της Εθνικής Αντίστασης που πραγματοποιήθηκαν με πρωτοβουλία των Δήμων Καρπενησίου (24 και 25-5-2008) και Δομνίστας (7 και 8-6-2008).

Στα πλαίσια των εορτασμών αυτών το Δ.Σ. εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρο κ. **Κ. Παπαδόπουλο** και τον Ταμία **Β. Σιορόκο** στα αποκαλυπτήρια μνημείου στον οικισμό Παπαδιάς του Δ.Δ. Παυλοπούλου, στις 24-5-2008, καθώς και στους Κορυσχάδες (25-5-2008), όπου ο κ. **Β. Σιορόκος** κατέθεσε στεφάνι. Εξάλλου ο Πρόεδρος του Δ.Σ. κ. **Κ. Παπαδόπουλος** στις 24-5-2008 σε σχετική εκδήλωση στο Συνεδριακό Κέντρο Καρπενησίου ανέπτυξε το θέμα: "Νεκροί και Μνήμες".

Στις εκδηλώσεις της Δομνίστας (7 και 8-6-2008) για την 66η επέτειο από την έναρξη του ένοπλου αγώνα της Εθνικής μας Αντίστασης συμμετείχαν σε ημερίδα με σχετικές εισηγήσεις για τους Δασκάλους της Ευρυτανίας στην Αντίσταση οι κ.κ. **Κώστας Παπαδόπουλος, Ηλίας Λιάσκος** και **Αθανάσιος Σταμάτης**. Την επόμενη, 8-6-2008 κατέθεσε στεφάνι στο Μνημείο της Εθνικής Αντίστασης εκ μέρους της Ένωσης ο κ. **Β. Σιορόκος** και ο κ. **Κ. Φούκας** για λογαριασμό της Ο.Ε.Σ.

4. Εορτασμός Ευρυτάνων Αγίων

Το Δ.Σ. αποφάσισε ομόφωνα όπως καθιερώθει ο εορτασμός των Ευρυτάνων Αγίων σε ναό των Αθηνών, κατά μήνα Οκτώβριο κάθε χρόνο. Περισσότερες πληροφορίες και λεπτομέρειες σε επόμενο Δελτίο Τύπου.

5. Έκδοση του περιοδικού "ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ"

Κυκλοφορεί το περιοδικό μας "ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ" (τεύχος 26) με πολλές αφιερωματικές σελίδες στο Δήμο Ασπροποτάμου. Αισίως ο αριθμός των αναγνωστών αυξήθηκε στους 1.500.

6. Έκφραση συλλυπητηρίων

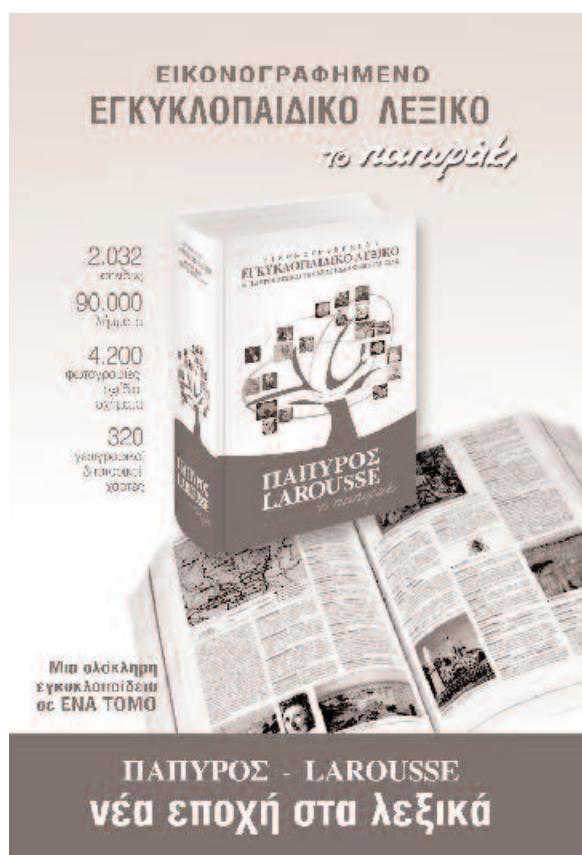
Ομόφωνα αποφασίστηκε από το Δ.Σ. (12-6-2008) η έκφραση θερμότατων συλλυπητηρίων προς τους οικείους των αείμνηστων μελών και συνεργατών της Ένωσης Άγγελου Ελεφάντη και Κώστα Ζήση.

Τέλος, ευχόμαστε σε ΟΛΟΥΣ τους Ευρυτάνες και τους φίλους της Ευρυτανίας ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ και καλή αντάμωση στα πάτρια εδάφη!

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
ΚΩΣΤΑΣ ΑΝΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Γεν. Γραμματέας
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Δ. ΣΤΑΜΑΤΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

(Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος)

Γιαννακόπουλος Π.	Ευρώ 15,00
Μπαλασιάς Αθανάσιος	15,00
Φραγκάκη Ελευθερία	20,00
Παπαδόπουλος Σπύρος	20,00
Αρμάγου Ιουλία	30,00
Σταφυλάς Μιχάλης	15,00
Σταφυλά Θέμις	15,00
Σιορόκος Θωμάς	20,00
Παπαδόπουλος Κ.	15,00
Παπαδοπούλου Ευαγγελία Κ.	15,00
Τρικιάς Βασίλειος	15,00
Φούκας Κώστας	20,00
Λιάσκος Ηλίας	30,00
Γιαννακόπουλος Χρήστος	20,00
Φαλλής Δημήτριος	20,00
Ζωγραφοπούλου - Αποστόλου Ι.	15,00
Αποστόλου Προκόπης	15,00
Σταμάτης Αθανάσιος	20,00
Φούκα Αναστασία	15,00
Παππάς Παύλος	15,00
Κουρκουβής Χαράλαμπος	15,00
Κουρκουβής Αλέκος	15,00
Κάππας Παναγιώτης	15,00
Ρεσίτης Φάνης	15,00
Μπουμπουρής Κώστας	15,00
Μπακογιάννης Αγαθοκλής	20,00
Κοροβέση Ιωάννα	20,00
Ντουντούμης Γεώργιος	50,00
Ντουντούμης Δημήτριος	30,00
Πρασσάς Κων/νος	20,00
Τσιτσάνης Λάμπρος	20,00
Καρδαρά Μαρία	40,00
Τσέλιος Δημήτριος	15,00
Παπανίκος Ιωάννης	20,00
Νταλλής Παύλος	15,00
Χαραλαμπόπουλος Κώστας	15,00
Τσέλιος Πέτρος	20,00
Μπούρας Νίκος	20,00
Μπόνιας Κων/νος	10,00
Ζαχαράκης Στάθης	10,00
Σταυράκης Γεώργιος	15,00
Μποσινάκος Αθανάσιος	20,00
Μάκκας Ιωάννης	15,00

(Συνέχεια στο επόμενο φύλλο)

ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΑΦΩΝ
ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΕΥΚΕΣΕ)

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Ο Δήμος Αγράφων, η Πανευρυτανική Ένωση και το **Ευρωπαϊκό Κέντρο Ευρυτανίκων Σπουδών και Ερευνών (ΕΥΚΕΣΕ)** ανακοινών οι προγραμματίζουν τη διεξαγωγή επιστημονικού συνεδρίου με θέμα:

"Τα Άγραφα στη διαδρομή της Ιστορίας"

Το συνέδριο θα πραγματοποιηθεί στα Άγραφα, στις 8, 9 και 10 Αυγούστου 2008 και θα περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

- *Άγραφα: Μυθολογία - Αρχαία Ιστορία.*
- *Buzantinή εποχή - Τουρκοκρατία. Η πνευματική ζωή στα Άγραφα - Οι Σχολές των Αγράφων και οι μορφές των Δασκάλων του Γένους.*
- *Προεπαναστατική περίοδος (Κλέφτες - Αρματολοί - Απελευθερωτικά κινήματα) - Επαναστατική περίοδος.*
- *Ο Κατσαντώνης: Προσωπικότητα - Δράση - Μαρτυρικός θάνατος.*
- *Ta Άγραφα στη νεότερη και σύγχρονη εποχή.*

Όσοι επιθυμούν να λάβουν μέρος στο παραπάνω συνέδριο με εισήγησή τους, παρακαλούνται να αποστείλουν το θέμα και σχετική περίληψη (μέχρι 100 λέξεις), το αργότερο μέχρι 20 Ιουνίου 2008, σε έναν από τους παρακάτω:

- Πανεπιστημιακό Καθηγητή κ. **Κλεομένη Κουτσούκη**, Πρόεδρο της Επιστημονικής Επιτροπής (τηλ.: 2109238197, 6936528242 και Fax: 2109218177) κ. **Κων/νο Παπαδόπουλο**, εκπρόσωπο της Πανευρυτανικής Ένωσης (τηλ. και Fax: 2106920004 - 6977366813 ή 2103240001 και τηλ. / Fax της Πανευρυτανικής Ένωσης)

- **Κων/νο Τσιώλη**, εκπρόσωπο του Δήμου Αγράφων (τηλ.: 2102318586 ή 6978928689) και
- **Γιάννη Μαυρομύτη**, ιστορικό ερευνητή (Καρπενήσι) (τηλ. και Fax: 2237024766 ή 2237023817).
- **Κώστα Ζήση***, Σχολικό Σύμβουλο, εκπρόσωπο του τ. Δήμου Δολόπων (Λαμία), τηλ. 2231032044)

Ιδιαίτερα ευπρόσδεκτοι είναι νέοι επιστήμονες, που έχουν την Ευρυτανία στα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα.

Λεπτομερές πρόγραμμα θα ανακοινωθεί αφού ολοκληρωθεί η κατάθεση των δηλώσεων συμμετοχής.

Αθήνα, 20 Απριλίου 2008

**Η Οργανωτική Επιτροπή
του Συνεδρίου**

* Σ.Σ. Διαστυχώς ο κ. Ζήσης έψυγε για την αιωνιότητα. Στο επόμενο τεύχος μας η νεκρολογία του)

«ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Κωδικός 6464

Τριμηνιαίο Περιοδικό

για την προβολή της Ευρυτανίας

Ιδιοκτήτης «Πανευρυτανική Ένωση»

Κλεισθένους 17, 105 52 Αθήνα

Τηλ./Fax: 210 3240.001 - 210 6920.004

Α.Φ.Μ.: 90110283 - Α' Αθηνών

Εκδότης - Διευθυντής
Κων. Α. Παπαδόπουλος

Δαφάκη 13, 115 26, Αθήνα

Τηλ./Fax: 210 6920004

Διευθυντής Σύνταξης
Μιχάλης Σταφυλάς

Χατζοπούλου 49, 176 41 Καλλιθέα

Τηλ.: 210 9588333

Σελιδοποίηση - Εκτύπωση
Στιγμή ΕΠΕ - Τηλ.: 210 72.11.200

Το Δ.Σ. της «Πανευρυτανικής Ένωσης»
Πρόεδρος: Κων. Α. Παπαδόπουλος

Αντ/δρος: Ηλίας Λιάσκος

Γραμματέας: Αθ. Δ. Σταμάτης

Ειδ. Γραμ.: Στέφ. Παπατίμας

Ταμίας: Βασ. Σιορόκος

Βοηθός Ταμία: Κων. Φούκας

Έφορος: Δημ. Ι. Φαλλής

Μέλη: Αγαθοκλής Μπακογιάννης

Θεόδωρος Μπαμπαλής

Αντιπρόσωποί μας:

Καρπενήσι: Ανάργυρος-Γιάννης Μαυρομύτης,

Λαμία: Αρχοντούλα Ζωγραφοπούλου-Τσιάμη

Τα Ευρυτανικά Σωματεία, στην Αμερική.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ:

Ετήσια: 20 ευρώ

Εξωτερικού: Δολ. ΗΠΑ 35

Ν.Π.Δ.Δ. - Δήμων

Τραπεζών, Οργανισμών 35 ευρώ

Εμβάσματα - συνδρομές να στέλνονται

στον Ταμία κ. Βασίλη Σιορόκο

Κλεισθένους 17, 105 52 Αθήνα

O Πρόεδρος και τα μέλη του Δ.Σ.

της Πανευρυτανικής Ένωσης

εύχονται σε όλους τους Ευρυτάνες

και τους φίλους της Ευρυτανίας

Καλό Καλοκαίρι!